

BACHELORPROEFSCHRIJF

SDKL

SCHEIDEN DOET KINDEREN LIJDEN

SENSIBILISERINGS VIDEO OM OUDERS TE TRIGGEREN
EN MOGELIJK TE INFORMEREN OVER DE FASEN DIE HET
KIND DOORLOOPT TIJDENS EEN ECHTSCHIEDING

Yasmine Lauryssen | 3CMOA | Bachelorproef 6
Grafische en Digitale Media | Crossmedia-ontwerp

Beste lezer,

Mijn naam is Yasmine Laurysen, een studente aan de Artesis Plantijn Hogeschool in Antwerpen. Ik studeer grafische en digitale media en als afstudeerrichting koos ik voor Crossmedia-Ontwerp. Tijdens het laatste semester van mijn driejarige opleiding heb ik aan de hand van dit project mijn geleerde vaardigheden omgezet in de praktijk. In dit project wordt het onderzoek en de resultaten omgezet in een veelzeggende en informerende video voor ouders tijdens een echtscheiding.

Graag bedank ik mijn stagementor Bart Jacobs en mijn inhoudelijke expert Hannelore Michel, voor alle feedback, hulp en goede raad. Daarnaast wil ik mijn stagebegeleider Dominique Frantzen bedanken voor de begeleiding en ondersteuning vanuit de hogeschool, Lien Goedemé, de taalcoach, voor de feedback, hulp en ondersteuning voor het schrijven van mijn teksten. Mijn oma Helena Van Der Sype voor het nalezen van al mijn teksten op spellingsfouten en alle respondenten die deel hebben genomen aan de enquête wil ik graag bedanken. Verder wil ik familie en vrienden bedanken voor alle steun en geduld.

Veel leesplezier!

Laurysen Yasmine
Balen, 3 juni 2019

01
Abstract **6**

02
Oriëntatiefase **8**

- 2.1 Probleemsituatie **9**
- 2.2 Doelstellingen en eindresultaat **10**

03
Onderzoek scheidingen **12**

- 3.1 Onderzoek soorten scheidingen **13**
- 3.2 Gevolgen **17**
- 3.3 Interview kinderpsycholoog **21**
- 3.4 Enquête **22**
- 3.5 Besluit onderzoek scheidingen **34**

04
Onderzoek software **36**

- 4.1 Wat is een explainer video **37**
- 4.2 Wat is een sensibiliserings video **38**
- 4.3 Onderzoek software **38**
- 4.4 Geteste software **40**

05
Kleurenpsychologie **44**

- 5.1 Onderzoek kleuren **45**

06
Conceptfase **48**

- 6.1 Verhaallijn **49**
- 6.2 Moodboard logo **51**
- 6.3 Moodboard brochure **52**
- 6.4 Moodboard video **53**

07
Ontwerpfase **54**

- 7.1 Storyboard **55**
- 7.2 Finaal logo **56**
- 7.3 Brochure **60**
- 7.4 Elementen video **62**

08
Proces **66**

09
Conclusie & aanbevelingen **70**

10
Bibliografie **74**

- 10.1 Bronnenlijst **75**

11
Bijlagen **80**

Mijn bachelorproef bestaat uit een sensibiliserings video (2D/ 3D) i.v.m. de emoties/ gevoelens/ denkprocessen van kinderen in een echtscheidingsfase. Echtscheidingen komen meer en meer voor en dat is een maatschappelijk gegeven. Een echtscheiding verloopt bij iedereen anders en iedereen ervaart dit op zijn eigen manier. Niet alleen de ouders ervaren moeilijkheden maar ook de kinderen.

Scheiden doet kinderen lijden daarom maak ik een video als bachelorproef om ouders waar dit nodig is te triggeren en mogelijk doordachter te laten omgaan met de processen/ fasen die zich in de kinderen hun hoofden afspelen. Hierdoor krijgen ze een beeld van wat de kinderen juist ervaren tijdens zo een echtscheiding.

Aan de hand van deze bachelorproef verbeter ik mijn vaardigheden binnen After Effects en Cinema 4D. Ik leer me verdiepen in het standpunt van de doelgroep, wat later in het werkveld ook belangrijk is. Verder is het een volwaardig bachelorproefonderwerp voor onze opleiding, specifiek Crossmedia Ontwerp, omdat dit een product wil zijn dat op diverse sociale mediakanalen de aandacht van de doelgroep trekt.

De werkwijze en het resultaat van deze productgeoriënteerde bachelorproef bestaat uit twee onderdelen:

1. Het onderzoek en het ontwerpproces. Het onderzoek bestaat uit deskresearch, enquêtes en interviews. Op deze manier kan ik de juiste problemen in mijn video toelichten. Tijdens het onderzoek zal ik openstaan voor voortschrijdend inzicht. Wat ga ik beeld brengen? Hoe ga ik dit technisch aanpakken? Wat gaan de standpunten zijn van mijn camera?,...
2. Het eindproduct, een sensibiliserings video (combinatie 3D maar voornamelijk 2D) waarin ik de ouders trigger om hierover beter na te denken. Door mijn video hoop ik dat ouders beter van de problemen op de hoogte zijn en dat ze een echtscheiding misschien op een bewustere manier aanpakken.

Doorheen mijn traject hebben Dhr. Dominique Frantzen, begeleider vanuit de AP Hogeschool, Hannelore Michel, mijn inhoudelijke expert, Goedemé Lien, mijn spellingscoach en Bart Jacobs, mijn stagementor en expert Adobe After Effects, me begeleid.

Het project begint met een oriëntatiefase waarin meer info verkregen wordt over de opdracht. De eerste stap van dit project begon met het zoeken van een probleem. Vervolgens worden de problemen samengevat in een onderzoeksvraag. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 2.1 probleemsituatie.

Op het einde van de oriëntatiefase wordt de doelstelling en het eindresultaat van dit project vastgesteld. Dit is het einddoel waar er naartoe gewerkt is en wordt beschreven in hoofdstuk 2.2 doelstellingen en resultaat.

2.1 Probleemsituatie

2.1.1 Probleemstelling

Echtscheidingen zijn niet bepaald de leukste onderwerpen om over te praten. Voor een groot aantal kinderen betekent het immers dat hun omgeving weet wat ze doormaken en dat ze langs verschillende kanten steun kunnen verwachten. Toch mogen we niet uit het oog verliezen dat een scheiding een zeer ingrijpende gebeurtenis blijft, die een onuitwisbare stempel drukt op het leven van een kind en de ouders.

Kinderen waarvan de ouders uit elkaar gaan, worden onbewust meegetrokken in een situatie waaraan ze zelf niets kunnen veranderen. Mogelijk cijferen ze zichzelf nog weg om het hun ouders niet nog moeilijker te maken. In sommige gevallen worden ze zelfs de speelbal van de ouders die zichzelf helemaal in het conflict verliezen. Het spreekt voor zich dat dit geen gemakkelijke omstandigheden zijn om in op te groeien voor een kind.

Daarom wil ik de aandacht vestigen bij bepaalde ouders met betrekking tot de verschillende fasen die een kind kan doormaken in een sensibiliserings video. Mogelijk kunnen ze hier dan meer rekening mee houden waardoor kinderen mogelijk minder problemen ervaren tijdens of na de scheiding.

Er bestaat natuurlijk geen toverformule die elk kind veilig en zonder schrammen door een scheiding kan helpen. Elke persoon is uniek, elke situatie is anders en elk gezin is verschillend. Hierdoor zou het niet slim zijn om tot een standaard te willen komen. Het is goed om te weten dat mijn bachelorproef geschreven gaat worden op basis van het gemiddelde gezin/ kind.

2.1.2 Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag van deze bachelorproef luidt als volgt:

“Op welke visuele manier kunnen ouders geïnformeerd worden over de ervaringen van een echtscheiding? Op welke visuele manier kunnen ouders getriggerd worden om kinderen beter te begrijpen?”

De deelvragen die ik hierbij in mijn onderzoek wil beantwoorden zijn:

- Welke factoren bepalen de ervaring van een kind dat een scheiding meemaakt?
- Heeft de leeftijd van het kind ervaring op het scheidingsproces?
- Welke problemen moeten in beeld gebracht worden?
- Hoe moeten ervaringen in beeld gebracht worden?

2.2 Doelstellingen en eindresultaat

2.2.1 Doelstellingen

Een sensibiliserings video (combinatie 3D, voornamelijk 2D) waarin de ouders getriggerd worden om over het scheidingsproces beter na te denken in functie van de kinderen.

Ouders beter van de problemen tijdens een echtscheiding op de hoogte te brengen door middel van een sensibiliserings video, waardoor de ouders de omgang met de kinderen op een bewustere manier aanpakken.

2.2.2 Eindresultaat

De sensibiliserings video brengt de problemen die kinderen ondervinden tijdens of na de scheiding in beeld. Het is cruciaal goed na te denken op welke manier zoiets in beeld gebracht kan worden. De doelgroep van de video zijn volwassenen. De video zal toegelicht worden door therapeuten omdat zij daar een geschikte opleiding voor hebben.

Volgende vragen zullen gesteld worden om een sterk product neer te zetten: Wat in beeld te brengen? Welke technische aanpak is nodig? Wat gaan de standpunten zijn van de camera? Al dan niet gebruik maken van voice over? Wie gaat de tekst schrijven? Zal er een brochure aanwezig zijn? Wat is het idee rond deze brochure?,...

Omdat therapeuten de video zullen gebruiken en toelichten bij de gescheiden ouders, zal de video aan hen voorgelegd worden voor feedback.

3.1 Onderzoek soorten scheidingen

Een scheiding heeft altijd gevolgen voor een kind. Wat die gevolgen zijn en hoe zwaar deze doorwegen hebben de ouders gelukkig voor een groot deel zelf in de hand.

Om te weten hoe je de zaken best kan aanpakken moet je het gegeven 'scheiden' langs binnen en langs buiten kennen.

Factoren die impact hebben op het welzijn van kinderen bij een scheiding

Kenmerken van het kind

1. Geslacht

Bij meisjes kan een scheiding leiden tot internaliserend gedrag. Dit zijn dan depressies, emotionele problemen, laag zelfbeeld,...

Bij jongens kan een scheiding leiden tot externaliserend gedrag zoals agressief gedrag, antisociaal gedrag, delinquent gedrag (iemand die strafbare handelingen begaat),...

2. Leeftijd

Hoe jonger het kind is op de moment van de scheiding, hoe schadelijker de gevolgen zijn volgens onderzoek. Als je ouders scheiden voor je zes jaar is er vast gesteld dat er meer gedragsproblemen voorkomen dan bij kinderen waarvan de ouders later uit elkaar gaan. Deze gedragsproblemen uiten zich dan in scheidingsangst, agressie, nachtmerries, eetstoornissen, tegendraads gedrag,...

Deze specifieke verschillen kunnen verklaard worden doordat jonge kinderen op een minder realistische manier de oorzaken en gevolgen van een scheiding kunnen inschatten. Dit komt vooral doordat ze denken dat ze alleen zullen achterblijven. Hierdoor gaan ze de oorzaken eerder bij zichzelf zoeken omdat ze minder in staat zijn om beschermende personen buiten het gezin erover aan te spreken.

3. Temperament

Kinderen met een sterk temperament vertonen gemakkelijker negatieve gevoelswaarden, een laag aanpassingsvermogen, snel geïrriteerd raken,... dit is externaliserend probleemgedrag. Kinderen met een zwakker temperament daarentegen stellen vaker internaliserend gedrag zoals verlegen zijn, teruggetrokken zijn,...

4. Copingstrategieën

Copingstrategieën is de manier waarop kinderen met de problemen van een

scheiding omgaan. Kinderen die de scheiding sneller begrijpen en op zoek gaan naar oplossingsstrategieën die hen helpen om er op een positieve manier mee om te gaan hebben minder kans op de ontwikkeling van psychologische en/ of gedragsproblemen.

Kenmerken van het gezin

1. Ouderlijke conflicten

De aanwezigheid van conflicten voor, tijdens of na een scheiding hebben uiteraard een negatief gevolg op hoe kinderen zich gaan voelen. Uit het onderzoek van Van Cleuvenbergen blijkt dat als jongeren worden blootgesteld aan een ouderlijk conflict de kans groter is op angstgevoelens, een lagere mentale gezondheid en meer depressieve symptomen.

Door de aanwezigheid van conflicten na de scheiding voelen kinderen zich gevangen tussen hun ouders. Dit kan leiden tot gevoelens zoals depressie en angst. Deze gevoelens verminderen bij een goede relatie/ band tussen beide ouders. Soms ontstaan er ruzies tussen beide ouders pas nadat één van de twee een nieuwe partner heeft. In deze situatie worden kinderen vaak boodschappers tussen beide ouders.

Ouderlijke ruzies zijn vooral schadelijk als ze zich voordoen in het bijzijn van het kind, het kind erbij betrokken wordt, het conflict over het kind gaat, er verbaal en/ of fysiek geweld mee gepaard gaat,...

2. De ouder-kinderrelatie

Er bestaan vier verschillende opvoedingsklimaten volgens Baumrind (1991). Deze kunnen gedefinieerd worden aan de hand van de hoeveelheid steun en controle die een ouder aan zijn kind geeft. Je hebt de niet betrokken opvoeding. Dit wil zeggen dat het kind weinig steun, nog betrokkenheid krijgt en weinig controle heeft.

Als volgende heb je de autoritaire opvoeding. Bij deze opvoeding krijg je ook weinig steun maar wordt er wel een sterke controle uitgeoefend. Je hebt de verwennende opvoeding, dit wil zeggen dat je veel steun krijgt van thuis uit en dat je weinig controle krijgt. Als laatste heb je de democratische opvoeding. Bij deze opvoeding krijg je veel steun maar word je ook sterk gecontroleerd.

Eerder onderzoek heeft al uitgewezen dat een democratische opvoedingsstijl de kinderen positief beïnvloedt. Het bevestigt dat het belangrijk is dat er langs beide ouders hun kant steun en betrokkenheid moet zijn. Voornamelijk kinderen die zijn opgevoed met de democratische opvoedingsstijl hebben een hogere levenstevredenheid. De leventevredenheid daalt het meeste bij kinderen waarvan er één van de twee ouders niet betrokken is.

Je spreekt dus van een goede relatie tussen ouders en kinderen als er een warme, begripvolle en ondersteunende relatie is waarbij er sprake is van wederzijdse aanvaarding. Van beide ouders wordt betrokkenheid verwacht en een opvoeding die gekenmerkt is door participatie,... leiden tot minder gedragsproblemen en minder antisociaal gedrag.

Kinderen die opgroeien in een gezin dat niet aan deze eisen voldoet hebben meer kans op een depressie, op slechtere schoolprestaties,...

(bron: Campana, Henderson, Stolberg & Schum, 2008 – Marsiglio, Amato day & Lamp)

3. Co-ouders

Ook bij co-ouders heb je verschillende soorten relaties. Als eerste heb je de coöperatieve co-ouderschapsrelatie. Deze wordt gekenmerkt door ouders die samen plannen maken voor de kinderen, ouderlijke ondersteuning bieden en een flexibele agenda hanteren.

Als tweede heb je de parallelle co-ouderschapsrelatie. Deze wordt gekenmerkt door ouders die weinig communicatie hebben. Ook al houden ze zich wel aan de afspraken, toch vult iedere ouder het op zijn eigen manier in. Als de kinderen op de twee plaatsen gepaste ouderlijke zorg krijgen, hebben ze hier niet zo veel last van. Het spreekt uiteraard voor zich dat de coöperatieve co-ouderschapsrelatie natuurlijk beter is voor de kinderen.

En als laatste heb je de conflict co-ouderschapsrelatie. Voor kinderen is dit de minst goede van de drie. Deze wordt gekenmerkt door slechte communicatie, weinig overleg, weinig vertrouwen,...

Bij een scheiding is ook kwaliteit van de relatie met stiefouders belangrijk. Kinderen die steun, vertrouwen en betrokkenheid voelen in de relatie met hun stiefouders hebben daarom ook minder kans op gedragsproblemen, delinquent gedrag en lagere schoolprestaties.

4. Sociaaleconomische omstandigheden van het gezin

Uit het onderzoek van Matthijs (meer en meer tieners hebben gescheiden ouders, knack 2011) blijkt dat liefst 50 procent van de tieners die na de scheiding bij hun mama zijn blijven wonen klaagt over financiële problemen. Bovendien blijkt dat 25 procent van de kinderen van gescheiden ouders in een appartement wonen terwijl er bij andere kinderen zonder gescheiden ouders maar 4 procent in een appartement of een huurwoning wonen volgens Vanassche. (meer en meer tieners hebben gescheiden ouders, knack 2011) Deze financiële problemen hebben een invloed op het psychologisch welzijn van het kind.

5. Sociale ondersteuning

De aanwezigheid van je ouders, broers, zussen, grootouders en vrienden zijn een belangrijke, beschermende factor voor het welzijn van kinderen. Kinderen die geconfronteerd worden met een scheiding en die kunnen rekenen op vrienden en familie hebben minder gedragsproblemen en vaak ook betere prestaties op school.

Mogelijke gevolgen van een scheiding

1. Lager psychologisch welbevinden

Kinderen die een scheiding meemaken hebben meer kans op depressie en angstsymptomen. Ze zitten vaak slecht in hun vel en worstelen met een minder positief zelfbeeld. Dit kan dan weer emotionele problemen met zich meebrengen.

2. Gedragsproblemen

Kinderen van gescheiden ouders hebben een grotere kans op gedragsproblemen. Het probleemgedrag piekt in de eerste twee jaar na de scheiding en dan neemt deze geleidelijk af.

3. Moeilijkheden op school

Gescheiden ouders zijn minder betrokken bij het schoolgebeuren dan niet-gescheiden ouders. Soms kan het engagement bij het schoolgebeuren ook aan het kind zelf liggen. Dit uit zich dan in concentratieproblemen, meer dagdromen, meer te laat komen in de les,... Bij kinderen tussen de elf en de veertien jaar zijn deze gevolgen het grootst volgens Sprijt. (2009)

3.2 Gevolgen

3.2.1 Gevolgen scheiding bij kinderen 0 – 2 jaar (baby's)

Gedachtegang baby's

Op deze leeftijd kunnen ze neerslachtigheid en spanningen aanvoelen. Ergens tussen de leeftijd van 7 maanden en een 1 jaar begint het besef pas te groeien. Hier ontwikkelen ze de vaardigheid om emoties te herkennen. Tijdens het eerste levensjaar van de baby moet hij de basis leggen van een vertrouwen in zichzelf en in de personen rondom hem. In dit stadium moeten beide ouders hun deel van de verantwoordelijkheid opnemen, anders kan dit tot ernstige problemen leiden. (Amato en Cheadle, 2005)

Hoe jonger het kind is, hoe meer kans het heeft om het contact met één van de ouders te verliezen. Juist het feit dat je je later zult realiseren dat je nooit bewust hebt meegemaakt hoe het was om met je beide ouders samen te leven kan groot verdriet teweegbrengen. (Groenhuijsen, 2006)

Een goede communicatie tussen beide ouders is zeer noodzakelijk bij kinderen van deze leeftijd. Deze kinderen kunnen zelf nog geen verslag uitbrengen tegen beide ouders, bijvoorbeeld over wanneer ze voor het laatst iets gegeten hebben. Het kan dus handig zijn voor de ouders om hiervoor een schriftje bij te houden waarin je dan allerlei zaken kan opschrijven zoals de voedingstijden, medicatie en andere bijzonderheden.

3.2.2 Gevolgen scheiding bij kinderen 2 – 4 jaar (peuters)

Tijdens deze leeftijd van het kind wordt deze zich meer bewust van zijn eigen ik-beeld. Vanaf nu is hij bezig met het verwerven van meer zelfstandigheid zoals: zelfstandig eten, zelfstandig aankleden, zelfstandig naar het toilet gaan,... Het kind wil vaak meer dan dat hij kan, hierdoor botsen ze vaak op hun limieten waarbij gevoelens zoals onzekerheid en angst kunnen ontstaan.

Op deze leeftijd kunnen kinderen volop beginnen met: fantaseren, tekenen, dromen,...

Dit is een nieuwe vaardigheid die ze leren ontwikkelen. Hier moeten ze het evenwicht zien te vinden tussen de werkelijkheid en de fantasie.

Het kind kan zich niet plaatsen in de rol van een ander. Zij denken dat anderen hetzelfde denken als hen en dat anderen hetzelfde voelen als wat zij voelen bijvoorbeeld: als hij het erg vindt om alleen te zijn zal het voor papa ook erg zijn om alleen te zijn. Logisch denken is dus nog niet aan de orde bij peuters.

Door de ondernemingsdrang ligt het kind vaak in conflict met zijn ouders, ze worden koppiger. Ze zijn bezig met het aftoesten van hun eigen grenzen en die van jou. Ze

zijn bang om hierdoor de liefde van hun beide ouders te verliezen en dit kan leiden tot verlatingsangst of scheidingsangst op jongere leeftijd. Verzeker hierom je kind dat jij en je partner altijd van hem zullen blijven houden, wat er ook gebeurt. Te veel straf geven kan trouwens leiden tot een groot schuldgevoel, ga dus op zoek naar de gulden middenweg.

De wisselingen tussen mama en papa kunnen zeer stressvol zijn voor deze peuters. Er zijn kinderen die na de wissel rustig op hun kamer gaan spelen om de wissel te begrijpen, andere kinderen kunnen zeer lastig zijn en alle aandacht opeisen. Hierdoor moet je als ouders sterk genoeg in je schoenen staan om zo je kind op de juiste manier bij te sturen. Maar in een echtscheidingsfase kan het zijn dat ouders tijdelijk meer met zichzelf bezig zijn en daardoor niet aan deze behoefte kunnen voldoen. Dit met als resultaat dat het kind stuurloos wordt en helemaal het noorden kan kwijtraken. (Singendonk en Meesters, 2007)

3.2.3 Gevolgen scheiding bij kinderen 4 – 6 jaar (kleuters)

Het hechtingsgedrag bij kleuters neemt stilaan af. Het kind begrijpt op deze leeftijd beter het proces van bijvoorbeeld de ene week bij mama en de andere week bij papa. Op deze leeftijd beseffen kinderen pas dat ze een jongen of een meisje zijn en beginnen de karakters zich sterk te ontwikkelen.

Vanaf drie jaar gaan de kinderen normaal elke dag naar school. Hierdoor groeit hun woordenschat sterk en verandert het naast elkaar spelen in samen delen en spelen. Dankzij de eerste vriendschappen die deze periode ontstaan leren ze hoe relaties functioneren.

Jonge kinderen voelen zich vaak schuldig over de scheiding en denken dat de ouders door hen ruzie hebben gekregen en uit elkaar zijn gegaan. Dit komt doordat kinderen niet alle factoren tegelijkertijd kunnen bekijken en begrijpen. Hierdoor komen er vragen bij kinderen naar boven zoals: Komt papa terug als ik nooit meer stout ben? Waar moet ik straks naartoe?... (Singendonk en Meesters, 2007)

3.2.4 Gevolgen scheiding bij kinderen 6 – 12 jaar (basisschoolkind)

Lagere schoolkinderen begrijpen al beter wat er gebeurt. Op deze leeftijd focussen ze zich meer op de buitenwereld en hun vrienden. Fantasie speelt nog steeds een belangrijke rol en kan gebruikt worden om de realiteit een plaats te geven. Op deze leeftijd kunnen kinderen hun verwerkingsproces van de scheiding uitstellen omdat ze bezorgd zijn over hun ouders. (Bijvoorbeeld: mama en papa hebben het al moeilijk, daarom moeten wij ons sterk houden)

Op deze leeftijd leren ze een situatie te beoordelen vanuit het standpunt van een ander, hoewel het nog tot na de adolescentie kan duren vooraleer hij zich compleet in dat

standpunt kan plaatsen. Hij kan op deze leeftijd ook beter controle uitoefenen op zijn gevoelsleven doordat hij gebeurtenissen kan relativiseren. Op deze leeftijd zijn kinderen ook zelfstandig genoeg om hulp te vragen.

Met kinderen van deze leeftijd kan je al een gesprek voeren over de scheiding. Voor hen is het dan duidelijk dat er praktisch gezien vanalles gaat veranderen. Hun vertrouwen in alles gaat voor een tijdje beschadigd zijn omdat tegen hen altijd gezegd is dat liefde ‘voor altijd’ was. Hij gaat zich dan afvragen dat de liefde voor hem ook niet voor altijd zal zijn net zoals voor beide ouders. Hierdoor kan machteloosheid en een enorme boosheid toeslaan. Dit gebeurt vaak ten koste van broers, zussen en ouders. Op deze leeftijd leggen ze de schuld van een scheiding niet meer bij zichzelf maar bij één van de ouders.

3.2.5 Gevolgen scheiding bij puber 12-17 jaar

Kinderen van deze leeftijd richten zich vooral op hun leeftijdsgenoten. Ze willen hun eigen leven leiden maar hebben de zorg van hun ouders nog nodig.

Bij kinderen van deze leeftijd kunnen er twijfels ontstaan over hun identiteit. (bron: Erikson 1969) Vragen zoals: “Wie ben ik?”, “Wie zou ik willen zijn?” En “Hoe ervaren anderen mij?” kunnen aan de oppervlakte komen. In de extreme gevallen kan dit leiden tot identiteitsverwarring waarbij de jongere zodanig in de war raakt waardoor hij uiteindelijk geen beslissingen meer gaat durven maken. Deze toestand kan problemen oproepen als er geen einde aan komt.

Enkele voorbeelden:

- De jongere verliest vrienden, raakt geïsoleerd
- Schoolprestaties gaan achteruit waardoor er kritiek van de ouders kan komen en hierdoor de onzekerheid vergroot
- Wanneer er wel iets goed gaat denken ze dat het puur toeval is

Een vriendengroep kan veel betekenen voor een puber. Ze vinden er steun en geborgenheid. Stimuleer als ouder je kind in zijn hobby's of andere interesses omdat sociaal contact met leeftijdgenoten zeer belangrijk is. (Neuman en Romanowksi, 2008)

3.2.6 Gevolgen scheiding bij adolescent 17-20 jaar

Regressie is een gevolg bij adolescenten tijdens of na een scheiding. Regressie betekent het terugkeren naar een eerdere fase in je leven. In de meeste gevallen treedt regressie op als afweersysteem bij het verwerken van negatieve gevoelens of emoties. Dit kan zowel fysiek aanwezig zijn dus merkbaar aan het gedrag maar het kan ook in gedachtepatronen voorkomen.

Reactieformatie kan ook voorkomen bij adolescenten. Reactieformatie is eigenlijk

een tegenovergestelde reactie. Dit kan optreden wanneer er bepaalde impulsen niet ongestraft geuit kunnen worden of als men impulsen heeft die door zichzelf onaanvaardbaar worden gevonden. Deze angst kan je overwinnen door het niet toegestane gedrag te gaan ruilen voor tegenovergesteld gedrag. Zo worden vijandige, slechte prikkels bijvoorbeeld veranderd in liefde en tederheid.

Er kan ook compensatie aanwezig zijn bij hen. Hiermee bedoel ik niet er iets voor terug willen maar door een scheiding kunnen ze bewust of onbewust een minderwaardigheidsgevoel krijgen.

Op deze leeftijd zijn ze ook sneller geneigd een partij te kiezen. Dit noemt polarisatie bij adolescenten. (Peeraer Jan)

3.3 Interview kinderpsycholoog

Een scheiding heeft op elk kind een andere invloed volgens dit interview. Soms kan dit een positieve invloed hebben doordat de kinderen er kracht uithalen maar het kan ook een negatieve invloed hebben op hen doordat ze zichzelf beschadigd gaan voelen. Daarom is het belangrijk tijdens het scheidingsproces de juiste methode te zoeken om je kind hierin te steunen. De kinderpsycholoog waarmee ik heb gesproken werkt vaak op de intuïtie van het kind. Door hier op in te spelen gaan ze opnieuw opzoek naar de kracht/ sterktes van het kind waardoor ze zelf sterker in dit proces gaan staan.

Meestal wordt een scheiding toegelicht door de mama, dit is niet altijd positief want hierdoor kan de papa in een slecht daglicht komen te staan. Hiervoor raden deze kinderspsychologen aan dit samen te vertellen. Als dit samen niet goed lukt vertel het dan samen met een psycholoog aan je kind.

Kinderen van de lagere school hebben het vaak het moeilijkst tijdens een scheiding. Dit komt doordat ze dit proces zeer bewust meemaken en met een hoop vragen zitten. Vragen zoals: “Zien mama en papa mij nog graag?” en “Waar gaan we wonen?”.

Bij pubers is dit proces ook een moeilijke periode omdat zij vaak op deze leeftijd met zichzelf in de knoop liggen. Bovenop de pubertijd moeten ze dan ook een scheiding verwerken, wat voor hen zeer moeilijk is. Op deze leeftijd hebben ze vaak voor het eerst een liefje terwijl mama en papa besloten hebben toch uit elkaar te gaan. Dit ligt voor deze leeftijdscategorie zeer moeilijk/ gevoelig.

zie bijlage 1 volledig interview

3.4 Enquête

3.4.1 Problemen enquête expert

Problemen:

Probleem 1: Relatie/ band met beide ouders

Probleem 2: Betrokkenheid

Probleem 3: Eigen kinderen voortrekken als er stiefouders in beeld zijn

Probleem 4: Financiën

Probleem 5: Communicatie

Probleem 6: Andere visie

Probleem 7: Roddelen

Probleem 8: Omgeving

Probleem 9: Keuzes maken

Probleem 10: Plaats ouders vervangen

Getuigenissen van problemen bij jongeren:

Probleem 1: Relatie/ band met beide ouders

“De band die ik zou willen is er niet. Onze ouders (h)erkennen ons niet.”

Wij zijn op zoek naar stabiele relaties met onze ouders, we willen bevestiging en gezien worden door onze BEIDE ouders. Door het wisselen van week op week zijn we niet altijd overal bij betrokken. We willen ook dat onze beide ouders er bij zijn op de verschillende fases in ons leven: bv. de proclamatie. We willen gesteund worden en zo erkenning krijgen voor wie we zijn en wat we doen.

Probleem 2: Betrokkenheid

“Ik weet van niets; ik word niet betrokken.”

We merken op dat we ons vaak een vreemde voelen in onze eigen gezinnen. We horen de waarheid pas achteraf en er worden dingen over ons beslist zonder dat we gehoord worden. Het geeft ons een gevoel van onmacht, maar ook het gevoel van onbelangrijk te zijn en niet mee te tellen.

Probleem 3: Eigen kinderen voortrekken als er stiefouders in beeld zijn

“Mijn stiefouder pest mij en trekt zijn/haar eigen kinderen voor.”

We worden onredelijk behandeld in normale situaties. We moeten ons steeds verdedigen over bepaalde keuzes en we voelen ons niet genoeg. We merken een verschil met de echte kinderen van de stiefouder.

Probleem 4: Financiën

“Er is financiële ruzie, vaak over alimentatie.”

We merken dat er bijna in elk gebroken gezin financiële ruzies zijn. Deze gaan altijd ten koste van ons, terwijl onze ouders kwaad zijn op elkaar.

In bijlage volledige enquête

“Mijn ouder staat er financieel alleen voor.”

We merken zeer duidelijk dat er een financieel verschil is na de scheiding. Eén ouder die nu plots moet opdraaien voor alles wat we nodig hebben om groot te worden. Minder kledij, verhuizen naar een kleinere woning, besparen op leuke dingen, We hebben het allemaal gevoeld.

Probleem 5: Communicatie

“Mijn ouders kunnen niet meer communiceren.”

Onze ouders hebben elkaar zodanig gekwetst dat communiceren onmogelijk is geworden. Het is niet altijd gemakkelijk om daar mee om te gaan. Als kind moet je jezelf altijd aanpassen zodat zij toch maar geen ruzie zouden maken.

“De communicatie verloopt via mij.”

Onze ouders zijn te kwaad op elkaar, waardoor ze niet meer kunnen communiceren met elkaar. Wij moeten hierdoor ‘postduif’ spelen. We vergeten soms delen en dan is de andere ouder kwaad op ons. We vinden het belangrijk dat onze ouders nog kunnen communiceren in belang van ons als kinderen van hun beiden.

Probleem 6: Andere visie

“De scheiding beïnvloedt mijn visie op relaties en de toekomst.”

We merken op dat we een andere kijk hebben op verschillende levensdomeinen. We denken meer na over bijvoorbeeld relaties en de toekomst dan leeftijdsgenoten, omdat we verplicht worden om bezig te zijn met zaken waar zij niet mee bezig zijn.

Probleem 7: Roddelen

“Ik hoor negatieve dingen over de andere ouder(s).”

Wij hoeven niet steeds te weten hoe ‘slecht’ de andere dan wel is. Wat gebeurd is tussen jullie, daar hebben wij niets mee te maken. Wij willen zelf een band opbouwen met onze ouder, zonder vooroordelen.

Probleem 8: Omgeving

“Door de verhuis ben ik weg uit mijn vertrouwde omgeving.”

We worden weggehaald bij familie en vrienden. We kunnen niet meer naar onze oma op de hoek van de straat of naar onze vrienden die vlakbij wonen. We verhuizen naar een omgeving waar we het niet kennen en een vreemde zijn.

“De echtscheiding heeft effect op mijn school.”

Het is voor ons niet gemakkelijk om te blijven focussen op school, terwijl er thuis zo veel aan het gebeuren is. Het is een hele aanpassing en de school houdt daar ook geen rekening mee. We moeten het allemaal zelf regelen en uitzoeken.

Probleem 9: Keuzes maken

“Ik ervaar alles als een competitie.”

We willen niet kiezen tussen onze ouders, maar sommige keuzes voelen aan als kiezen tussen de ene ouder of de andere ouder. We merken dat de andere ouder dan teleurgesteld is, maar dat heeft er voor ons niets mee te maken. (Soms op jonge leeftijd al zware/ moeilijke keuzes maken)

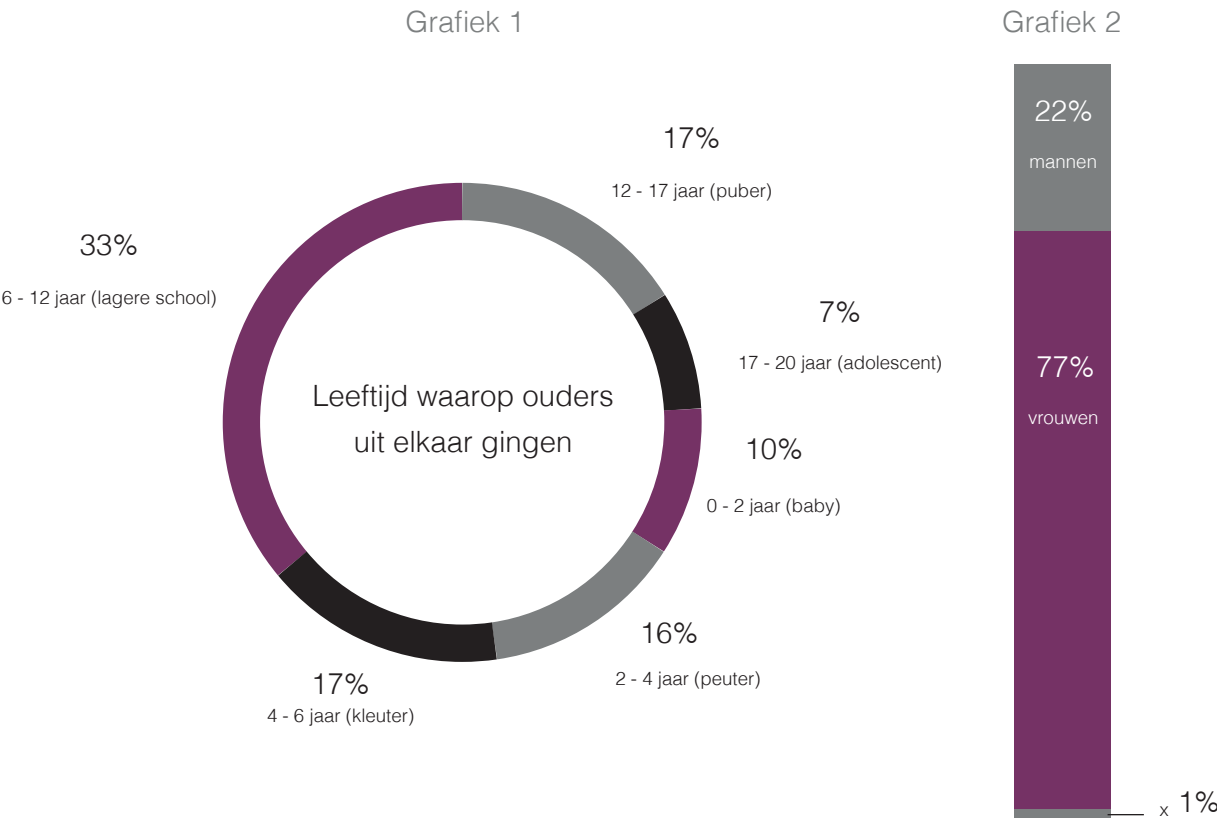
Probleem 10: Plaats ouders vervangen

“Ik neem de plaats in van een ouder in het gezin.”

Er verandert veel in onze gezinnen. Als een ouder wegvalt moeten we als oudste van de kinderen zijn of haar plaats soms in nemen. Dat is vermoeiend voor ons en kunnen we niet bezig zijn met wat we zelf graag doen.

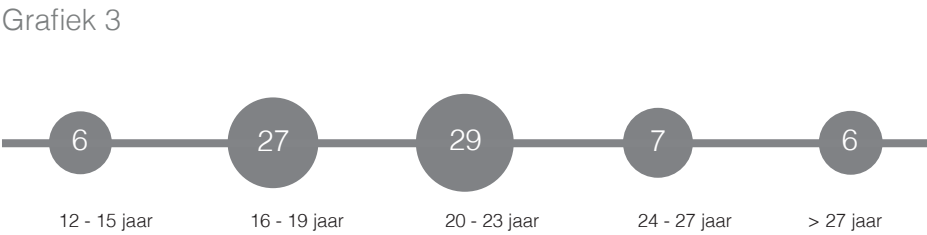
3.4.2 Problemen eigen enquête/ Resultaten

Op 12 maart 2019 werd de enquête afgesloten. Desondanks de moeilijke doelgroep hebben er 75 kinderen van gescheiden ouders de enquête ingevuld. Hieruit kunnen de volgende conclusies getrokken worden. De resultaten vindt u hieronder in grafiek één en twee.

Grafiek 1: Leeftijd waarop ouders uit elkaar gingen.
Grafiek 2: Geslacht deelnemers enquête

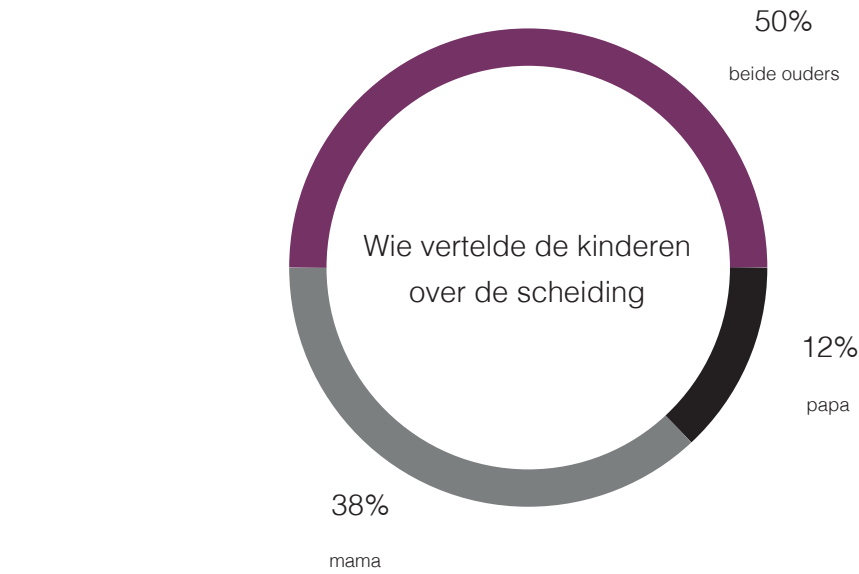
Leeftijd op het moment van het invullen van deze enquête.

Grafiek 3: Leeftijd deelnemers enquête

Bij de meerderheid van deze ondervraagden vertelden beide ouders te samen aan hun kinderen dat ze gingen scheiden. (zie grafiek 4) Dit is dus geen probleem om aan te pakken of te bespreken in mijn video. Uit onderzoek van de voorzorg Limburg blijkt dat het beter is dat beide ouders het samen vertellen aan de kinderen omdat er zo geen schuldige is in het verhaal, mama en papa hebben samen een beslissing genomen.

Grafiek 4

Grafiek 4: Wie vertelde de kinderen over de scheiding

De gevoelens bij kinderen bij een echtscheiding zijn over het algemeen slecht. Hieraan kan weinig tot niets gedaan worden. De meeste personen waren verdrietig, voelden zich slecht, eenzaam en waren boos op hun ouders door deze situatie.

De meerderheid van deze ondervraagden hebben niet over hun gevoelens gepraat met hun ouders. (zie grafiek 5) Dit kan een struikelblok vormen tijdens een scheiding.

Grafiek 5

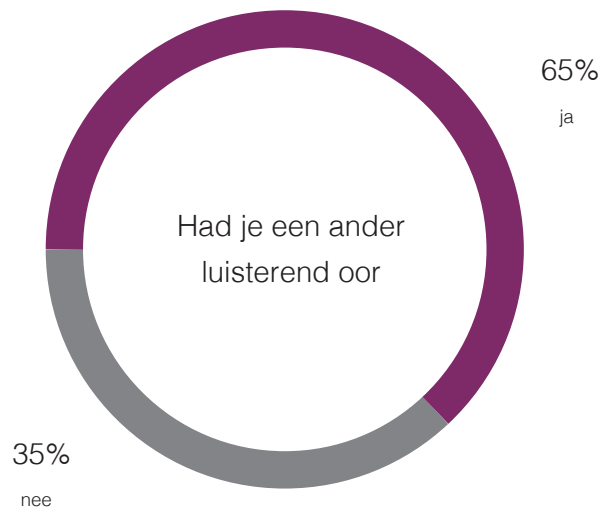
Grafiek 5: Praten over je gevoelens met je ouders

Doordat kinderen hun gevoelens niet delen met hun ouders kan er door hen ook moeilijk op ingespeeld worden of rekening mee gehouden worden. Dit aspect kan ik behandelen in mijn video. Hierdoor heb ik onderzoek gedaan naar de gevoelens, problemen van jongeren per leeftijdscategorie. Dit kan u terugvinden in de hoofdstukken 3.2.1 tot 3.2.6.

Als er toch gesproken werd met de ouders over de scheiding en/ of gevoelens van het kind ging het voornamelijk over waarom de ouders net uit elkaar gingen en hoe iedereen binnen het gezin zich voelt in zo'n situatie. Ook werd er gesproken over de toekomst en de praktische zaken zoals; "Kunnen we in dit huis blijven wonen", "De regeling achteraf, wanneer ben ik bij papa, wanneer bij mama", "Wanneer verhuist de andere partner" en "Co-ouderschap".

Als er niet gepraat werd over de gevoelens en/of de scheiding kwam dit vooral omdat de kinderen bang waren om hun ouders te kwetsen blijkt uit mijn onderzoek. Ze halen ook aan dat het geen evident onderwerp was om thuis over te praten door de frustraties die er in huis hingen en voor de ouders lag het ook gevoelig om over te praten. In andere gevallen waren er ook kinderen die getuigen dat ze geen luisterend oor hadden thuis. (zie grafiek 6)

Grafiek 6

Grafiek 6: Een luisterend oor hebben

Van de personen die thuis niemand hadden om mee te praten had de meerderheid wel nog ergens anders een persoon waar hij/zij mee kon praten.

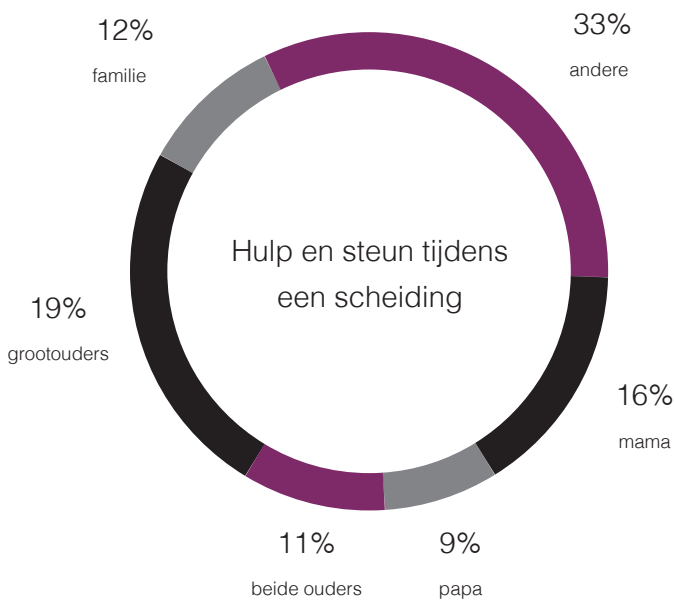
Hetgeen waar de meesten schrik voor hadden toen ze te horen kregen van een scheiding was dat ze één van beide ouders zouden moeten kiezen of dat ze één van de ouders niet meer zouden zien. Ook waren ze bang om steeds heen en weer te moeten verhuizen tussen beide ouders en zouden ze wel naar dezelfde school kunnen blijven gaan enz. Sommige kinderen haalden ook aan dat ze bang waren dat ze geen belangrijke gebeurtenissen meer met beide ouders konden vieren zoals verjaardagen en communiefeesten,...

Tijdens een scheiding staan er altijd een heleboel mensen voor je klaar. In de meeste

gevallen krijg je het meeste steun bij je vrienden of broers en zussen. (zie grafiek 7) Hierdoor kan je als ouders best in de buurt van de school van je kind blijven wonen, hierdoor behouden ze hun eigen vrienden waarbij ze steeds terecht kunnen. Op de tweede plaats staan de grootouders. Deze personen geven je een warm gevoel. Bij hen kan je altijd terecht, ze zullen altijd voor je klaar staan. En op de derde plaats staat de mama in mijn onderzoek. Ook kan je terecht bij je familie of je papa.

Om hen door de scheiding heen te helpen was praten een zeer goede oplossing die vaak voorkwam. Door te praten toonden ze zeer veel begrip en liefde, op deze manier konden ze de kinderen gerust stellen. Ze gingen ook vaak logeren bij familie. Op deze manier waren ze even weg uit de moeilijke situatie en konden ze andere dingen doen om hun gedachten te verzetten. Zoals eens gaan fietsen of andere fijne dingen te doen met familie en/ of vrienden.

Grafiek 7

Grafiek 7: Hulp en steun tijdens een scheiding

De meeste van de ondervraagden weten ook waarom hun ouders juist uit elkaar zijn gegaan en zeggen ook dat ze dit nooit hadden kunnen tegenhouden. Maar er blijft nog steeds 11% over die niet weten waarom hun ouders uit elkaar zijn gegaan. Dit is zeer jammer want dat wil zeggen dat deze kinderen nooit met hun ouders gesproken hebben over de scheiding wat belangrijk is voor het verwerkingsproces.

Een kleine meerderheid van de ondervraagden stonden niet tussen de ruzies van hun ouders. Maar toch staat er nog 48% wel tussen de ruzies van hun ouders wat zeer veel is. Dit pijnpunt kan ik ook bespreken in mijn video. Het is beter om moeilijke zaken of gesprekken te voeren zonder het bijzijn van kinderen. Zij kunnen dit allemaal zeer

persoonlijk opvatten en zich schuldig gaan voelen over de ruzie tussen beide ouders. (zie grafiek 8)

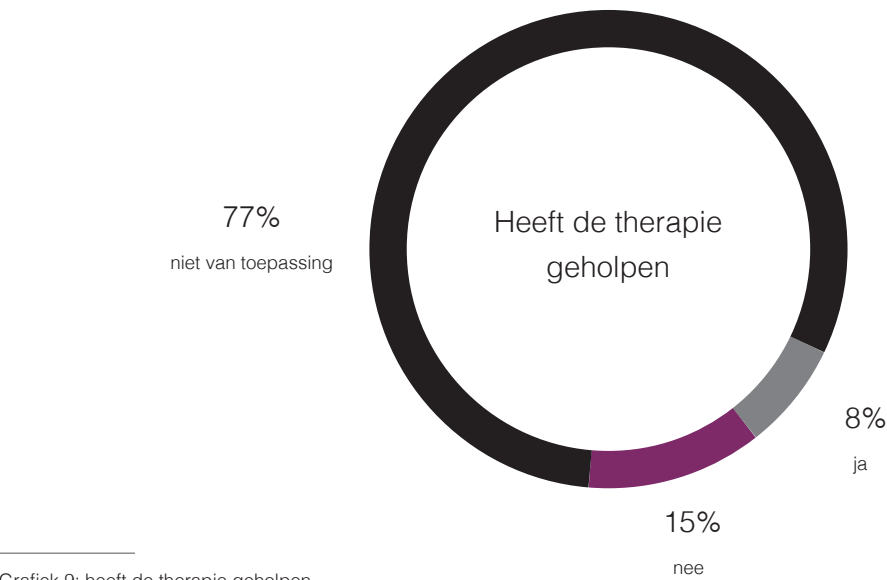
Grafiek 8

Grafiek 8: het gevoel dat je tussen de ruzies van je ouders stond

Van de ondervraagden zijn er 16 van de 75 personen in therapie geweest of met externen gaan praten om hun gevoelens beter te begrijpen tijdens of na een scheiding. Dit is een grote minderheid. Hoogst waarschijnlijk komt dit omdat de meesten een luisterend oor vonden binnen familie of vrienden. Anderzijds kan dit omdat kinderen iemand zoeken om mee te praten die niet in de familiale kring zitten waardoor er niemand een oordeel kan vormen. Bij 6 van deze 16 personen heeft deze hulp/ therapie goed geholpen, bij de andere 10 heeft dit niet geholpen. (zie grafiek 9)

Grafiek 9

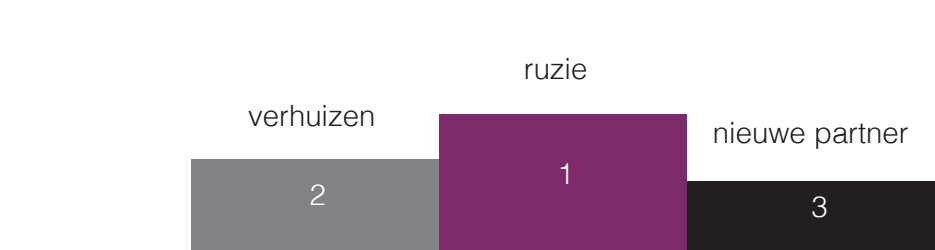

Grafiek 9: heeft de therapie geholpen

Als ik de vraag stelde “Waar storen jullie je het meeste aan na de scheiding?” Hier komt bijna in elk antwoord het woord ruzie voor. Bijna in elk gezin stopt de ruzie nooit, zelfs niet na de scheiding blijkt uit mijn onderzoek. Steeds als ze elkaar zien is er ruzie. Kinderen worden hierdoor ook vaak als tussenpersoon gebruikt om zo ruzies te vermijden. Dit is uiteraard niet de bedoeling. Je kind heeft er niet voor gekozen geboren te worden en al zeker niet dat zijn ouders gaan scheiden dus wees volwassen en los dit als volwassenen op en gebruik hiervoor zeker je kinderen niet als tussenpersoon. Als tweede reactie kwam er ook vaak uit dat elke week verhuizen van de ene ouder naar de

andere zeer vervelend was. En op de derde plaats komen dan de nieuwe partners van de ouders. Zij moeien zich vaak in de scheiding wat het allemaal nog complexer maakt en dit merken de kinderen ook.

Grafiek 10

Grafiek 10: stoorzenders na de scheiding

De beste hulpmiddelen om een scheiding door te komen zijn vrienden en vriendinnen of broers en zussen hebben waarmee je voldoende kan praten over de situatie of leuke dingen mee kan gaan doen waardoor je je gedachten kan verzetten volgens mijn onderzoek. Als je geen vrienden of vriendinnen in de buurt hebt en je bent enig kind is praten tegen een huisdier een goed alternatief. Ook kan sporten een oplossing bieden omdat je dan intensief met andere dingen bezig bent.

Als ik de vraag stel of de scheiding hun leven beïnvloed heeft is het antwoord overduidelijk een ja! Ze zeggen dat ze door de scheiding sterker in het leven staan en de persoon geworden zijn die ze nu zijn. Sommigen zeggen zelfs dat ze geleerd hebben dat ze hun kinderen zoiets nooit willen aan doen, ze willen niet dat hun kinderen later zo eindigen zoals zij nu. Ze weten hoe ze zoiets zeker NIET moeten aanpakken. Met feestdagen moeten ze nu ook kiezen naar welke kant van de familie ze gaan voor familiefeesten.

Ze worden onzekerder in relaties. Je hebt twee aparte levens, één langs papa’s kant en één langs mama’s kant wat best vervelend is. Als je met vrienden wil afspreken moet je steeds rekening houden met wanneer je waar bent.

Kinderen hebben ook het gevoel dat ze sneller volwassen moeten worden omdat ze steeds tussen de ruzies staan en er van hen verwacht wordt een eigen mening te hebben. Je moet ook steeds alles goed plannen omdat je steeds AL je boeken moet verhuizen. Als je een boek mist, omdat het nog bij de andere ouder ligt, wordt je hierop afgerekend. Je moet ook rekening houden met je kleding, zien dat je sportkledij optijd gewassen is zodat deze mee naar de andere ouder kan enz. Vaak in zo’n situatie waar er maar één iemand thuis is, je mama of je papa zal je ook sneller voor je eigen eten moeten zorgen, of sneller thuis moeten helpen en in sommige gevallen een ouderlijke

figuur moeten vervangen als je de oudste thuis bent.
Heb je nog steeds last van de scheiding? (zie grafiek 11)

Grafiek 11

Grafiek 11: last na de scheiding

De meerderheid van de ondervraagden hebben nog steeds last van de scheiding van hun ouders. Dus de opmerking die sommigen maken “scheiden is de beste oplossing voor de kinderen zodat ze minder leiden onder de ruzies van beide ouders” is bullshit.

Als je denkt dat scheiden een betere oplossing is dan dagelijkse ruzies in huis zit je fout. Los de oorzaak van jullie ruzie op of maak ruzie waar de kinderen niet bij zijn. Je kinderen hebben hier niet voor gekozen en blijven voor heel hun leven het slachtoffer. In mijn onderzoek halen enkele aan dat ze hier steeds aan herinnerd worden. Als ze later kinderen hebben moeten ze aan hen uitleggen dat de oma of opa niet komt omdat ze niet met elkaar overweg kunnen. Je kleinkind is hier in de toekomst dus ook het slachtoffer van.

De ruzie na een scheiding stopt niet, de ruzies blijven, in het begin wordt er niet meer met elkaar gesproken en wordt de communicatie via mail gevoerd. Als er op de mails geen reactie meer komt door frustraties worden de kinderen erbij betrokken. Zij worden jammer genoeg nog al te vaak gebruikt als postbode door steeds dingen door te brieven van de ene ouder naar de andere blijkt uit mijn onderzoek.

Ook oudercontacten vormen een probleem. Voor kinderen is het belangrijk dat beide ouders interesse tonen in het schoolgebeuren. Hierdoor gaan ze best beiden naar het oudercontact van hun kind. Vaak gebeurt het tegenwoordig dat één van de ouders niet naar het oudercontact komt omdat ze niet met twee aan één tafel kunnen zitten. Op zo'n moment moet je aan je kind denken en je ruzies met elkaar even aan de kant kunnen schuiven. Er is ook geen mogelijkheid om twee oudercontacten te geven omdat hier geen tijd voor is. Om nog even op het postduif gegeven in te gaan, wel liefst 57% van de ondervraagden is geregeld postduif. Dit is een verontrustend getal, meer dan de helft van de ondervraagden zijn al als boodschapper gebruikt. (zie grafiek 12)

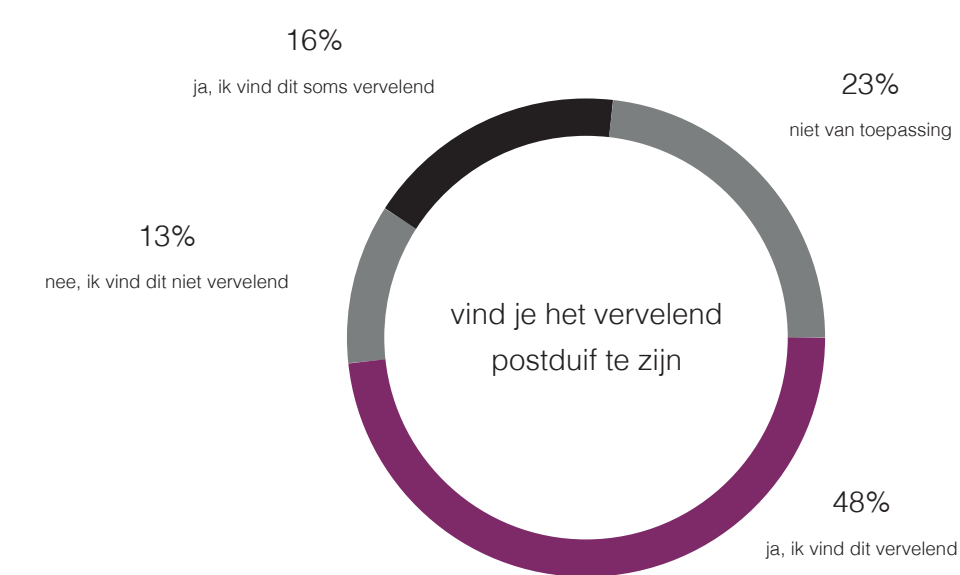
Grafiek 12

Grafiek 12: als boodschapper gebruikt

De meeste kinderen vinden dit ook verschrikkelijk om te doen. Vaak doen ouders dit onbewust. Er moet een manier zijn waardoor ouders zich hier beter bewust van worden en zelf hun boodschappen of kwade toestanden uitpraten met hun partner zonder dat daar de kinderen tussen hoeven te staan.

Grafiek 13

Grafiek 13: vind je het vervelend postduif te zijn

In de meeste gevallen hebben één of beide ouders een nieuwe partner blijkt uit mijn onderzoek. In de meeste gevallen is de band ook goed met de nieuwe partner, maar toch meer dan 1/4 kampt met struggelingen met de nieuwe partner. In 80% procent van deze gevallen zijn er ook stiefbroers of stiefzussen aanwezig. Bij 60% van deze gevallen verloopt de omgang goed. Wat opvalt is dat de band met de nieuwe partner duidelijk moeilijker ligt dan met stiefbroers/ stiefzussen.

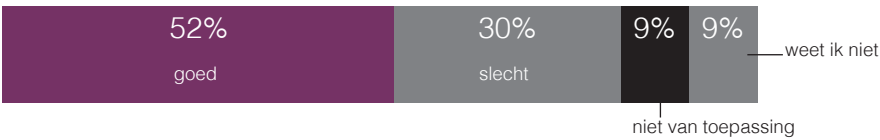
Ze kunnen zelf moeilijk zeggen wat een oplossing zou zijn voor dit probleem. De meeste zeggen dat dit niet op te lossen valt, anderen zeggen dan dat ze zich er misschien iets meer voor moeten open zetten of iets meer hun best doen. Stiefouders kunnen helpen met de opvoeding maar hebben niet het laatste woord zeggen anderen. Dit kan vaak voor conflicten zorgen.

Om de omgang tussen stiefbroers en stiefzussen te verbeteren is volgens mijn onderzoek goed praten met elkaar en dit niet via een omweg laten passeren. Hiermee wordt bedoeld dat je beter zelf op een deftige manier kan zeggen wat er op je maag ligt dan te gaan zeggen tegen je eigen ouder dat je stiefbroer of stiefzus vervelend doet. Los dit zelf op, hierdoor gaat je mama of papa met je stiefmama of stiefpapa zich niet moeien

in de situatie en kunnen ze hun eigen kinderen niet voor trekken. Praten is dus de oplossing blijkt.

Hoe verloopt de omgang met de nieuwe partner: (zie grafiek 14)

Grafiek 14

Grafiek 14: omgang met nieuwe partner

Hoe verloopt de omgang met de nieuwe stiefbroers/ stiefzussen: (zie grafiek 15)

Grafiek 15

Grafiek 15: omgang met nieuwe stiefbroers/ stiefzussen

Verdere antwoorden kan je nalezen in de bijlage achteraan³.

3.5 Besluit onderzoek scheidingen

Uit de enquête van mijn inhoudelijke expert, mijn eigen enquête, mijn deskresearch en het interview met de kinderpsycholoog kan ik afleiden dat een scheiding in ieder gezin op een andere manier verloopt en het kind dit op een andere manier ervaart. Hierdoor ga ik mijn sensibiliserings video baseren op de meest voorkomende problemen in de meeste gezinnen. Ik ga me hier dus focussen op kinderen tussen de zeven en de veertien jaar omdat zij het vaak het moeilijkste hebben tijdens een echtscheidingsproces.

De problemen die bij hen het meeste aan bod kwamen zijn: relatie/ band met beide ouders¹, communicatie² en roddelen³. Deze drie aspecten ga ik daarom behandelen in mijn sensibiliserings video.

1. Kinderen willen dat beide ouders erbij zijn op de verschillende fases in hun leven. Bijvoorbeeld een communiefeest met mama en papa. Aangezien de families elkaar al kennen is het een kleine moeite om een gezamenlijk feest te geven om je kind op deze manier een tevreden en gelukkig gevoel te geven. Ze willen gesteund worden en zo erkenning krijgen voor wie ze zijn en wat ze doen.

2. Als je op het punt staat om te scheiden praat met je kinderen, bereid ze voor. Zorg dat ze achteraf met geen vragen achter blijven zoals: “Waar gaan we wonen?” “Zien papa en mama mij nog graag?” “Kan ik naar dezelfde school blijven gaan?”,... Zorg ervoor dat je dit samen met je partner goed voorbereid hebt. Vaak gebeurt dit gesprek eerst met een psychologe voordat de ouders dit aan hun kinderen vertellen.

Ouders hebben elkaar zodanig gekwetst dat communiceren onmogelijk is geworden. Als kind moet je jezelf altijd aanpassen zodat zij toch maar geen ruzie zouden maken. Hierdoor wordt het kind bang om iets verkeerd te zeggen over de andere partner. (Psychogoed, 2012) Dit mag in de toekomst geen probleem meer zijn. Ieder kind heeft recht op een eigen mening en moet hiervoor uitkomen. Maar ook de ouders moeten blijven communiceren met elkaar in het belang van de kinderen. Zet je trots even opzij en praat met elkaar als volwassenen en laat je kind geen communicatie-instrument worden.

Als er gesproken wordt met elkaar zorg dan dat dit op een deftige manier gebeurt wanneer er kinderen bij zijn. Zij verstaan vaak meer dan wat de ouders denken en krijgen dan het gevoel van tussen de ruzie van beide ouders te staan. Communicatie is het aller belangrijkste binnen een gezin. Wees open naar je kinderen toe alsook naar je ex-partner.

3. Roddelen is vaak ook een probleem voor kinderen van deze leeftijd. Ze zien zowel hun mama als papa graag en het is voor hen zeker niet fijn om steeds slechte roddels/ praatjes te horen over de andere partner. Op deze manier kwets je op een subtiele manier je kinderen en dit kan achteraf voor woorden zorgen. (Psychogoed, 2012)

4.1 Wat is een explainer video

Een explainer video is een korte geanimeerde video die zich richt op het uitleggen van een zakelijk idee op een eenvoudige, boeiende en overtuigende manier, door gebruik te maken van een duidelijke en beknopte taal. Het is zowel informatief als educatief.

Belangrijkste kenmerken:

- Kort: explainer video's zijn kort en eenvoudig (gemiddeld niet langer dan 90 seconden).
- Eenvoudig: ze geven een eenvoudige en duidelijke boodschap door de klassieke verhalende structuur van "wat", "hoe" en "waarom" te volgen.
- Gericht op de doelgroep en hun problemen: dit soort video's worden gemaakt om tegemoet te komen aan de behoeften van de doelgroep, zodat ze zich geïdentificeerd voelen met het voorstel van het bedrijf.
- Geanimeerde karakters: explainer video's gebruiken meestal geanimeerde karakters om een leuke touch te geven die een sterke band met het doelpubliek genereert.
- Merkkleuren: ze gebruiken meestal de look & feel van de identiteit van het merk om een sterke merkherkenning te creëren.
- Muziek: explainer-video's hebben muziek en geluidseffecten die de sfeer bepalen om een specifiek verhaal te vertellen en de betrokkenheid te vergroten.

#1: Leg je idee uit in slechts een paar seconden.

Explainer video's werken goed om je idee uit te leggen in slechts een paar seconden. Door een explainer video boven de vouw in de homepage te plaatsen, kunt u de gemiddelde bezoektijd met 2 minuten verhogen!

#2: Verhoog conversies...

De video's van Explainer zijn zeer pakkend, aantrekkelijk en meeslepend, en ze moedigen mensen aan om te blijven kijken. Mensen kunnen op een snelle, eenvoudige en informatieve manier zien wat u bedoelt.

#3: Bouw bekendheid op

Als je de kleuren van je werk toepast in de achtergrond van de video, zullen de kijkers weten dat deze video over SDKL gaat doordat je de kleuren overal in doortrekt. Bovendien, als je de personages van de video aanpast aan de stijl, het uiterlijk, de leeftijd, enz. van uw doelgroep, zal je een sterke emotionele band met de kijker genereren.

Dus als je nadenkt over de belangrijkste kenmerken van deze video's, kun je zien dat ze je door elke fase kunnen helpen: bewustzijn, aandacht en besluitvorming. Het hangt allemaal af van de boodschap die je wilt overbrengen en wat voor "actie" je wilt genereren vanuit je doelgroep. (Mraz, 2016)

4.2 Wat is een sensibiliserings video

Een sensibiliserings video lijkt op een explainer video in sommige gevallen. In dit soort video's ga je iemand bewust maken, gevoelig maken, warm maken, belangstelling wekken of de aandacht vragen.

De belangrijkste kenmerken hiervan komen overeen met de kenmerken van een explainer video.

- Kort (gemiddeld niet langer dan 90 seconden).
- Eenvoudig: ze geven een eenvoudige en duidelijke boodschap.
- Gericht op de doelgroep en hun problemen: In het geval van mijn bachelorproef ga ik me richten op gescheiden ouders.
- Merkkleuren: om de look & feel van de identiteit te creëren. Hiervoor gebruik ik de kleuren zwart, grijs, violet en geel.
- Muziek: muziek en geluidseffecten die de sfeer bepalen om een specifiek verhaal te vertellen en de betrokkenheid te vergroten.

(Taaluniversum.org, s.d.)

4.3 Onderzoek software

Ik heb ervoor gekozen om in mijn sensibiliserings video te werken met 2D en 3D beelden om zo ééntonigheid tegen te gaan. Zo kan ik het gegeven dat door een kind z'n hoofd gaat beter nabootsen. Hiervoor ben ik opzoek gegaan naar de voor- en nadelen binnen deze technieken.

4.3.1 Rigging

Dit is het proces waarin een skelet wordt vastgemaakt aan een 2D of 3D-model dat geacht wordt te bewegen, bijvoorbeeld een karakter voor een animatiefilm. De verschillende botten in het skelet bepalen hoe het model zich moet gedragen tijdens een animatie. Een rig kan worden gezien als de touwtjes van een marionet. De animator kan hier op een bepaalde manier aan trekken en op deze manier het karakter laten bewegen.

Veelgebruikte werkwijze voor de opbouw van een rig.

1. Het opzetten van het skelet

Om een rig te bouwen is de eerste stap om een skelet van botten te creëren dat in het

2D- of 3D-model past. Het skelet wordt opgebouwd uit joints. Deze worden geplaatst op het karakter waar er een gewricht zou zitten.

Om een rig goed te laten werken moeten de joints goed met elkaar in verbinding staan.

Deze verbindingen kunnen worden gezien als de botten van het skelet. De eerste joint die wordt geplaatst wordt ook wel de 'root joint' genoemd. Dit is gewoonlijk de laagste joint van de ruggengraat. Alle andere joints zijn direct of indirect verbonden met de root, als deze beweegt, beweegt de rest van het skelet mee.

2. Het oriënteren van de joints

Als de joints allemaal geplaatst zijn, is het van belang dat de joint-oriëntatie goed wordt gezet. Joints moeten afhankelijk van elkaar bewegen en draaien over de juiste as, anders wordt het heel moeilijk om een mooie animatie te maken. Hiermee bedoel ik dat de gewrichten juist moeten bewegen, anders krijg je bijvoorbeeld een knie die de verkeerde kant opdraait.

Voordelen van rigging:

- Het karakter is zeer snel te animeren.
- Meer resultaat op kortere tijd.
- Kleine file size.

Nadelen van rigging:

- Je hebt sneller een statisch beeld.

4.3.2 Frame by Frame

Dit is het proces waarin je ieder punt afzonderlijk gaat laten bewegen. Bij rigging staan alle botten met elkaar in verbinding. Als je dus een voet verzet, beweegt het hele skelet mee.

Bij frame by frame gaat het als volgt: als je de voet verschuift ga je handmatig elk ander deel van het karakter moeten verplaatsen.

Voordelen van frame by frame:

- Je hebt meer controle over het karakter.
- Je karakter beweegt vaak vlotter/dynamischer.

Nadelen van frame by frame:

- Het duurt lang voordat je een goed resultaat bekomt. (Hierdoor zijn vaak cartoons met rigging gemaakt)
- Complex om aan te leren.
- Grote file size.

4.4 Geteste software

4.4.1 Adobe After Effects

In Adobe After Effects kan je animaties maken met vooraf getekende beelden uit Photoshop of Illustrator. Als je deze beelden importeert in After Effects is het belangrijk dat elk deel van je karakter in aparte lagen zit. Vervolgens kan je het karakter per laag bewegen.

4.4.2 Cinema 4D

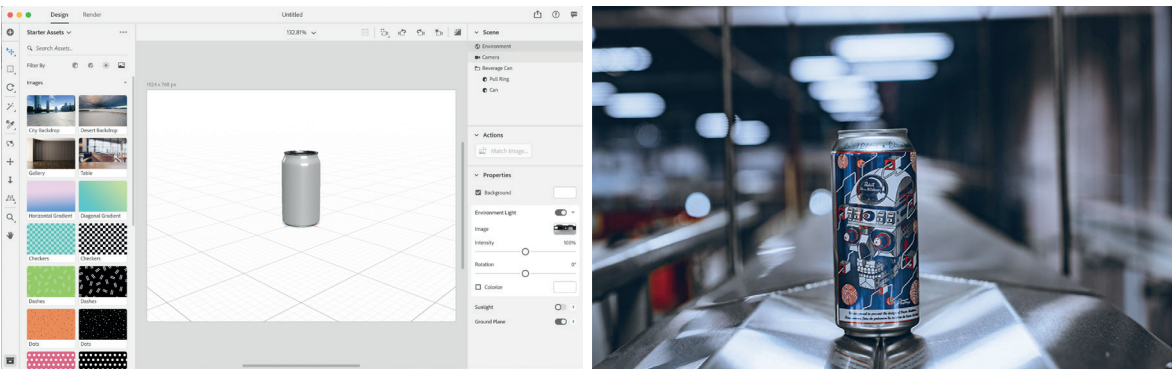
In cinema 4D kan je figuren modelleren, dit neemt veel tijd in beslag. Hier moet je rekening houden dat je polygonen juist aan elkaar zijn gehecht, anders gaan deze open staan/ scheuren tijdens het animeren. Het animeren binnen dit programma is zeer complex. De effecten die je met dit programma kan bereiken zijn zeer beperkt. Bovendien kan je deze software linken aan after effects.

4.4.3 Adobe Dimension

In deze software kan je 3D modellen/ composities, texturen toevoegen en de belichting veranderen. Dit is eigenlijk een gemakkelijkere/ gebruiksvriendelijkere manier van cinema 4D.

Hiermee kan je gemakkelijk mockups maken van je eigen ontwerpen. Je kan ze realistischer maken door gebruik te maken van afbeeldingen in de achtergrond of je product ten toon te stellen in een echte ruimte.

In dit programma kan je ook je object renderen en spelen met een camerabeweging. Dit programma is alleen minder uitgebreid dan cinema 4D waardoor je geen animaties kan riggen.

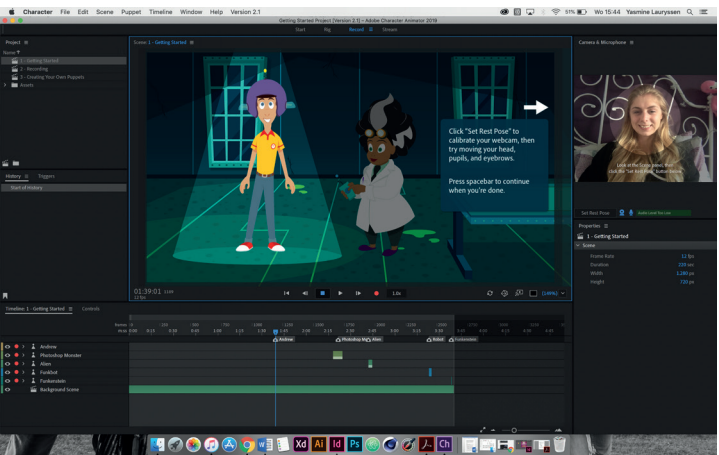
4.4.4 Adobe Character Animation

Als je het programma opent krijg je een scherm waar je je hoofd rechts bovenaan kan zien. Als dit niet het geval is, moet je de webcam toestemming geven aan dit programma

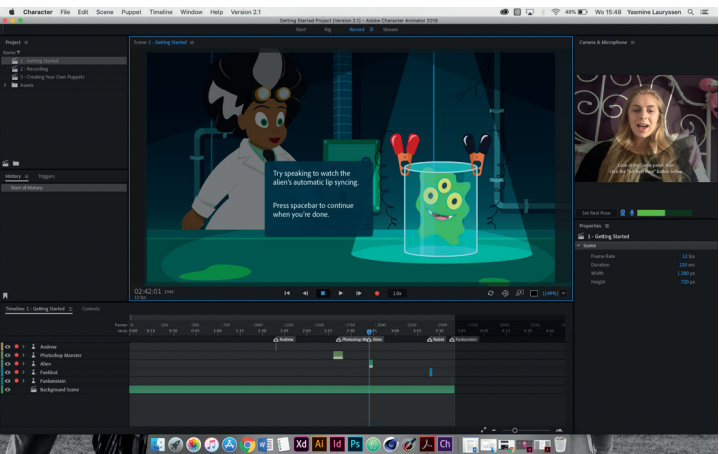
alvorens je aan de slag gaat. Het fijne hieraan is dat in het programma zelf tutorials verwerkt zijn waardoor het zeer gebruiksvriendelijk is om mee aan de slag te gaan.

In Adobe Character Animation kan je dankzij de webcam jouw ontworpen karakter laten bewegen, praten, ... Dit kan zeer gemakkelijk door jouw karakter hierin te importeren, op de record knop te duwen en te beginnen bewegen. Deze animatie kan je achteraf opnieuw afspelen. Op deze manier kan je zeer snel sprekende animaties maken.

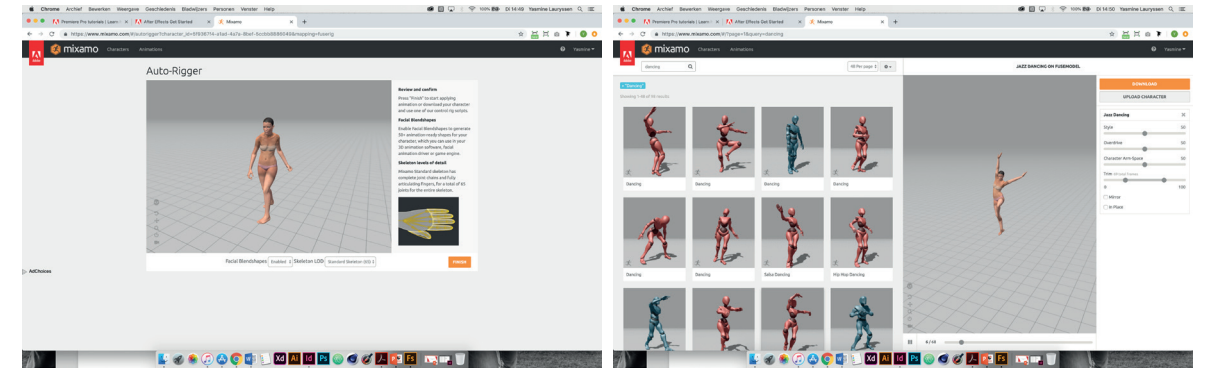
Dit programma is zeer gebruiksvriendelijk omdat je kan starten van een bestaand figuur open te doen in Photoshop of Illustrator en in de lagen van dit figuur je eigen figuur kan creëren.

Je kan kiezen om enkel het hoofd te animeren en je te focussen op de emoties of je kan kiezen voor het volledige lichaam. Als je spreekt, beweegt de mond van je karakter ook mee. Dit gebeurt niet eentonig maar echt zoals in een animatiefilm.

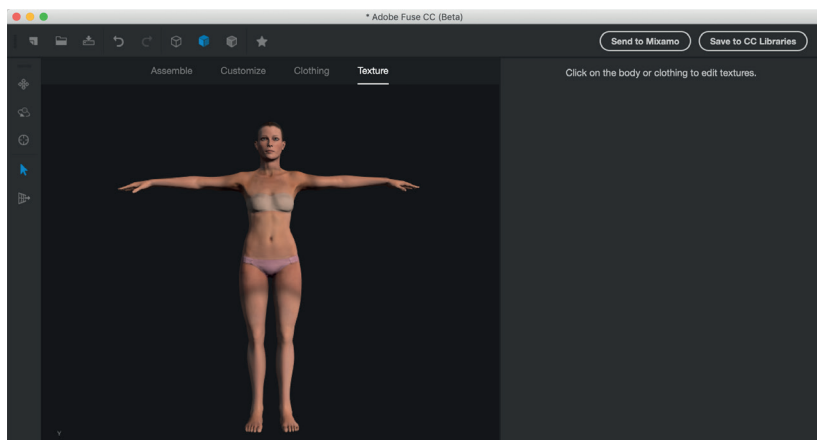
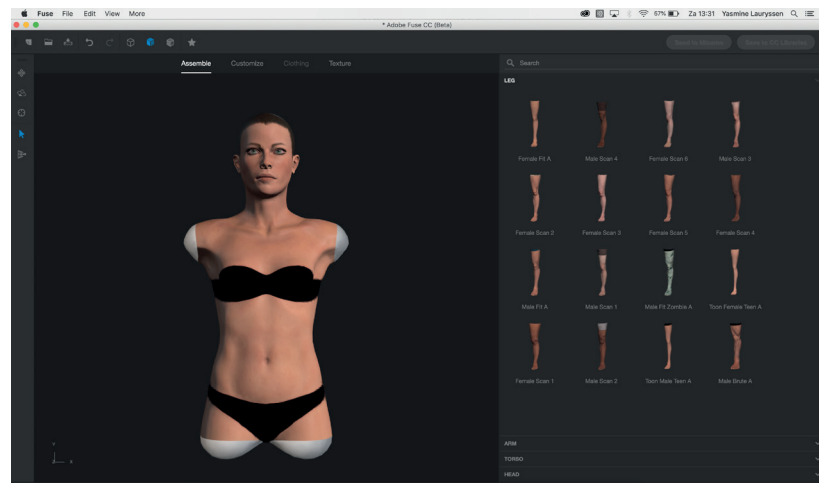

Om zowel het gelaat als je volledige karakter te bewegen moet je gebruik maken van je toetsenbord.

4.4.5 Adobe fuse CC

In adobe fuse kan je gemakkelijk een 3D figuur samenstellen, aankleden, een textuur geven en exporteren naar mixamo waardat je dan je persoon kan riggen. Mixamo is een automatisch rigger. Als deze persoon gerigd is kan je hem nadien allerlei standaard animaties laten uitvoeren. Jammer genoeg is dit vrij beperkt in bewegingen.

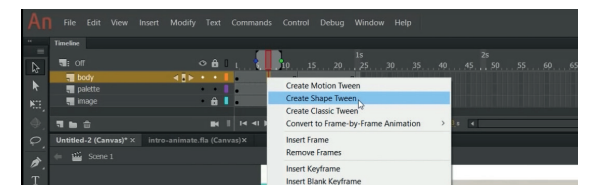
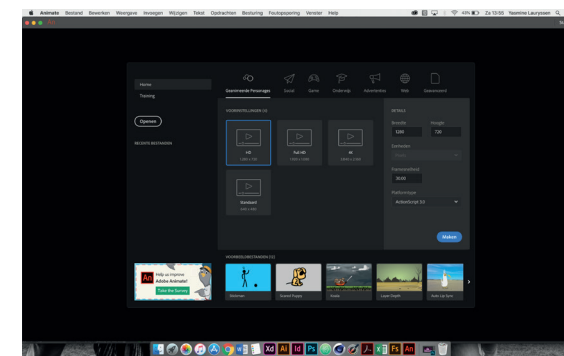

4.4.6 Adobe Animate

Dit programma wordt gebruikt om animaties of flashgames te ontwerpen door Javascript toe te voegen in dit programma.

In dit programma kan je frame-by-frame werken of via tweening. Tweening is wanneer je een begin- en eindpunt aangeeft en dat de computer de frames ertussen genereert.

Als je het programma opstart krijg je een je scherm te zien, hier kan je het formaat van je video kiezen. Hier kan je kiezen voor social, hier staan de formaten voor Facebook. Je kan ook kiezen voor een advertentie of een game, hiervoor zijn andere formaten voorzien.

Als je de juiste instellingen gekozen hebt krijg je een leeg venster te zien met aan de rechterkant een balk zoals in Illustrator. Hier kan je je vector mee tekenen om vervolgens te animeren. Je tekent elk onderdeel van je karakter in een andere laag en animeert ze afzonderlijk. Je tekent je start punt en je eind punt en bovenaan kan je kiezen voor create shape tween. Dit zorgt voor de vlotte beweging tussen je begin- en eindpunt. Dit programma vraagt wat tijd om alles te leren kennen maar werkt wel vlot eens je ermee weg bent. Je kan hier heel veel kanten mee uit. Het lijkt op een combinatie van Illustrator en After effects. Het voordeel hierbij is dat je u illustrator bestand niet hoeft te importeren in After effects omdat dit allemaal in hetzelfde programma gebeurt.

5.1 Onderzoek kleuren

Blauw

Blauw staat voor wilskracht, idealen, geloof en vertrouwen, een verkoelende sfeer die rust en vrede geeft. Blauw bevordert de communicatie en zelfexpressie. Als blauw te fel aanwezig is kan dit leiden tot arrogantie, zelfgenoegzaamheid, negativiteit en egocentrisme. Als er te weinig blauw is kan dit leiden tot koppigheid, angst voor verandering, verlegenheid en onbetrouwbaarheid.

Overheersende betekenis: actiegericht

Turkoois (groen-blauw)

Turkoois staat voor ontspanning, kalmte en geeft heldere gedachten en bevordert de intuïtie. Groen-blauw staat in verband met helder bewustzijn en ruimte. Als het Groen-blauw te fel aanwezig is kan dit leiden tot een te actieve geest, die allesoverheersend is en het leven bepaalt. Te weinig Groen-blauw kan leiden tot geheimzinnigheid, achterdochtigheid, het niet meer weten welke richting te kiezen en zelfs paranoïde gedrag.

Overheersende betekenis: Ontspannend

Scharlaken rood (rood-oranje)

Scharlaken rood staat voor kracht en macht, een voorbeeld zijn voor anderen. Rood-oranje wordt vaak geassocieerd met warmte, intensiteit en passie en is de kleur van seksualiteit, zinnelijkheid en verlangen. Als rood-oranje te sterk aanwezig is kan dat leiden tot dominantie, wantrouwen, angst, jaloezie, roekeloosheid en ongeremdheid. Een tekort aan rood-oranje kan dan weer leiden tot problemen in de omgang met anderen, afstandelijkheid, onverschilligheid in gedrag en houding.

Overheersende betekenis: Temperamentvol

Oranje

Oranje geeft je energie en staat voor vitaliteit, seksuele kracht, blijdschap, creativiteit, motivatie, optimisme, sterke veerkracht en incasseringsvermogen bij teleurstelling en verdriet. Als oranje te sterk aanwezig is kan dit leiden tot trotse gevoelens, arrogantie, egoïsme. Een tekort aan oranje kan duiden op verlies aan motivatie en kan leiden tot laag zelfvertrouwen, een negatief zelfbeeld en eenzaamheid.

Overheersende betekenis: Beheerst

Geel

Geel staat voor logica, vrolijkheid, vrijheid en gemotiveerd zijn. Geel helpt bij het overwinnen van hindernissen, emotionele blokkades en verbetert de persoonlijke ontwikkeling. Indien geel te hard aanwezig is, leidt dit tot rusteloosheid, concentratieproblemen. Te weinig geel geeft een gevoel van verwarring, geïsoleerd zijn en weinig gewaardeerd worden.

Overheersende betekenis: Gemotiveerd

Warm geel

De warme kleur geel staat voor vrolijkheid, levenslust, vrijheid van handelen en zijn en reizen. Geel is naar buiten gericht, is creativiteit, fantasie en gemotiveerd zijn. Niet diepgaand, maar luchtigheid en lichtheid. Geel is ruimdenkend en scherpzinnig.

Overheersende betekenis: vrolijkheid

Groen

Groen staat voor balans in de energie, het gevoel van tevredenheid, optimistisch, vol vertrouwen, vrede en harmonie in het leven. Groen staat in verband met genezing en hoop en geeft stabiliteit, vriendelijkheid en geloof. Als groen te actief aanwezig is neemt de energie snel af. Te veel aan groen kan leiden tot veeleisend gedrag, kritisch, jaloers en depressief zijn. Te weinig aan groen kan dan weer leiden tot angst voor afwijzing.

Overheersende betekenis: Bescheiden

Geel-groen

Geel-groen zorgt ervoor dat je opgewonden en gemotiveerd bent en voor een blij gevoel. Dit geeft een prettig gevoel, het gevoel van de hele wereld aan te kunnen. Als geel-groen te sterk aanwezig is, leidt dit tot een emotionele disbalans, een sterke opgewondenheid en frustraties. Te weinig aan geel-groen geeft dan weer negatieve emoties als angst, boosheid, jaloezie, haat en afgunst.

Overheersende betekenis: Opgewekt

Oranje-geel

Oranje-geel straalt succes uit in alles wat ondernomen wordt. Zoals de ontwikkeling van gevoelens van warmte, liefde en medeleven. Als oranje-geel te actief aanwezig is kan dit leiden tot egocentrisme en het zoeken van macht voor eigen belangen. Terwijl als je te weinig oranje-geel hebt maakt dit je egoïstisch en veeleisend, waardoor hardheid en hardvochtigheid zich kunnen ontwikkelen.

Overheersende betekenis: Warmte

Blauw-violet

Blauw-violet staat voor zelfvertrouwen, zuivere kennis, de intuïtieve kracht om dingen te voelen zonder te hoeven weten. De kleur van mysterie en magie. Indien blauw-violet overactief is kan dit voor een trotse, manipulatie en een dogmatische houding zorgen. Te weinig blauw-violet kan dan weer leiden tot overgevoeligheid t.o.v. de gevoelens van de ander, angst voor succes, ongedisciplineerdheid.

Overheersende betekenis: Mysterie

Violet

Violet staat voor diepe ontspanning, gevoel van kracht, waardigheid en vastbeslotenheid. Het gevoel alles onder controle te hebben. De kleur van mystiek, spiritualiteit. Als Violet te sterk aanwezig is kan dit leiden tot stemmingswisselingen, geïrriteerdheid, ongeduld, arrogantie en realiteitsverlies. Te weinig van violet leidt tot onevenwichtigheid, een lage zelfwaardering, negatieve gedachten en angsten.

Overheersende betekenis: Gevoelig

Violet-rood

Violet-rood staat voor meegaandheid, vriendelijkheid, zelfrespect en waardering voor de ander, onvoorwaardelijke liefde, onafhankelijkheid en tolerantie. Indien Violet-rood te actief is, kan dit leiden tot veeleisendheid, dominantie, machteloosheid, ongeduld en intolerantie. Bij te weinig violet-rood kan je de belangstelling verliezen voor de omgeving en gevoelens van geïsoleerdheid en depressiviteit.

Overheersende betekenis: Meegaand

Rood

Rood staat voor kracht, macht, motivatie, passie en ambitie. Rood is bekend als kleur van de liefde. Evenwichtig rood duidt op natuurlijk leiderschap. Indien rood te sterk aanwezig is kunnen negatieve aspecten naar voren komen zoals: een dominantie die slechts met macht te maken heeft, agressie, gewelddadigheid en wellust. Een tekort aan rood duidt op lusteloosheid, machteloosheid, niet echt aanwezig zijn en in een vage fantasiewereld leven.

Overheersende betekenis: Kracht

(Sila, 2016)

Verhaallijn

De problemen die ik aanbod ga laten komen in mijn sensibiliserings video zijn: 1. relatie/ band met beide ouders, 2 communicatie en 3 roddelen.

Intro

Tijdens de intro van de sensibiliserings video komt eerst het logo/ kenteken (SDKL) van mijn bachelorproef te voorschijn op een gekleurd vlak over een rasterafbeelding. Hierna verdwijnt het gekleurde vlak met het logo en verschijnt hier een korte intro tekst over de video. Deze tekst zal letter per letter verschijnen op een vlak.

Vervolgens wisselen we van beeld. We gaan van 2D naar 3D. Hier krijgen we een 3D karakter dat richting hersenen wandelt. Hier wordt de camera erboven geplaatst waardoor je dit fragment langs het bovenaanzicht in beeld ziet. Dit beeld wordt afgewisseld met dezelfde set-up maar dan langs het zijaanzicht gefilmd.

Doordat het beeld soms wat eentonig kan aanvoelen worden de kleuren van de huisstijl hier terug in verwerkt door transparante strepen die doorheen het fragment gaan terugkomen. Deze transparante kleuren spelen dan op het gevoel. Het gele staat voor een lichtpuntje in je gedachten en de violet kleur staat voor het onbegrijpbare, het gevoelige of het emotionele gevoel in de video.

In de volgende setting gaat het karakter in de hersenen vallen. Tijdens dit fragment gaan er allemaal flitsende vlakken voorbij komen vliegen, afwisselend met typografische teksten die te voorschijn zullen komen. Deze teksten zullen de problemen zijn die we gaan aanpakken in deze video.

Probleem 1: relatie met beide ouders

Probleem 2: communicatie

Probleem 3: roddelen

Vervolgens komt er zoals bij de intro weer een rasterafbeelding met een korte tekst. In deze tekst wordt vermeld dat de video gebaseerd is op een gemiddeld gezin en op een gemiddeld kind omdat dit in ieder gezin op een andere manier verloopt en ervaren wordt.

Hierna wordt elk probleem even kort als animatie in beeld gebracht. Als de animatie voorbij is, komt er een gekleurd vlak voor geschoven waar het probleem en de oplossing op vermeld zullen worden.

Animatie één gaat specifiek over de relatie met beide ouders. Kinderen ervaren moeilijkheden bij situaties zoals een communiefeest of een feestje voor Kerst of een oudercontact omdat ze steeds moeten kiezen bij welke ouder zij dit gaan vieren/meemaken. Hier zitten ze vast in een tweestrijd en gaan zich steeds uitgesloten voelen op het andere feestje. Betrek je kind hierbij en plan een kerstfeestje op een andere dag waardoor je kind het met beide ouders kan vieren. Bij een communiefeest kan je ervoor kiezen met beide ouders en families één groot feest te geven. Hierin toon je aan dat je kind gesteund wordt in wie ze zijn en wat ze doen.

In dit fragment ga ik een mama met haar dochter laten zien tijdens een drink na de proclamatie van de lagere school waarbij de dochter denkt “Was papa ook maar hier om mijn goed rapport te vieren”.

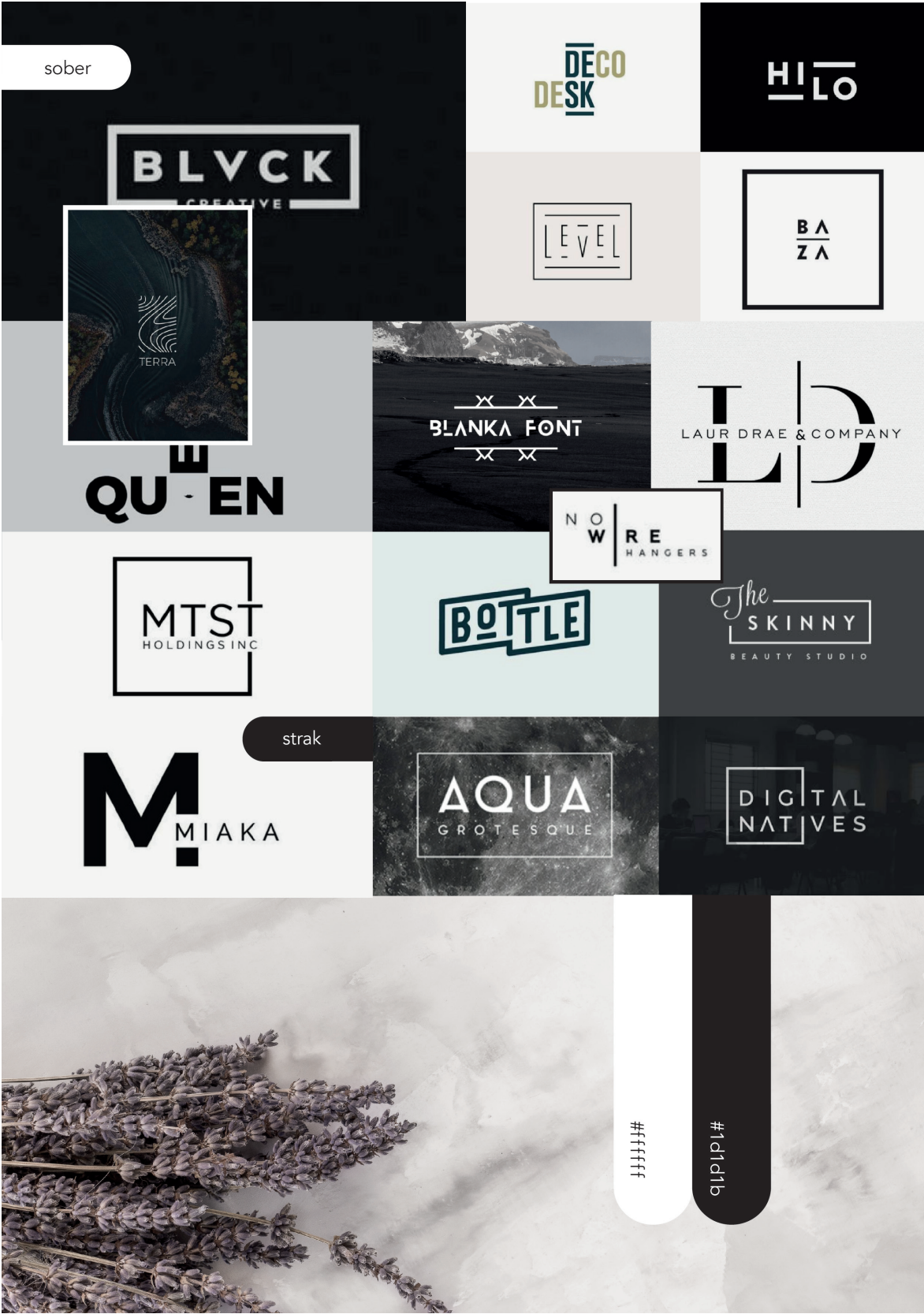
Animatie twee gaat specifiek over de communicatie. Enerzijds van beide ouders naar het kind toe en anderzijds de communicatie naar de ex-partner.

In dit fragment ga ik een geërgerd beeld van beide ouders achter laptop laten zien en nadien een fragment van een sms dat het kind van de mama naar de papa moet sturen.

Animatie drie gaat specifiek over het roddelen over de ex-partner. In dit fragment ga ik eerst een roddelende papa laten zien, dan een roddelende mama en dan een beeld van het kind die haar mening uit.

De de teksten van deze korte dialogen vindt u in bijlage 4.

6.2 Moodboard logo

6.3 Moodboard brochure

6.4 Moodboard video

In de ontwerpfase vindt u het storyboard alsook de finale ontwerpen voor het logo, de brochure en de video. De schetsen kan u achteraan terug vinden in de bijlage.

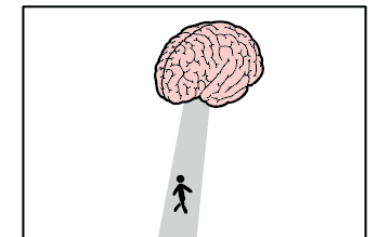
7.1 Storyboard

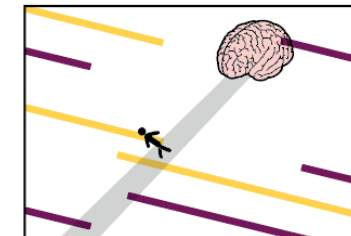
1. SDKL verschijnt eerst geanimeerd. Vervolgens schuift de witte balk langs links eronder met de slogan.

2. Geel vlak verdwijnt. Intro tekst komt letter per letter in beeld op een wit vlak om rust te creëren tijdens het lezen.

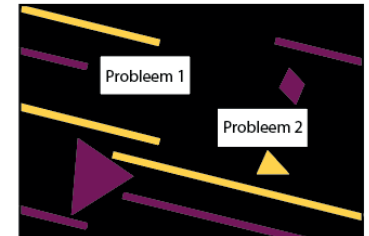
3. Karakter (3D) wandelt richting hersenen.
-> bovenaanzicht

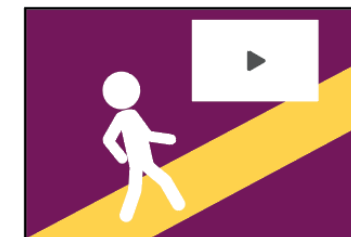
4. Karakter (3D) wandelt richting hersenen + gekleurde strepen vliegen voorbij.
-> zijaanzicht

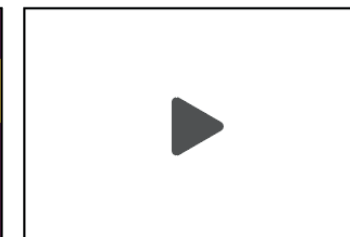
5. Karakter valt in hersenen. Hier zijn allemaal flitsende elementen waar te nemen.

6. De drie problemen komen tevoorschijn die ik ga bespreken in deze video.

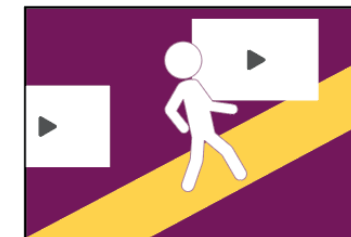
7. Karakter (3D) wandelt naar eerste video.

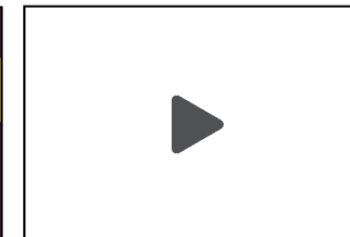
8. Inzoomen op video (2D video)

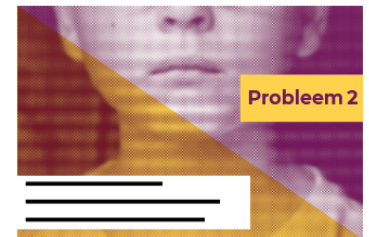
9. Probleem wordt verduidelijkt.

10. Video uitzoomen. Karakter (3D) wandelt naar volgende video.

11. Inzoomen op video (2D video)

12. Probleem wordt verduidelijkt.

Het volgende probleem wordt op dezelfde manier aangepakt.
De video wordt afgesloten met een bedanking op dezelfde achtergrond als de eerste dia.

7.2 Finaal logo

Korte huisstijl

Visie SDKL

SDKL staat voor scheiden doet kinderen lijden. Het logo is hervat naar de eerste vier letters hiervan. Het logo is strak en somber omdat een scheiding uiteraard een sombere gebeurtenis is.

De K van kinderen is op een verhoogde balk geplaatst omdat er op de eerste plaats aan de kinderen gedacht moet worden. Hierom heb ik de K op een fictieve troon geplaatst.

Zwart

Grijs

CMYK	0 0 0 100	0 0 0 60
RGB	29 29 27	135 135 135
HEX	#1d1d1b	#878787

Violet

Geel

CMYK	50 94 26 17	1 16 84 0
RGB	131 41 99	255 213 52
HEX	#832963	#ffd534

Symbolische betekenis zwart - Somberheid

Zwart is de kleur van de duisternis. Zwart wordt dan ook geassocieerd met somberheid, spanningen en angsten.

- Spanning
- Respect afdwingend
- Droefheid
- Rouw en dood

Symbolische betekenis grijs - Neutraal

Grijs heeft iets tegenstrijdigs: het is de kleur van het veranderlijke (mist, rook en wolken) maar het wordt ook geassocieerd met het onvergankelijke en staat voor stabiliteit, elegantie en geborgenheid.

Grijs is volwassen en heeft geen relatie met jeugdcommunicatie. Grijs wordt geassocieerd met grijs haar, wapens en het pak van een executive. Grijs wordt gebruikt als een metafoor voor conformiteit in Sloan Wilson's. De man in het grijze flanellen pak. Houtskoolgrijs kan dezelfde kenmerken als zwart overbrengen, terwijl het de associaties van dood en duisternis adoreert.

- Zich niet bloot geven
- Willen weten waar men aan toe is.

Symbolische betekenis violet - Emotie en Persoonlijkheid

Emoties en eigenschappen die geassocieerd worden met violet zijn: ontspanning, gevoel van kracht, waardigheid en vastbeslotenheid. Het gevoel alles onder controle te hebben. De kleur van mystiek, spiritualiteit, de zoektocht naar persoonlijke en diepere betekenis. Te weinig Violet leidt tot onevenwichtigheid, een lage zelfwaardering, negatieve gedachten, angsten en apathie.

- Bescheiden
- Behoeft aan geborgenheid/ veiligheid
- Gevoelig/ emotioneel
- Onbegrijpbaar

Symbolische betekenis geel - Lichtpuntje

De warme kleur geel staat voor vrolijkheid, levenslust, vrijheid van handelen en zijn en reizen. Geel is naar buiten gericht, is creativiteit, fantasie en gemotiveerd zijn. Niet diepgaand, maar luchtigheid en lichtheid. Geel is ruimdenkend en scherpzinnig.

- Vrolijkheid
- Levenslustig
- Creatief

Font Montserrat regular

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Font Montserrat bold

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

7.3 Brochure

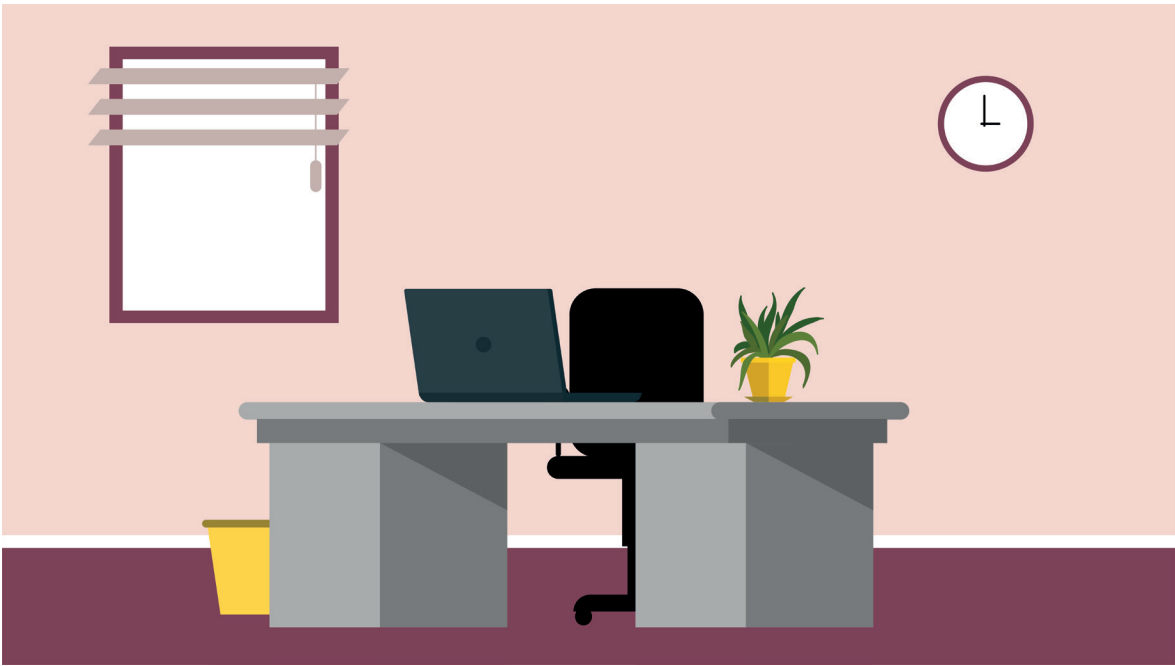

7.4 Elementen video

Karakters

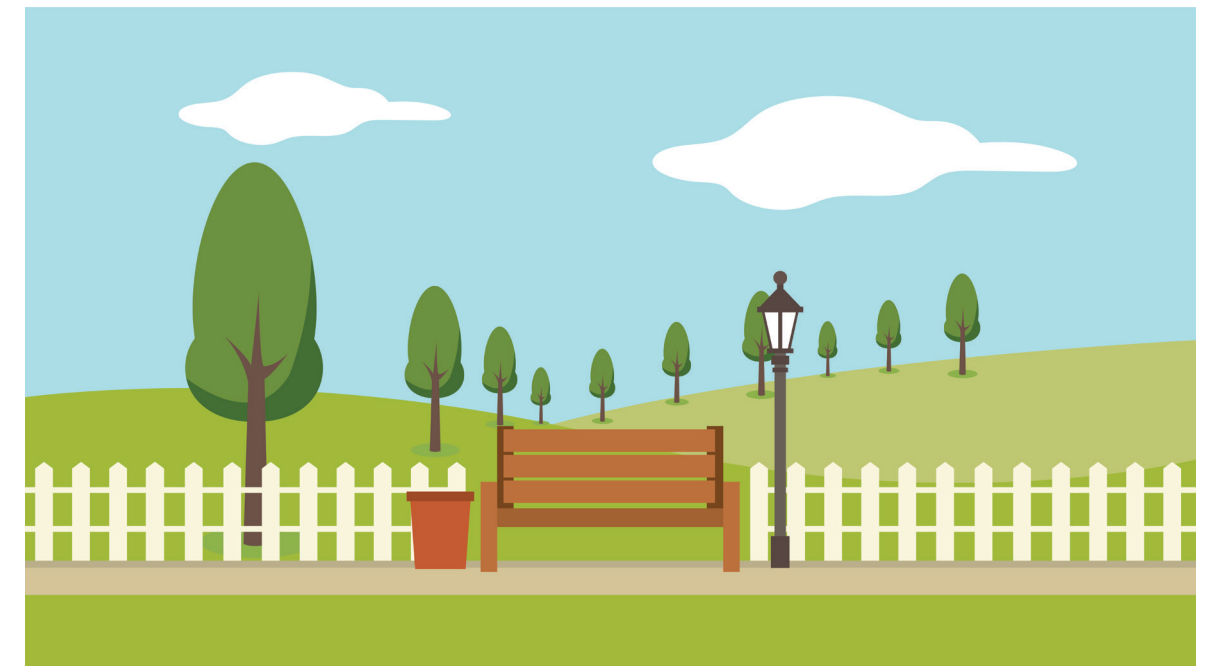
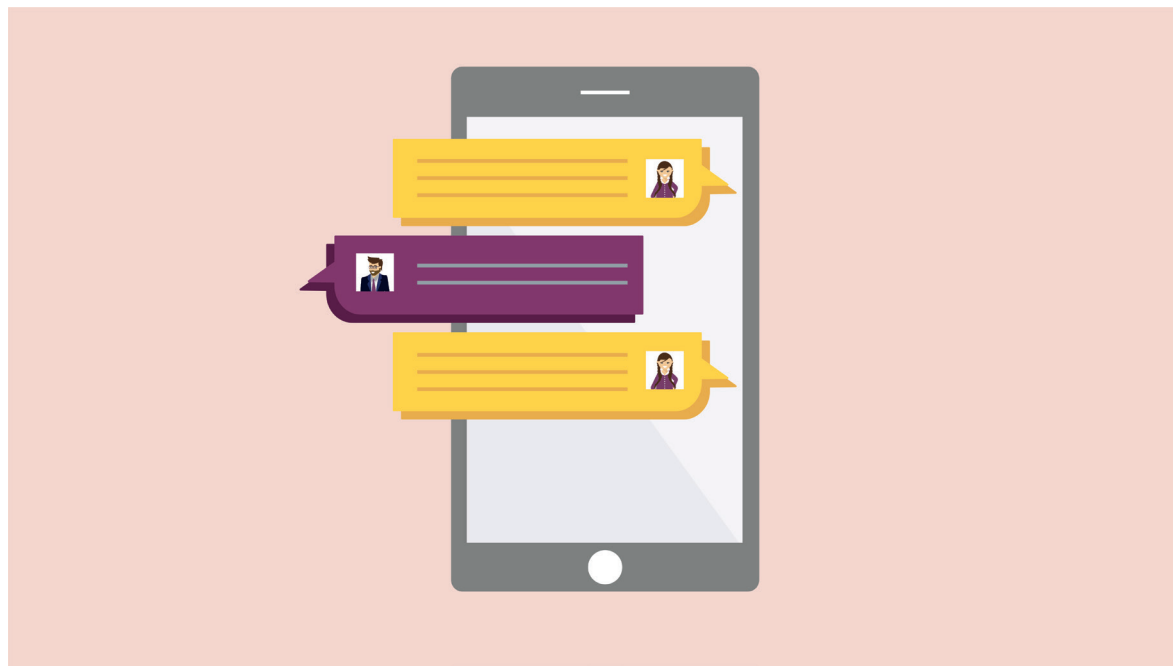

Scene 2

Scene 1

Scene 3

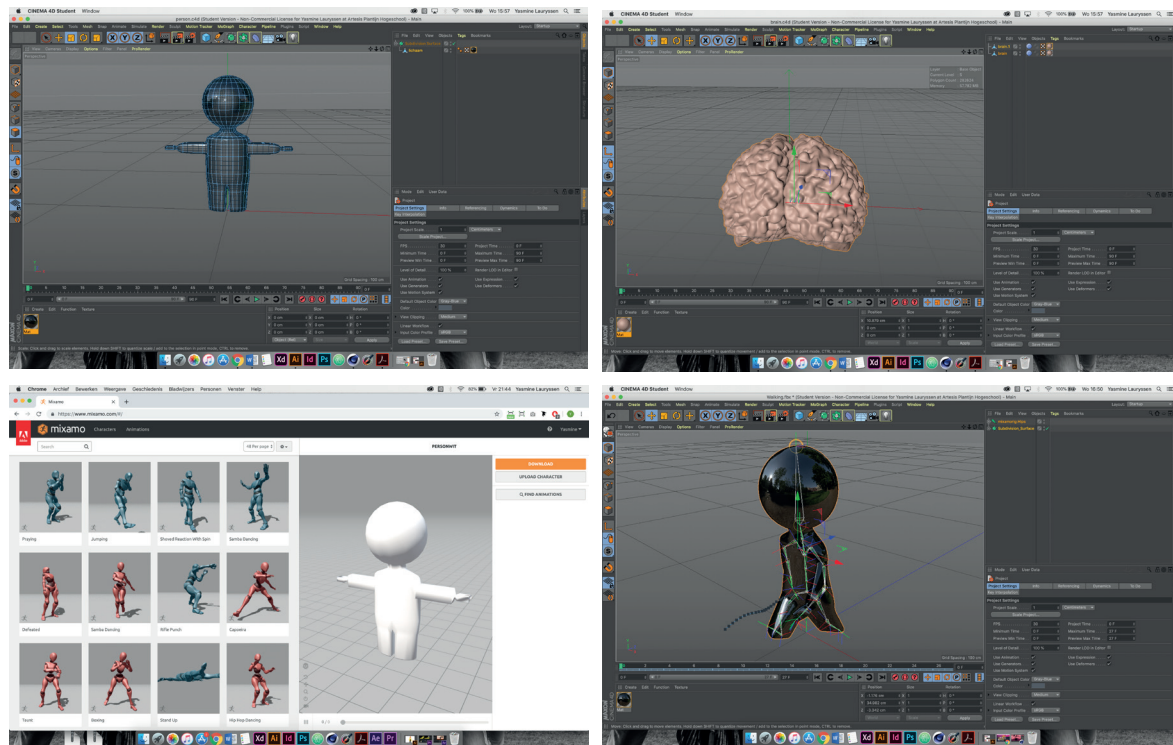

08

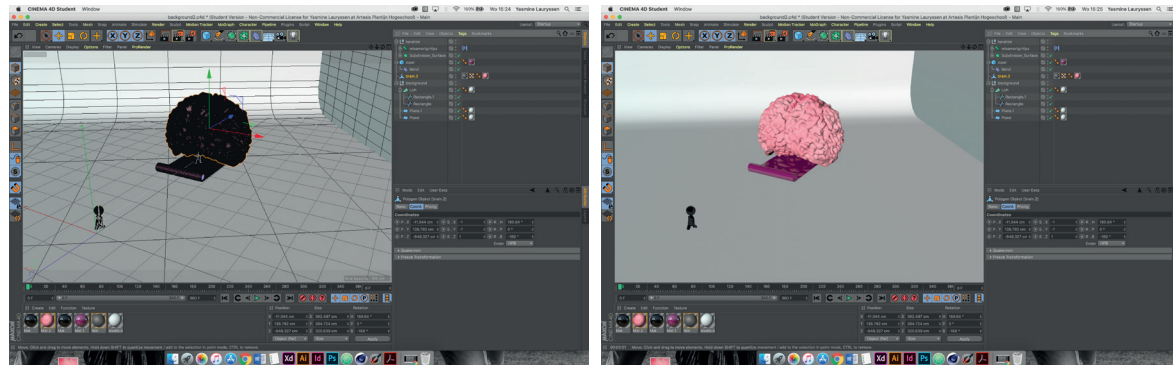
Proces

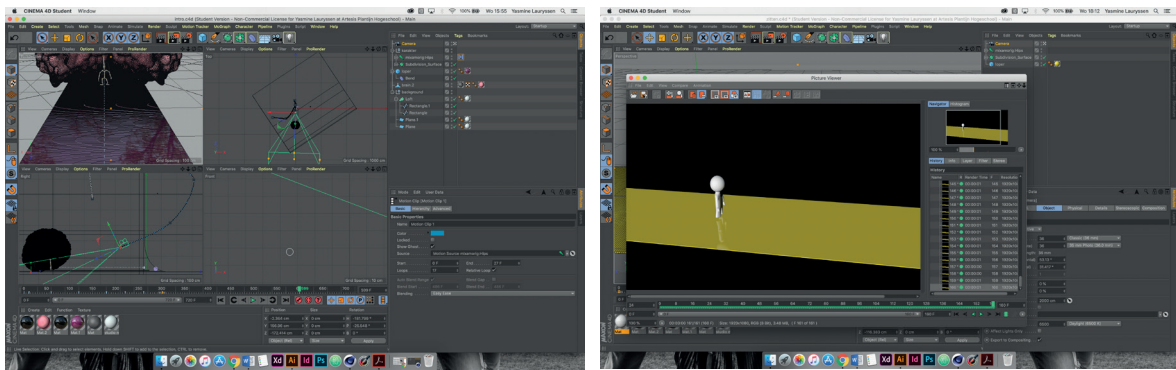
PROCES

Als eerste ben ik gestart met het ontwerpen van een neutraal karakter (wit en zwart), hersenen en een loper in Cinema4D. Vervolgens zijn alle delen samen geplakt in één bestand. Hierna ben ik begonnen met het animeren van het karakter. Dit karakter is via Cinema4D opgeslagen als een “fbx” bestand. Dit bestand kan je dan importeren via Mixamo. In Mixamo kan je gemakkelijk je 3D-karakter animeren. Als je uw figuur inlaadt duid je bepaalde punten aan die dan het skelet van je karakter vormen. Hier heb ik enkele animaties gekozen zoals wandelen, vallen en zitten.

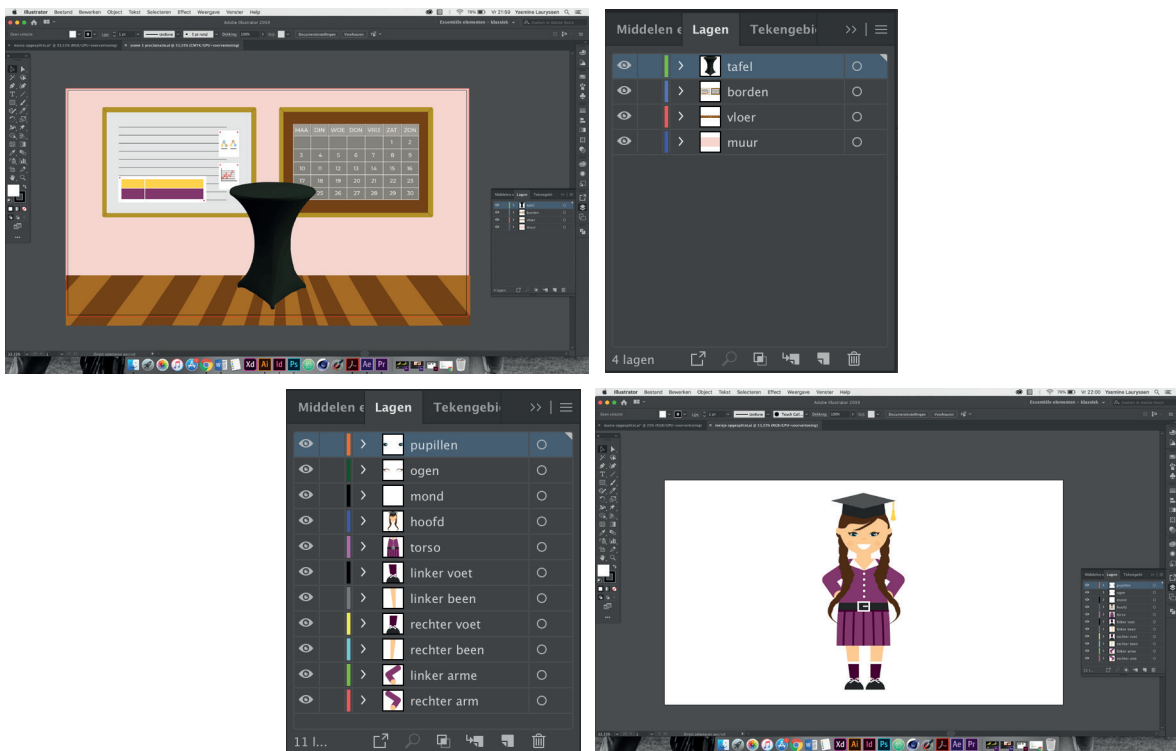

Vervolgens heb ik de loper onder de hersenen gepositioneerd en deze geanimeerd. Na het animeren hiervan heb ik het karakter via Mixamo terug geïmporteerd in dit document en geloopt. Hierdoor herhaalde de wandel beweging.

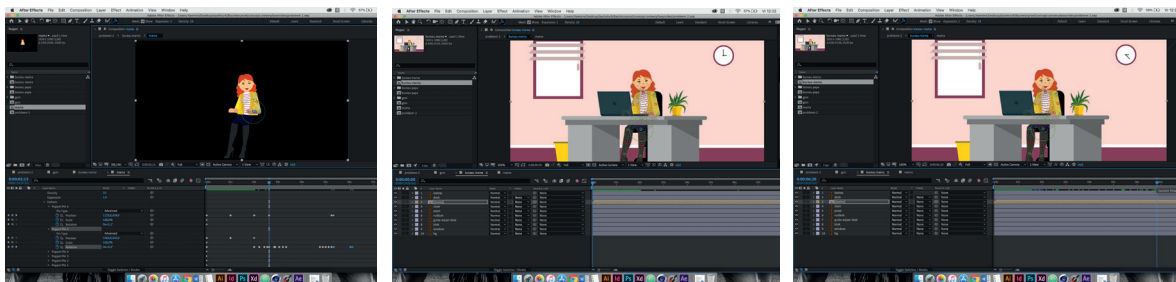

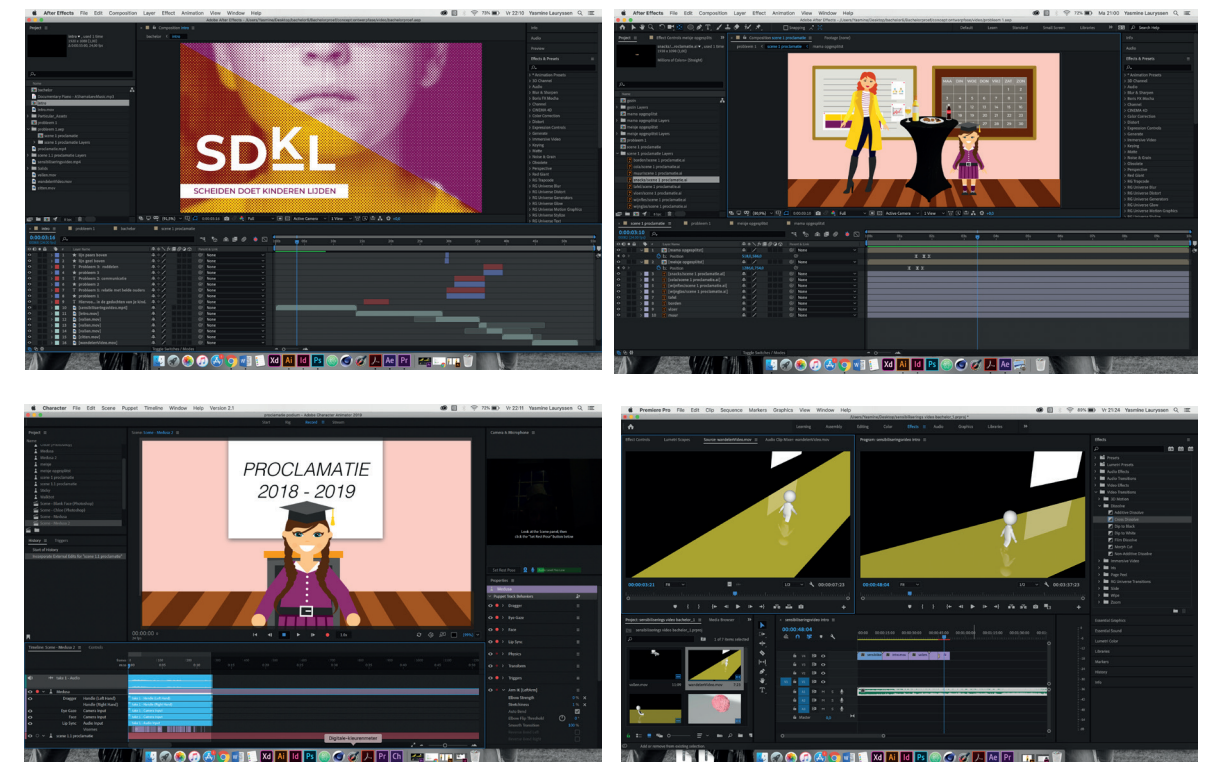
Hierna heb ik de camera ingesteld en de video gerenderd. Dit is voor ieder stuk 3D video opnieuw herhaald. Ik heb elk stuk 3D afzonderlijk opgeslagen om zo de render tijd te beperken. De 2D afbeeldingen zijn in Illustrator ontworpen en opgesplitst in verschillende lagen waardoor deze beter te animeren zijn binnen After Effects.

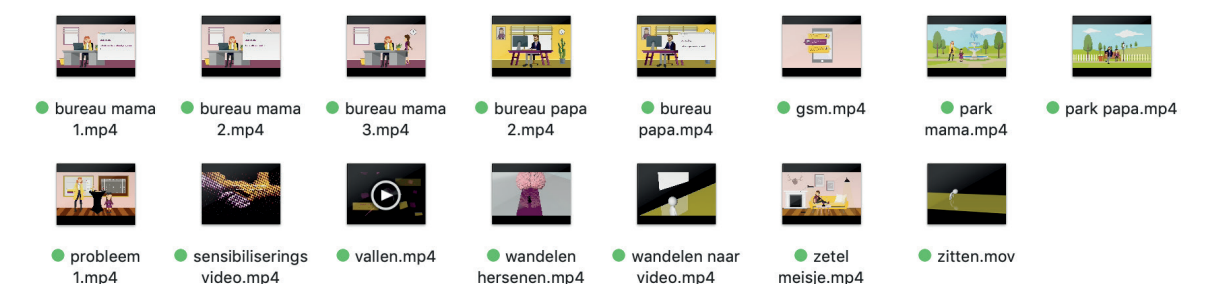
Ieder onderdeel dat in Illustrator werd uitgetekend is nadien geanimeerd in After Effects. Zoals in scene 2 is de klok apart geanimeerd, de plant beweegt zachtjes op de bureau, de benen, de hand en het hoofd van de mama zijn apart geanimeerd,...

Doordat ieder onderdeel apart gerenderd is via Media Encoder kon nadien alles gemakkelijk samengevoegd worden in Premiere Pro. Premiere Pro is een monteer programma en hierdoor ook geschikter dan After Effects om alles samen tot één video te brengen.

Deze sensibiliserings video bestaat uit verschillende scènes. De problemen worden in 2D aanbod gebracht en de tussen stukken zijn in 3D. In het totaal heb ik vijftien korte video's gemaakt die samen één verhaal vormen.

Nadat deze stukken allemaal gemonteerd zijn in Premiere Pro zijn er nog enkele effecten in After Effects en Premiere Pro aan toegevoegd.

Link video: <https://youtu.be/Vm1hn-qC--k>

Conclusie & aanbevelingen

CONCLUSIE & AANBEVELINGEN

In deze bachelorproef is er gezocht naar een antwoord op de onderzoeksvraag: “Op welke visuele manier kunnen ouders geïnformeerd worden over de ervaringen van een echtscheiding? Op welke visuele manier kunnen ouders getriggerd worden om kinderen beter te begrijpen?” Om een antwoord te bieden op de onderzoeksvraag werden er verschillende enquêtes uitgevoerd zowel persoonlijk als met de inhoudelijke expert alsook een goede deskresearch. Nadien vond er een interview plaats met een kinderpsychologe. Dit werd gedaan om de juiste problemen van een echtscheiding te definiëren.

In deze bachelorproef is er ook gezocht naar een antwoord op enkele deelvragen zoals:

- Welke factoren bepalen de ervaring van een kind dat een scheiding meemaakt?
- Heeft de leeftijd van het kind ervaring op het scheidingsproces?
- Welke problemen moeten in beeld gebracht worden?
- Hoe moeten ervaringen in beeld gebracht worden?

Er zijn verschillende factoren die bepalen hoe een kind een echtscheiding ervaart. De leeftijd speelt hier een enorm grote rol in. Op jonge leeftijd wordt een echtscheiding minder bewust ervaren. Hierdoor is het verwerkingsproces veel korter dan bij kinderen vanaf 5 jaar. Op deze leeftijd ervaren kinderen een echtscheiding bewust. Er zijn veel problemen waar kinderen mee struggelen tijdens een echtscheiding. Deze zijn uitgebreid leesbaar in deze proef. Uit de resultaten is gebleken dat de meeste problemen een gevolg zijn van een minder goede relatie met beide ouders, de communicatie en het ergeren aan de roddelende ouder.

Deze ervaringen tijdens een echtscheiding zijn in beeld gebracht in een sensibiliserings video. Hier wordt gebruik gemaakt van een combinatie 2D en 3D. Er is voor een combinatie van 2D en 3D gekozen omwille van het realistische gevoel. Het gevoel dat je in de hersenen kan kijken werd gecreëerd in 3D. De andere beelden zijn in 2D geïllustreerd.

Wat verliep goed

Realisatie van een eindproduct binnen de opgelegde tijd

Door voldoende doorzettingsvermogen en het goed in te plannen van eigen deadlines kreeg ik mijn product tijdig klaar.

Conceptontwikkeling

Dit verliep vlot doordat het uit de twee enquêtes, deskresearch en het interview met de kinderpsycholoog, zeer snel duidelijk was wat de voornaamste problemen waren volgens de kinderen.

Uit de enquêtes kwamen ook duidelijke voorbeelden naar boven van de ondervraagden.

Planning

De planning tijdens deze bachelorproef verliep goed. Ik had me voorgenomen dat de deskresearch, de enquêtes en het interview met de kinderpsycholoog moesten klaar zijn tegen het einde van mijn stageperiode net zoals de brochure die bij de video zou komen. (eind maart) Hierdoor kon ik tijdens de twee weken paasvakantie mijn illustraties zoals de drie karakters en de achtergronden ontwerpen in de juiste kleuren/ stijl die ik uit mijn onderzoek kon afleiden. Deze kon ik dan na de paasvakantie beginnen te animeren. Ondanks het feit dat ik mij strikt aan de planning hield was er toch nog de nodige stress om tot in de late uurtjes door te werken aan de sensibiliserings video voor een goed eindresultaat.

Geluidsopname

Het opnemen van het geluid verliep vlot. Dit is thuis opgenomen met een smartphone en verzonden naar de computer. Deze audio bestanden bevatten geen ruis in de achtergrond waardoor deze zonder extra bewerking onder de animaties geplaatst konden worden.

Wat verliep minder goed

Ontwerp karakters

Het ontwerpen van de karakters in 2D verliep niet zo vlot. Ik ondervond problemen met het tekenen van de karakters in zijaanzicht of in zithouding.

Document schrijven

Het schrijven van de teksten verliep niet zo vlot. Ik vind het zeer moeilijk professionele teksten te schrijven. In dit soort teksten moet je de ik-vorm en mijn vermijden. Hiervoor ben ik enkele keren op feedback geweest bij Lien Goedemé.

Contacteren kinderpsychologen

Ik ben gestart met het contacteren via mail, doordat hier geen reactie op kwam ben ik gestart met het rondbellen van kinderpsychologen. Via deze weg wilden ze ook niet meewerken. Toen heb ik een oproep geplaatst op Facebook. Hier kreeg ik reactie van één persoon die wilde meewerken aan het interview. Bij de testfase bij kinderpsychologen heb ik het anders aangepakt en ben ik gewoon op hen afgestapt waardoor het moeilijker te weigeren was van hun kant.

Samenvatten enquête

Het samenvatten van de enquêtes heb ik zwaar onderschat. Sommige ondervraagden hebben heel hun hart kunnen luchten tijdens deze enquête wat het voor mij erg zwaar maakte om alles samen te vatten. Hierdoor heeft dit onderdeel van de scriptie meer tijd

ingenomen dan verwacht omdat ik steeds maar twee vragen per keer kon samenvatten omdat het anders voor mezelf persoonlijk te zwaar werd.

Riggen

Het riggen van de karakters nam meer tijd in beslag dan voorzien. Dit kwam doordat ieder element van de personages moest bewegen. Hiervoor zijn aparte composities gemaakt voor de mond en de ogen zodat deze beter konden bewegen. Ook voor het lichaam van het meisje zijn er aparte composities gemaakt om deze gemakkelijk te kunnen animeren zonder dat de lange vlechten mee bewogen met de armen.

Experimenteer fase

Door het uittesten van verschillende programma's heb ik een beter beeld gekregen over het kiezen en werken in het gepaste programma.

Werkpunten voor de toekomst

Ik ben gewoon van veel hooi op mijn vork te nemen. Ik leg de lat steeds hoger voor mezelf. Ik probeer steeds van alles het beste te maken. Dit is tot vandaag de dag soms een probleem. Je kan niet in ieder vak even goed zijn of er evenveel tijd in investeren. Door de uitgebreide experimenteerperiode tijdens Grafische en Digitale Media met de Adobe programma's de afgelopen jaren heb ik een hoop aan kennis en ervaring opgebouwd.

Tijdens deze proef heb ik enorm veel geleerd in After Effects waarmee ik in de toekomst zeker nog andere projecten kan realiseren. Ondanks mijn bachelorproef een sensibiliserings video is geworden, ligt mijn hart toch eerder in het grafische deel van onze opleiding. Hierdoor wil ik me in de toekomst nog meer gaan verdiepen in de programma's zoals Photoshop, Indesign en Illustrator ipv After Effects.

Aanbevelingen

Na het uittesten van de video is er nog zeer goede feedback uit de bus gekomen. Mits enkele aanpassingen zouden ze de video zeker aanraden en als intro gebruiken bij de gesprekken met ouders. Ze zouden het dialect zeker uit de video halen omdat dit als “marginaal” ervaren kan worden en hierdoor is de video ook minder aantrekkelijk in bijvoorbeeld West-Vlaanderen.

In problemen 1 en 2 kan eraan toegevoegd worden dat twee warme veilige omgevingen noodzakelijk zijn ondanks eventuele verschillen in huisregels. Het voorbeeld dat werd gebruikt is TOP. Dit gebruikt Liliane ook in elke bespreking. Als tip is het misschien mooi om het filmpje af te sluiten met een gelukkig kind en een gelukkige mama en papa, met een mama en papa zoals een kind dat wil ervaren en zien tijdens een scheiding. De meeste tieners geven dit in gesprekken aan dat ze hun ouders gelukkig willen zien, is het niet samen, dan alleen of met een nieuwe partner. (Volledige aanbevelingen in bijlage 6.)

10.1 Bronnenlijst

KAJ Bornem, (2019), *Scheiden doet kinderen lijden*, Magazine, de Visie. Geraadpleegd op 14 januari 2019 van <http://www.kaj.be/contact/vlaams-brabant-a-brussel.html>

Onderzoek bestaande video's

Nieuwsuur, (2017), *Echtscheiding door de ogen van kinderen*, YouTube. Geraadpleegd op 16 januari 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=Q7TCwu7-dvs>

Normand Jones, (2016), *Hoe vertel je een kind dat je gaat scheiden*, YouTube. Geraadpleegd op 16 januari 2019 van https://www.youtube.com/watch?v=_u9kqT4qvN4

Altra Onderwijs en Jeugdhulp, (2018), *Loyaliteit na scheiding* | Altra, YouTube. Geraadpleegd op 16 januari 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=lwubRGcCHmk>

Onderzoek scheidingen

Compaiz, (2014), *Scheiden met een kind van 0 tot 5 jaar*, Blogsite. Geraadpleegd op 25 januari 2019 van <https://www.compaiz.nl/blogs/scheiden-met-een-kind-van-0-tot-5-jaar>

Psychogoed. Wat is het effect van scheiden op een kind? (2012) Geraadpleegd op 26 januari 2019 van <https://psychogoed.nl/is-effect-scheiden-op-kind/>

Josine Holdorp. Mogelijke gevolgen van echtscheiding voor het kind. Geraadpleegd op 5 februari 2019 van <https://www.nji.nl/Mogelijke-effecten-van-echtscheiding-op-het-kind>

Welke gevolgen heeft een scheiding voor een kind? (06 oktober 2015) Geraadpleegd op 5 februari 2019 van <https://zorgelooschscheiden.nl/blogs/kinderen-ouderschap/welke-gevolgen-heeft-een-scheiding-voor-een-kind/>

Kind en gezin. Objectpermanentie. Opgevraagd op 17 april 2019 van <https://www.kindengezin.be/ontwikkeling/verstandelijk/objectpermanentie/>

Kind en gezin. Ouder blijven na een scheiding. (15 mei 2017) Geraadpleegd op 17 april 2019 van https://www.kindengezin.be/img/2017_Ouder_blijven_na_scheiden_tcm170-83260.pdf

Kind en gezin. Scheiding. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <https://www.kindengezin.be>

be/opvoeding/opvoedingsvragen/scheiding/

Garant, L.D. (2018). *Het verhaal van Thomas*. Garant Uitgevers.

De voorzorg. Echtscheiding: Hoe vertel ik het aan de kinderen? Geraadpleegd op 13 maart 2019 van <https://www.devoorzorg.be/limburg/gezond-actief/opvoeding/peuter/gedrag-emoties/Pages/Echtscheiding-Hoe-vertel-ik-het-aan-de-kinderen.aspx>

Familieraad. Gevolgen van scheiding op leeftijd. Geraadpleegd op 18 maart 2019 van <http://www.familie-raad.nl/hechten/gevolgen-scheiding-op-leeftijd/>

Scheiden via bemiddeling. Pubers en de (echt)-scheiding van hun ouders. Geraadpleegd op 18 maart 2019 van <https://scheiden-via-bemiddeling.be/kinderen-en-scheiding/pubers-en-echt-scheiding-ouders/>

Afweermechanismen - Beschermingsmechanismen (Freud). Geraadpleegd op 18 maart 2019 van <https://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/7933-afweermechanismen-beschermingsmechanismen-freud.html#go-4>

Cawdeterp. Dieptepsychologie en de psychoanalyse, Psychologie, Psychologische School. Geraadpleegd op 18 maart 2019 van <https://www.cawdeterp.be/compensatie-psychologie/>

De scheidingsplanner. Scheiden met kinderen. Geraadpleegd op 16 maart 2019 van <https://scheidingsplannertwente-salland.nl/scheiden-met-kinderen/>

Onderzoek kleurenpsychologie

Sila, 2016. Kleurenpsychologie en psychodiagnostisch onderzoek. Geraadpleegd 5 april 2019 van <https://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/4051-kleurenpsychologie-betekenis-van-kleuren.html>

Symbolic gids. Kleuren betekenis. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <http://www.eostresworld.be/kleuren/betekenis.htm>

Wijzonol. Kleur in het interieur. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <https://www.wijzonol.nl/professioneel/verfadvies/kennisbank/kleurenpsychologie-28598>

Adams, S & Helfand, J. (2017) *The designer's dictionary of colour*. Abrams

Onderzoek achtergrond muziek video

Pond5. Geraadpleegd op 11 maart 2019 van <https://www.pond5.com/royalty-free-music/>

Royalty free music by bensound. Geraadpleegd op 11 maart 2019 van <https://www.bensound.com/royalty-free-music/corporate-pop>

Ashamaluevmusic. Geraadpleegd op 11 maart 2019 van <https://www.ashamaluevmusic.com/emotional-musc>

Royalty Free Sad Background Music Downloads fesliyanstudios. Geraadpleegd op 11 maart 2019 van <https://www.fesliyanstudios.com/royalty-free-music/downloads-c/sad-music/1>

Software

Aleksey Voznesenski. (2018, 30 juli). 4D Materials 101 - Metals and Plastics [Video]. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=WNpfVgLeVfk>

Fattu Tutorials. (2017, 25 augustus). Cinema 4D Reflectance Tutorial | Cinema 4D Materials Tutorial [Video]. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=BINEHMMJMyM>

DeezerHD. (2011, 22 september) Cinema 4D R13 - How To Make a Curved Studio [Video]. Geraadpleegd op 20 februari 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=BbXoaw3Tjz8&t=234s>

Okay Samurai. (2017, 18 oktober). Getting Started in Adobe Character Animator CC [Video]. Opgevraagd op 17 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=1u344s52API&list=PLDwW4F1IDinTZCJmmk-ashV9RW-zpCulH&index=105&t=0s>

Okay Samurai. (2016, 20 juni). Making Your First Character - ARCHIVED (Adobe Character Animator Tutorial) [Video]. Geraadpleegd op 17 april 2019 van https://www.youtube.com/watch?v=_smLXODTd6U&index=106&list=PLDwW4F1IDinTZCJmmk-ashV9RW-zpCulH&t=0s

Okay Samurai. (2016, 25 januari). Building A Puppet From Scratch - ARCHIVED (Adobe Character Animator Tutorial) [Video]. Geraadpleegd op 17 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=-2ABEoQ1Vhw&list=PLDwW4F1IDinTZCJmmk-ashV9RW-zpCulH&index=107&t=209s>

Motionisland. After Effects Text Animation Presets Preview Gallery. Geraadpleegd op 11 maart 2019 van <http://blog.motionisland.com/after-effects-presets-text-animation/#.Xla5Zc9Kjx4>

Adobe. Create incredible motion graphics and visual effects. Geraadpleegd op 16 april 2019 van <https://helpx.adobe.com/after-effects/tutorials.html>

Adobe Effect list. GPU-accelerated effects. Geraadpleegd op 4 april 2019 van <https://helpx.adobe.com/after-effects/using/effect-list.html>

ProCreate. (2017, 7 januari). Creating a Traditional Halftone and Using it as Art - Photoshop/Illustrator Tutorial [Video]. Geraadpleegd op 5 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=5IqDAxdWPmU>

Justin Odisho. (2012, 7 maart). Photoshop Tutorial: How to create the Dotted Halftone Pattern Effect [Video]. Geraadpleegd op 5 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=usDDwwraaRk>

Robinson I. (2018, 15 oktober). Position 2D layers in 3D space. Geraadpleegd op 15 april 2019 van <https://helpx.adobe.com/after-effects/how-to/position-2d-layers-in-3d-space.html?playlist=/ccx/v1/collection/product/after-effects/topics/understand-layers/collection.ccx.js&ref=helpx.adobe.com>

Robinson I. en Larson E. (2017, 18 oktober). Work with 3D [Video]. Geraadpleegd op 15 april 2019 van <https://helpx.adobe.com/after-effects/how-to/work-in-3d.html>

Nick Lewis. (2015, 4 februari). Frame by Frame Vs Rigged Character in After Effects [Video]. Geraadpleegd op 16 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=GgMrNQWGYL4>

2D Animation 101. (2015, 15 maart). Frame by Frame vs Rigged Characters - Directing Animation Course [Video]. Geraadpleegd op 16 april 2019 van <https://www.youtube.com/watch?v=pEVmINRQPCE>

Moolnbox. Wat is rigging en waarom is het belangrijk voor 3D-animatie? Geraadpleegd op 16 april 2019 van <https://pc-en-internet.infonu.nl/diversen/186580-wat-is-rigging-en-waarom-is-het-belangrijk-voor-3d-animatie.html>

Adobe. Frame-voor-frame animaties maken. (2017, 1 april). Geraadpleegd op 16 april 2019, van https://helpx.adobe.com/be_nl/animate/using/frame-by-frame-animation.html

Ryan McAfee. A Guide to Basic Keyframing in Adobe After Effects. (2018, 16 februari). Geraadpleegd op 16 april 2019, van <https://blog.pond5.com/18663-basic-keyframing-adobe-after-effects/>

VRT.Taalnet. Sensibiliseren. Geraadpleegd op 16 september 2019, van <https://vrttaal.net/taaladvies-taalkwestie/sensibiliseren>.

TipTut. (2018, 10 september). Intro to Adobe Animate CC 2018 [1/4] | Tutorial [Video]. Geraadpleegd op 20 april 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=VGKBam84ZAA>

Motion Science. (2016, 26 november). After Effects 3D Camera Techniques [Video]. Geraadpleegd op 3 mei 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=zgMHWFolli8>

Dope Motions. (2019, 3 mei). After Effects Tutorial - Hacking Intro Promo in After Effects | No Plugins [Video]. Geraadpleegd op 3 mei 2019, van https://www.youtube.com/watch?v=iyTZehd_h5Q

Dope Motions. (2015, 4 augustus). After Effects Tutorial: Crazy 3D Stroke with Trapcode Particular [Video]. Geraadpleegd op 3 mei 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=lzm-2mY7N4I&t=259s>

Phil Ebner. (2016, 15 februari). After Effects Tutorial: Revolving 3D Text, Rotating Kinetic Typography [Video]. Geraadpleegd op 3 mei 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=DWNKsW3w9x4&list=PLDwW4F1IDinTZCJmmk-ashV9RW-zpCulH&index=48&t=0s>

De Videomakers. (2017, 13 september). Monteren met Premiere Pro voor beginners | Leren Editen | de Videomakers [Video]. Geraadpleegd op 9 mei 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=VjefPa32y4w>

GOODFOOD. (2010, 19 juni). Cinema 4D rendering tutorial (without Background) [Video]. Geraadpleegd op 11 mei 2019, van <https://www.youtube.com/watch?v=fwUfKcN3QIY&feature=youtu.be>

11

Bijlagen

BIJLAGEN

Bijlage 1

3.4 Diepte-interview kinderpsychologe Desie Vrints

Algemene vragen

Bent u gespecialiseerd in het begeleiden van kinderen tijdens scheidingen?

Ja.

Bent u zelfstandige of werkt u hiervoor binnen een bedrijf?

Ik ben een zelfstandige. Mijn bedrijf is de Regenboogdroom in Malle.

Hoelang werkt u al in deze sector?

Sinds 1 augustus 2018 ben ik begonnen als zelfstandige in deze sector.

Specifieke vragen

De kinderen die u begeleid, staan zij open voor deze hulp of is dit vaak een verplichting van de ouders?

Kinderen staan er zeker voor open en hebben er deugd van. Maar het komt wel van de ouders uit.

Hoe gaan jullie te werk?

Ik werk erg op intuïtie en ga samen met de kinderen opzoek naar waar we de kracht in hun kunnen vinden zodat ze zelf sterker zijn in dit proces.

Welke leeftijden begeleid u het meeste binnen dit scheidingsproces?

Ik werk het meest met lagere school kinderen

Op welke leeftijd heeft een kind het er (meestal) het moeilijkst mee, en waaraan merkt u dat?

Ik heb enkel ervaring met kinderen van de lagere school maar ik denk ook tijdens deze leeftijd en in de pubertijd. (7 - 16 jaar)

Welke persoon van het gezin vertelt het kind dat ze gaan scheiden?

Meestal vertelt eerst de mama dit aan de kinderen. Nadien wordt dit één keer samen met mezelf de mama en papa gedaan.

Heeft een scheiding een positieve of een negatieve invloed op een kind, is het achteraf gemakkelijker voor het kind?

Beide gevallen zijn mogelijk.

Wat zijn de voornaamste problemen/ moeilijkheden waarmee een kind struggelt?

Het onwetende, angst, vriendjes,...

Waar hebben kinderen het meeste schrik voor tijdens/ na een scheiding?

Zien mijn mama en papa mij nog graag? Deze vraag komt het meeste voor bij deze kinderen.

Hoe verloopt de communicatie als één van de ouders een nieuwe partner heeft? Als dit slecht verloopt waar ligt dit dan meestal aan?

Dit ligt meestal aan de communicatie die verwijtend is naar elkaar toe.

Onderzoek

Uit mijn onderzoek blijkt dat een scheiding invloed kan hebben op het gedrag van kinderen. Het kind zou angststoornissen kunnen vertonen door te weinig aandacht te schenken aan hen, klopt dat?

Dit komt niet door te weinig aandacht, dit komt vaak door een verkeerde aanpak van beide ouders.

Klopt het dat kinderen van gescheiden ouders vaak als postduif gebruikt worden? Zo ja, wat voor een invloed heeft dit op kinderen?

Ja dit gebeurt wel eens maar dit gebeurt evenwel bij niet gescheiden ouders.

Op elke leeftijd gaat een kind anders om met een scheiding. Op welke manier is dit anders per leeftijd?

Hoe ouder ze zijn, hoe bewuster ze zijn van de situatie.

Ervaren kinderen tussen de 0 - 6 jaar een scheiding zoals kinderen van 12 jaar?

Nee er is een sterk verschil. Bij jongere kinderen is de kans groter op een traumatische ervaring en hierdoor hebben deze kinderen vaak een langere verwerking nodig.

Bijlage 2

3.4.1 Problemen enquête expert

Persbundel: Gevolgen van echtscheidingen bij jongeren

Bornem, 18 oktober 2018

Beste,

Wij, jongeren van KAJ Bornem, houden op zaterdag 24 november een bekendmaking over de gevolgen van echtscheiding, want in onze KAJ heeft één op twee gescheiden ouders.

Iedereen kent wel iemand met gescheiden ouders, maar er wordt weinig over gepraat. Wat er gebeurt blijft binnen het gezin. Wij merken echter op dat veel jongeren dezelfde problemen ervaren: slechte of geen communicatie door de ouders, waardoor de jongeren zelf de boodschap moet doorgeven, het slecht praten over de andere ouder tegen de kinderen, het steeds moeten kiezen tussen de eigen ouders. Op langere termijn heeft het zelfs effect op eigen relaties en visies op het leven.

Op 24 november willen we dieper ingaan op: 'Mijn ouder steunt mij niet.'; 'Ik voel mij een vreemde in mijn eigen gezin.' Hieronder enkele voorbeelden:

- G. 18j: Mijn stiefpapa en ik maakten ruzie om de aandacht van mijn mama te krijgen. Ik kreeg gameboys enzo om mij bezig te houden terwijl zij samen dingen deden.
- B. 21j: Mijn vader wilt mij niet kennen. En hij weet dat ik zijn zoon ben.
- A. 21j: Mijn stiefmama doet altijd alsof ik dom ben en mijn stiefbroer wordt verafgod. Mijn papa zegt ook niks waar mijn stiefmama bij zit. Hij zegt dat altijd achteraf. Verdedig mij alstublieft. Verdedig u kind.
- K. 24j: Ik had eens ruzie met mijn stiefmama en ze vertelde mijn papa dat ik haar geslagen had, terwijl dat echt niet waar was. Mijn papa geloofde haar boven mij.

Wat willen we bereiken? We willen dat andere jongeren weten dat ze er niet alleen voor staan, we willen en signaal geven naar de samenleving dat er na de scheiding zeer veel jongeren zijn die zich alleen en niet gesteund voelen door hun eigen ouders!

Wat is voor ons de ideale situatie? Wij zijn deel van het (nieuwe) gezin en we willen een duurzame band opbouwen met onze beide ouders. We vinden belangrijk dat we gesteund worden in wat we doen en ons niet steeds moeten verdedigen en verantwoorden. Wij willen dat onze ouders ons geloven als we iets vertellen en dat ze ons verdedigen in een discussie met bijvoorbeeld de stiefouder. De ouders moeten zich bewust zijn dat een relatie opbouwen met de stiefouder niet gemakkelijk is. Er moet dialoog zijn over beslissingen die betrekking hebben op de jongere. Kortom we willen

gezien en belangrijk geacht worden door onze beide ouders.

Wat gaan we doen? We willen onze ervaringen visueel delen met tekstballonnen om dat met mensen en jongeren in gesprek te gaan. We willen de voorbijgangers sensibiliseren en jongeren vinden die hetzelfde meemaken.

Wat kan u daar doen? Als medestander: kom ons steunen en help mee de boodschap kracht te geven.

Als belangrijke actor: kom luisteren wat we te vertellen hebben.
Laat in beide gevallen weten of je er bij kan zijn!

De bekendmaking op 24 november begint om 15u en het persmoment is voorzien om 16u, in Gent (Korenmarkt). Waarna de pers vragen kan stellen.

Hopelijk kan u er bij zijn,
Vriendelijke groeten,
Céline, Marnick, Sieg, Sure, Chavon, Laurens, Hannelore

Onderzoek: Gevolgen van echtscheiding voor jongeren

Wij willen een waardige thuis, een veilige haven en waar we onszelf kunnen zijn. We willen dat er na een scheiding ook rekening gehouden wordt met ons als jongeren.

De band die ik zou willen is er niet. Onze ouders (h)erkennen ons niet.

Wij zijn op zoek naar stabiele relaties met onze ouders, we willen bevestiging en gezien worden door onze BEIDE ouders. Door het wisselen van week op week zijn we niet altijd overal bij betrokken. We willen ook dat onze beide ouders er bij zijn op de verschillende fases in ons leven:

bv. de proclamatie. We willen gesteund worden en zo erkenning krijgen voor wie we zijn en wat we doen.

Gilles, 17j: Ik bleef wel naar mijn vader gaan, want hij is tenslotte mijn vader en een vader is niet vervangbaar. Ik ging om de twee weken een weekend. Even geleden had mijn vader een nieuwe vriendin, ze heeft ook al een kind. Hij heeft echt voor hun twee gekozen. Met hen gaat hij wel leuke dingen doen. Hij wilt ook niks meer betalen voor mij, maar dan wel voor dat ander kind. Hij ziet hun precies liever dan ik. Dat heeft mij echt gekwetst.

Bert, 22j: Ik ben aan mijn vader zijn deur gaan aanbellen met de hoop om hem te leren kennen. Hij heeft geantwoord: 'ik heb geen zin u te leren kennen.'. Ik ben daarna 3 maanden depressief geweest. Ik was 16 jaar en ik zag niets meer zitten. Ik hoop echt dat

hij ooit contact met mij opneemt.

Thomas, 22j: Mijn vader vond het belangrijker dat zijn keuken werd afgewerkt dan naar mijn proclamatie te komen. Ik zie mijn papa hierdoor niet vaak meer, maar dat zijn schuld. Jammer dat het zo ver is kunnen komen; maar ik ben niet bereid de klok terug te draaien. Het feit dat hij mijn proclamatie niet belangrijk acht, net als zo veel andere dingen. Ik ben niet bereid de energie er in te steken en de beloning is minimaal, dan hoeft het niet. Ik werd onverschillig en hij heeft omgekeerd gereageerd.

Silke, 21j: Ik vind het jammer dat mijn vader in Amerika gaan wonen is. Ik heb geweend als hij er niet was op mijn proclamatie. Ik had ook gevraagd dat hij kwam voor mijn 18e en 21e verjaardag, maar dat was moeilijk want dat was in het midden van het schooljaar. Mijn droom is dat hij nu gewoon het lokaal binnen komt.

Yasmine, 19j: Ik vind alles even erg, vroeger meer de mishandeling, maar nu alle twee. Ik vond het erger dat mijn mama er niet was toen ik haar echt nodig had. In het begin geloofde ze mij ook niet. Ze was altijd aan het werken. Als ik kwam met een vraag over school, want haar praktijk was aan het huis, dan had ze geen tijd en stuurde ze me weg. Ik had daardoor slechte punten en toen is ze pas tijd beginnen steken in mij.

Selena, 18j: Ik wil gewoon terug een stabiele relatie met mijn ouders, terug van nul kunnen beginnen. Als ik alleen kan wonen, want dat heb ik dan alleen opgebouwd. Dat ze trots op mij kunnen zijn.

Thomas, 22j: Mijn pa doet niet eens de moeite om tot hier te komen. Ik ben meestal diegene die naar hem moet bellen, naar hem moet gaan.

Britt, 23j: Mijn papa heeft altijd een betere band gehad met mijn stiefbroer, terwijl ik echt een papa's kindje ben. Dat doet mij ook echt pijn als hij dingen vertelt die hij samen met hem deed en doet. Ik denk dat ik niet genoeg in het plaatje pas dat mijn stiefma en pa in hun hoofd hadden voor mij.

Selena, 18j: Als ik nu bij mijn papa ben is het plezant, als ik er bij woon is het geforceerd. Bij mama is dat net hetzelfde. Zowel voor mij als voor mijn ouders. Voor mij zou dus het beste zijn dat ik alleen ga wonen.

Thomas, 22j: Mijn pa zegt ook niks waar mijn stiefma bij zit. Hij zegt dat altijd achteraf. Verdedig mij alstublieft. Verdedig u kind.

Ali, 18j: Het is en blijft mijn vader en ergens mis ik hem wel, die relatie. Ik zou willen dat mijn vader mij behandelt als vroeger. Ik wil hem wel 1 maal in de maand zien.

Selena, 18j: Nadat mijn papa mij had buiten gegooid heb ik niks tegen mijn mama gezegd. Na twee weken vroeg ze of ik niet naar hem moest. Ik heb niks gezegd, pas na

een maand heb ik het verteld, want ze stelde zich vragen. Dan heeft mijn mama naar mijn papa gebeld. Ik woon nu nog steeds bij mijn mama. Ik heb dat nooit uitgepraat, ge kunt echt niet met mijn papa praten. Ook niet met mijn mama eigenlijk, ik heb nooit echt nen band gehad met mijn ouders.

Thomas, 22j: Mijn pa en mijn stiefma hebben mijn bed vervangen door een stapelbed. Ik wil hun daarover aanspreken, maar ik heb bang dat mijn pa mij niet gaat snappen. Dat hij mijn gevoel niet gaat herkennen. Mijn stiefma heeft altijd zo veel te zeggen. Ik heb er een probleem mee dat ze beter denkt te weten wat ik voel. Ik voel perfect zelf wat er mis is en zij weet dat niet.

Ik heb veel aan mijn grootouders.

Onze grootouders zijn een enorme steun. Ze vervangen onze ouders soms voor een deel en vormen een veilige haven voor ons.

Selena, 18j: Wat ge nodig hebt is gewoon u ouders he. Ik heb geluk gehad dat ik mijn oma en opa had. Dat heeft alles minder erg gemaakt. Iemand waar ge altijd op terug kunt vallen is echt belangrijk.

Daan, 24j: Mijn grootouders hun huis kan ik wel aanduiden als een thuis. Dat huis is nooit veranderd.

Selena, 18j: Het ging toen slecht met mij, mijn oma is dan op het einde van het schooljaar overleden. Mijn grootouders waren een beetje mijn ouders, omdat ik als kind daar zo veel tijd door bracht.

Silke, 18j: Mijn oma is dan gestorven en ze was een grote steunpaal.

Britt, 23j: Ik ben veel wenend toegekomen bij de ouders van mijn stiefpa. Ze hebben vaak bemiddeld tussen ons. Ze luisterden en zagen dat het niet gemakkelijk was voor mij. Ook mijn andere grootouders betekenden veel voor mij, ik had er dan ook 6. Ze hebben vaak moeten zeggen dat mijn ouders mij wel graag zagen, want ik twijfelde daar aan. Ik heb het heel moeilijk gehad toen mijn oma en opa gestorven zijn. Het voelde een beetje alsof mijn steunpalen wegvielen. Ze waren en zijn een beetje mijn ouders. Mijn andere grootouders hebben mij ook opgevangen toen er iemand stierf, want bij mama was het bijvoorbeeld 'niet gebeurd' dat mijn opa gestorven was bij papa.

Ik weet van niets; ik word niet betrokken.

We merken op dat we ons vaak een vreemde voelen in onze eigen gezinnen. We horen de waarheid pas achteraf en er worden dingen over ons beslist zonder dat we gehoord worden. Het geef ons een gevoel van onmacht, maar ook het gevoel van onbelangrijk te zijn en niet mee te tellen.

Daan, 24j: Mijn ouders wouden niet zo veel delen met mij. Zowel hun plannen niet en misschien ook hun emoties niet. Ze gingen scheiden en een week later woonde ik ergens anders. Mijn ma had een andere vriend.

Thomas, 22j: De laatste keer dat ik bij mijn vader was ging ik naar mijn kamer. Plots was mijn dubbel bed vervangen door een stapelbed. Ze hebben niet eens gebeld om te zeggen dat ze dat nu gingen doen.

Selena, 18j: Bij mijn mama was ik super blij toen ik een broer kreeg. Bij mijn papa is het daar net mis gegaan. 3 jaar geleden hebben ze dat tegen mij gezegd, dat er een baby kwam. Ik was heel blij voor mijn stiefma, want zij wou al lang graag een kind. Maar mijn ouders zijn uit elkaar gegaan omdat mijn mama een tweede kind wou en mijn papa niet. Ik kon dat niet vatten dat hij dat dan nu wel wou.

Ze waren super kwaad op mij, mijn stiefmoeder was daar echt van aangedaan. Ze moeten toch ook snappen dat dat voor mij is van: 'Meent ge dat nu?'. Ik heb wel nooit echt gezegd dat ik daarom niet zo positief gereageerd heb, maar ze hadden het ook gewoon kunnen vragen.

Britt, 23j: Ik wist of weet nooit van iets. Mijn stiefma zei altijd dat het mijn taak is om naar mijn papa te bellen en te vragen hoe het met iedereen ging. Ik moest altijd achteraf horen dat bijvoorbeeld mijn opa geopereerd was of mijn broer van school veranderd was. Dat geeft het gevoel van onbelangrijk te zijn.

Daan, 24j: Mijn ma wilt altijd de vrede bewaren en dan vertelt ze maar de halve waarheid. Haar vriend wou eigenlijk niet dat ik er bij kwam wonen. Er moest na de scheiding verhuisd worden en volgens hen was het huis te klein. Ik dacht dan van OK ja, ik ga wel bij papa wonen, maar achteraf bleek dan dat dat niet waar was. Er was nog plek voor mij in dat huis. Het ding is dat mijn stiefpa mij er gewoon niet bij wou. Als ge met een vrouw begint en ze heeft al kinderen, dan zijn die een deel van het pakket vind ik. Ze kiest zijn kant en ik werd aan de kant geschoven en ik had daar niks in te zeggen. Naar mate u kind ouder wordt vind ik dat dat een conversatie moet worden en geen beslissing.

Mijn stiefouder pest mij en trekt zijn/haar eigen kinderen voor.

We worden onredelijk behandeld in normale situaties. We moeten ons steeds verdedigen over bepaalde keuzes en we voelen ons niet genoeg. We merken een verschil met de echte kinderen van de stiefouder.

Thomas, 22j: Mijn stiefma doet altijd alsof ik dom ben. Ik moet mij elke keer verdedigen waarom ik wel unif doe. Ze blijft daar echt over doorbomen. Mijn stiefbroer wordt verafgod en hij heeft geen diploma.

Britt, 23j: Elke keer ik weer bij papa toekwam had mijn stiefma een lijstje opgeschreven met dingen die ik de vorige keer ‘niet gedaan’ had. Dat ging dat echt over: ‘u kamerjas hangt niet goed op de kapstok, er lag nog een haar in de pombak, u bed is niet goed opgemaakt. Ge hebt mij geen dag gezegd, de deur van de wc was niet dicht, ...’

Daan, 24j: ik mocht van mijn stiefpa niet tv kijken, want dat was zijn tv. Hij nam zelfs het kaske mee naar het werk, terwijl ik 22 jaar was.

Britt, 23j: mijn stiefbroer mocht altijd meer en was altijd beter. Hij kreeg nieuwe kleren en ik kreeg kleren van de rommelmarkt. Als ik iets vertel onderbreekt mijn stiefma mij en mijn broer zijn verhaal is altijd interessanter en grappiger.

Er is financiële ruzie, vaak over alimentatie.

We merken dat er bijna in elk gebroken gezin financiële ruzies zijn. Deze gaan altijd ten koste van ons, terwijl onze ouders kwaad zijn op elkaar.

Gilles, 17j: Het is niet gemakkelijk om rond te komen, want het proces is ook echt al lang bezig. Ik vind dat lastig, ik hoop dat dat snel afgerond wordt.

Thomas, 22j: Hij weigert alimentatie te betalen de laatste jaren, want hij vindt dat dat te veel is, maar hij heeft dat zelf voorgesteld. Ik ga veel werken om zelf dingen te kunnen betalen.

Britt, 23j: Mijn pa stopte in de lagere school al met alimentatie te betalen omdat hij niet wou dat dat geld naar mijn ma ging. Mijn ma was nooit in orde met de facturen, maar dit ging wel ten koste van mij.

Bert, 22j: Mijn ma heeft ooit een proces gestart voor alimentatiegeld. Het proces is mislukt door procedure fouten. Mijn ma staat er financieel alleen voor en we hebben het echt niet breed.

Mijn ouder staat er financieel alleen voor.

We merken zeer duidelijk dat er een financieel verschil is na de scheiding. Eén ouder die nu plots moet opdraaien voor alles wat we nodig hebben om groot te worden. Minder kledij, verhuizen naar een kleinere woning, besparen op leuke dingen, We hebben het allemaal gevoeld.

Omran, 23j: Ik werk om te helpen in het gezin.

Daan, 24j: Mijn pa betaalt geen alimentatiegeld meer.

Bert, 22j: We zijn naar Nederland verhuisd omdat het daar goedkoper was om een huis te huren. We hadden nog weinig meubelen omdat in ons vorig huis veel beschimmeld was. Ik had dus ook geen bed meer. De jeugdzorg is dan komen aankloppen, ze hebben tegen mijn ma gezegd: ‘ge kunt u kind niet opvoeden.’ Ik ben dan in een groep terechtgekomen in Hulst, dus niet te ver van de Belgische grens. Mijn ma is nog steeds alle schulden daarvan aan het afbetalen.

Lukas, 23j: Ze hadden allebei maar één inkomen, we hadden kleren die we kregen van andere mensen. Mijn moeder keek er wel achter dat we alles hadden. Ze probeerde zo goed mogelijk voor ons te zorgen, maar ge merkt dat wel.

Mijn ouders kunnen niet meer communiceren.

Onze ouders hebben elkaar zodanig gekwetst dat communiceren onmogelijk is geworden. Het is niet altijd gemakkelijk om daar mee om te gaan, als kind moet je jezelf altijd aanpassen zodat zij toch maar geen ruzie zouden maken.

Thomas, 22j: Mijn vader heeft het hoofdstuk met mijn moeder afgesloten en hij wilt daar dan ook zo min mogelijk contact ermee. Ze maakten ooit eens ruzie in het station van Leuven. Zelfs mijn stiefouders konden er niet tussen komen. Ik schaamde mij echt dood, zeker omdat ik een puber was.

Selena, 18j: Er kwam een moment dat mijn ouders elkaar niet meer wouden zien. Ze kwamen niet meer aan de deur. Ik werd dan afgezet bij mijn oma (mama van mij mama). Daar woonde ik eigenlijk, ze brachten mij naar school. Want mijn papa werkte heel vroeg en heel laat.

Britt, 23j: Op het jaarlijks spaghettifestijn rekende ik altijd uit dat mijn ouders daar nooit samen waren, maar dat was ambetant, want ze wouden altijd beiden met de ouders van mijn vriend eten. Dus het ene jaar met die en het andere jaar met de andere. Het afgelopen jaar ben ik dat vergeten te organiseren en zat mijn pa en stiefma er al, kwam plots mijn ma met mijn stiefpa binnen. Ik vroeg met de staart tussen mijn benen of mijn ma en stiefpa er bij mochten zitten. Het mocht dan wel, maar de ouders van mijn vriend moesten in het midden zitten terwijl ze er nog niet waren. Ik voelde mij een juf bij haar kleuters.

Lukas, 23j: Mijn ouders communiceren enkel nog via de advocaat. Ze praten al jaren niet meer. 9 of 10 jaar of nog langer misschien.

De communicatie verloopt via mij.

Onze ouders zijn te kwaad op elkaar, waardoor ze niet meer kunnen communiceren

met elkaar. Wij moeten hierdoor ‘postduif’ spelen. We vergeten soms delen en dan is de andere ouder kwaad op ons. We vinden het belangrijk dat onze ouders nog kunnen communiceren in belang van ons als kinderen van hun beiden.

Thomas, 22j: Er was dus onlangs een klein misverstand. Ik breng mijn treinticketten vaak te laat binnen bij mijn ma. Mijn ma had dus vrij laat pas een mail kunnen sturen naar mijn pa. Hij had daar uit begrepen dat ik mijn ticketten zelf moest betalen. Wat helemaal niet zo is, maar hij dreigde dan om mijn alimentatiegeld op mijn rekening te storten en dan zou ik huur moeten betalen bij mijn ma en stiefpa enz. Ik heb dan ook gezegd dat ik er niets mee te maken had en ik geen zin had om op te draaien voor de slechte communicatie tussen mijn ouders. Ik zei tegen mijn ouders dat ik eigenlijk meer spreek dan zij als bijvoorbeeld iets op mijn lever ligt, terwijl zij de volwassenen zijn.

Silke, 21j: Het is nog steeds ruzie via mij over het geld. Mijn papa heeft zo iets van dat geld dat ik stort is voor u. Ik deed vroeger bv. 2 jaar met één paar schoenen. Mijn mama kocht er maar een nieuw paar als ze echt versleten waren. Mijn papa zei toen ik dan op kot ging; ik stuur het geld naar u. Mijn mama zei dan: ‘ik kan naar de rechter stappen, maar ik zal het zo laten.’. Vroeger konden mijn ouders nog wel communiceren, maar nu verloopt alles via mij.

Britt, 23j: Ik mocht van mijn mama geen brieven aan mijn stiefma geven, ik voerde dat gewoon uit en loog tegen mijn stiefma dat ik geen brieven had. Toen ik die dan achteraf aan papa gaf, was ze echt razend op mij. Ik voerde als 10 jarige gewoon uit wat mijn ma zei, ik dacht daar niet over na.

S. 22j: Ik heb mij daar nooit zorgen over gemaakt. Ik was meer bezig met plezier te maken. Pas als ik 15 of 16 jaar was begon ik mij daar vragen over te stellen. Ik ergerde mijn aan het feit dat ik als postduif fungeerde. Ik vond dat heel ambetant. Ik vergat ook altijd veel, ik was daar niet op gefocust, waarom moet ik dat doorgeven?

De scheiding beïnvloed mijn visie op relaties en de toekomst.

We merken op dat we een andere kijk hebben op verschillende levensdomeinen. We denken meer na over bijvoorbeeld relaties en de toekomst dan leeftijdsgenoten, omdat we verplicht worden om bezig te zijn met zaken waar zij niet mee bezig zijn.

Selena, 18j: Positief is wel dat ge nu een heel andere kijk hebt op dingen. Mensen die gewoon door hun 2 ouders zijn opgevoed. Die het perfecte leven gehad hebben. Ik sta daar door emotioneel sterker. Met sommige mensen kunt ook ge gewoon niet praten. ‘ga is gewoon naar school’. Een scheiding heeft daar wel mee te maken, ge wordt volwassener op veel dingen.

Thomas, 22j: In goede en in slechte dagen; dat is niet gebeurd van mijn vaders kant. Ik geloof er niet in. Ik vind dat een klucht. Liefde bestaat wel, maar dat komt en dat gaat.

Lukas, 23j: Op vlak van relaties heeft de scheiding mij wel beïnvloed: ik heb altijd gezegd dat ik niet wil trouwen. Ik ga ook sneller dingen achter mij laten. Omdat ze al 15 jaar bezig zijn met scheiden. Ik wil loslaten en verder gaan in het leven.

Britt, 23j: Ik heb mijn papa ‘moeten afgeven’ aan mijn stiefma. Ik merk dat ik hierdoor in vriendschappen best wel jaloers ben en angst heb dat mensen mij gaan laten vallen voor andere mensen die zogezegd leuker zijn. Ik ben constant op zoek naar bevestiging.

De KAJ heeft mij geholpen.

We hebben nood aan mensen die luisteren en ons begrijpen. De KAJ brengt ons tot inzichten en doorbreekt het idee dat we er alleen voor staan. We vinden steun bij elkaar.

Thomas, 22j: Ik moest vroeger boodschapper spelen tot ik in de KAJ kwam en mensen zeiden dat dat niet normaal is. Ik ben daarna naar huis gegaan en ik heb gezegd dat ik geen postduif meer wou zijn.

Selena, 21j: Ik kon terecht bij de de KAJ en bij S., omdat bij hem ook zijn ouders gescheiden waren. De KAJ was mijn uitlaatklep. Ik was 15 en al kern, ik heb daar meteen veel tijd in gestoken.

Lukas, 23j: Ik heb daar nooit echt aan gedacht of de nood gehad, om te praten. Pas echt met de groep echtscheiding. Voor de KAJ ben ik daar nooit echt mee bezig geweest.

Britt, 23j: Ik was gestopt met praten over de scheiding en de gevolgen op mezelf. Ik dacht dat het aan mezelf lag. De KAJ heeft mij veel geleerd en vooral naar mij geluisterd.

Ik hoor negatieve dingen over de andere ouder(s).

Wij hoeven niet steeds te weten hoe ‘slecht’ de andere dan wel is. Wat gebeurd is tussen jullie, daar hebben wij niets mee te maken. Wij willen zelf een band opbouwen met onze ouder, zonder vooroordelen.

Ali, 18j: Mijn vader is altijd zo negatief. Hij vertelt altijd over vroeger. ‘u moeder dit, u nonkels dat’.

Silke, 21j: Alles wat er is mis gaat is volgens mijn ma mijn papa zijn fout. Terwijl dat dat buiten hem ligt.

Thomas, 22j: Ik was langs geweest bij mijn papa nadat er een misverstand geweest tussen hem en mijn mama. Daar kwam ruzie van en hij begon mijn ma uit te schelden. Ik

vond dat echt niet kunnen, het is nog steeds mijn ma.

Door de verhuis ben ik weg uit mijn vertrouwde omgeving.

We worden weggehaald bij familie en vrienden. We kunnen niet meer naar onze oma op de hoek van de straat of naar onze vrienden die vlak bij wonen. We verhuizen naar een omgeving waar we het niet kennen en een vreemde zijn.

Daan, 24j: Door de scheiding moesten we verhuizen en werd ik van mijn beste vriend weggehaald, we waren burens. Ook mijn familie woonde praktisch 2 straten verder.

Thomas, 22j: Vroeger ging ik vaker naar mijn vader, maar hij woont nu niet echt meer in de buurt.

Britt, 23j: Met mijn papa trokken we naar waar mijn stiefma en haar zoon zijn opgegroeid. Ik zat mij daar elk weekend te vervelen, ik kende daar niemand en heb daar nooit vrienden gemaakt. Er was ook geen rechtstreekse bus van mama naar papa of naar school. Ik was altijd super lang onderweg.

De echtscheiding heeft effect op mijn school.

Het is voor ons niet gemakkelijk om te blijven focussen op school, terwijl er thuis zo veel aan het gebeuren is. Het is een hele aanpassing en het school houdt daar ook geen rekening mee. We moeten het allemaal zelf regelen en uitzoeken.

S. 23j: Dat nam mijn aandacht af van school, ik dacht dan dat thuis dan ging escaleren terwijl ik op school zat en ik was dan niet thuis. Mijn ma had toen geen gsm. Ik voel mij verantwoordelijk omdat dat mijn ouders zijn die mij hebben grootgebracht enzo. Voor hetzelfde geld gebeurt er iets dat ik mijn ouders nooit meer zie en moet ik voor de rest zorgen. Ik wou zelf regelen dat wij weg gaan. Wat is het nut van toe te kijken.

D. 21j: De scheiding heeft vooral het school beïnvloed; na de scheiding is dat even de diepte ingegaan. Ik kreeg ook geen ondersteuning van het school.

Ik ervaar alles als een competitie.

We willen niet kiezen tussen onze ouders, maar sommige keuzes voelen aan als kiezen tussen de ene ouder of de andere ouder. We merken dat de andere ouder dan teleurgesteld is, maar dat heeft er voor ons niets mee te maken.

Selena 18j: Het meest negatieve is dat ge constant een tweestrijd tussen de twee hebt. Ge moet constant kiezen. Mijn papa wou dat ik naar die middelbare school ging en mijn mama naar de andere. Uiteindelijk ging ik eerst naar die van mijn papa. Mijn mama benoemde gewoon de teleurstelling, maar mijn papa zegt dat niet en maar ge ziet dat kei hard. Nadat het op de school van mijn papa niet lukte zei mijn mama: 'ziede wel'. Nu ben

ik na 2 jaar gestopt op de school van mijn mama en zei mijn papa: 'ziede wel'.

Britt 23j: Ik moest vakanties en feestdagen altijd helemaal puzzelen zodat het gelijk uitkwam tussen mama en papa. Toen ik ouder werd bleef ik meer bij mama omdat daar al mijn vrienden en hobby's waren. Ook kerstmis vier ik niet meer bij papa omdat dat de enige moment is dat ik de familie van mama's kant zie en de 24e ga ik naar de familie van mijn vriend. Ik merk echt dat mijn papa teleurgesteld is dat ik pas kom met nieuwjaar, maar dat is gewoon praktisch niet mogelijk. Ik heb hierdoor echt een hekel aan die feestdagen.

Ik neem de plaats in van een ouder in het gezin.

Er verandert veel in onze gezinnen. Als een ouder wegvalt moeten we als oudste van de kinderen zijn of haar plaats soms in nemen. Dat is vermoeiend voor ons en kunnen we niet bezig zijn met wat we zelf graag doen.

Omran, 23j: Dat is echt zwaar, dat haalt mij echt naar beneden. Mijn kleine broer zit daar ook al wel 5 jaar mee. Hij ziet mijn pa enkel met ruzie. En daarmee wilt hij zijn pa niet meer zien. Echt niet. Maar het vonnis zegt dat hij daar om de twee weken moet zijn. Mijn twee broers hebben wel een paar keer geprobeerd om naar mijn pa te gaan, maar hij vertelde enkel: 'u moeder dit, u moeder dat'. Dat vreet echt aan mij. Ik moet veel energie en moeite moet steken in het gezin. Ik ben de enigste die kan rijden, naar de bank, naar de winkel, naar de tandarts, ...

Bijlage 3

3.5.2 Problemen eigen enquête/ Resultaten

Tijdstempel	Geslacht	Hoe oud was jij toen je ouders gingen scheiden?	Hoe oud ben je nu?	Wie vertelde jou van de scheiding?	Hoe voelde jij je toen je hoorde dat je ouders gingen/ gaan scheiden?	Heb jij over deze gevoelens gepraat met je ouders?
1/17/2019 12:52:25	Vrouw	0 - 2 jaar	24	Beide ouders	Geen idee	Nee
1/17/2019 12:55:09	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	23	Beide ouders	Dat weet ik niet meer	Nee
1/17/2019 12:56:27	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	20	Beide ouders	Ongeloof	Ja
1/17/2019 13:06:49	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	19	Beide ouders	Onbegrepen, radeloos, teleurgesteld	Ja
1/17/2019 13:14:27	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	22	Beide ouders	Ik was eigenlijk heel blij dat ze gingen scheiden	Nee
1/17/2019 13:27:53	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	22	Papa	Verward, alleen, verdrietig	Nee
1/17/2019 13:29:20	Vrouw	0 - 2 jaar	23	Beide ouders	Ik was te klein om het me echt te realiseren , pas rond mijn 4de levensjaar merkte ik het harder op en voelde me niet bepaald gelukkig.	Nee
1/17/2019 13:33:43	X	17 - 20 jaar (adolescent)	23	Mama	Opgelucht	Nee
1/17/2019 13:43:53	Vrouw	0 - 2 jaar	23	Mama	Was te jong	Nee
1/17/2019 13:58:58	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	15	Papa	Zeer slecht & verdrietig	Ja
1/17/2019 14:49:32	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	18	Beide ouders	Ongelukkig	Ja
1/17/2019 14:53:53	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	40	Mama	Teleurgesteld	Ja
1/17/2019 15:02:10	Vrouw	17 - 20 jaar (adolescent)	23	Mama	Hopeloos, gestressed	Nee
1/17/2019 15:02:50	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	21	Papa	Heel slecht	Nee

Als jij met je ouders sprak over de scheiding, waar hadden jullie het dan voornamelijk over?	Als je niet met je ouders sprak over de scheiding, waar lag dat dan aan?	Was er iemand anders waarmee je hebt kunnen praten over de scheiding?	Waar had je het meeste schrik voor toen jij hoorde van de scheiding?	Wie heeft jou het meeste geholpen/ ondersteund tijdens de scheiding?	Wat deden deze personen om je door de scheiding heen te helpen?	Weet jij waarom je ouders gescheiden zijn/ gaan scheiden?
/	/	Nee	/	Andere	/	Ja
		Nee	/	Grootouders	Veel gelogeerd bij hen	Ja
Hoe en waarom		Ja	Hoe aan te pakken	Familie	Praten	Ja
Woning, toekomst, reden	Omdat ze gefrustreerd werden	Ja	Onzekerheden in de toekomst, waar zou ik gaan wonen? Moet ik kiezen?	Papa	Praten, erkenning en begrip tonen	Nee
	Mijn vader viel niet mee te praten.	Ja	Over en weer verhuizen altijd.	Mama	Mama en mijn grootmoeder hebben altijd voor mij gezorgd. Moeke was mijn tweede mama.	Ja
		Nee	Ik was nog jong, ik snapte er niet veel van.	Grootouders	Mij opvangen, troosten	Nee
Waarom ze gescheiden zijn.		Nee	Ik had schrik dat ik mijn vader niet meer ging zien.	Andere	Met mij als kind naar plaatsen gaan en me goed opvangen.	Ja
Mama geruststellen dat ze de juiste beslissing had gemaakt.		Nee	Volgende woonplaats	Andere	Ik had geen hulp nodig	Ja
Waarom ze gescheiden waren		Ja	Was te jong	Mama	Mijn moeder zorgde het meeste voor me, maar mijn grootouders hebben ook veel geholpen.	Ja
Waarom ze gingen scheiden	De gevoelens die ik erbij had	Ja	Dat het helemaal anders ging zijn	Papa	Deed rustig, was er om te prate & vrienden ook	Ja
Hoe we er samen het beste van konden maken aangezien de situatie.	Het deed ook hen pijn hierover te praten.	Ja	Dat ik of mama of papa niet meer zou gaan zien.	Beide ouders	Er voor me zijn wanneer ik hen nodig had.	Ja
Hoe slecht andere ouder was	Bang om te kwetsen	Nee	Andere ouder te verliezen	Mama	Praten	Ja
Hun (negatieve) gevoelens tegenover elkaar en praktische zaken		Ja	Alle drama die ging volgen en het feit dat alles anders zou zijn na dat ik 19 jaar in dezelfde gezinssituatie heb gezeten	Andere	Erover praten met mij en luister naar mij	Ja
	Herinner het me niet meer	Nee	Nieuwe thuissituatie	Grootouders	Konden we altijd bij terecht in de vakanties terwijl de scheiding nog aan de gang was	Ja

Denk je dat je de scheiding had kunnen tegenhouden? Leg uit waarom.	Had jij het gevoel dat je tussen de ruzie's van je ouders stond/staat? Leg uit waarom.	Ben jij in therapie geweest (of met externe gaan praten) om je gevoelens te helpen begrijpen tijdens/ na de scheiding?	Als jij therapie had/ hebt gehad, heeft deze dan geholpen?	Wat stoorde jou het meeste aan de scheiding?	Wat hielp jou het meeste tijdens de scheiding?	Hoe heeft de scheiding jouw leven beïnvloed?
neen, was een baby	/	Nee	Nee	/	/	/
Nee	Nee	Ja	Ja	De ruzies	Niks	Goh vooral dat ik de persoon geworden ben die ik nu ben. Uiteindelijk ben ik er zelf wel sterker uit gekomen.
Nee	Nee	Nee	Nee	2 huizen	Afleiding op school en vrienden	Gevormd tot de persoon die ik nu ben
Nee, iets tussen hun, maar reden blijft vaag	Nee, heb niet veel van de ruzies gemerkt	Nee	Weet ik niet	Frustraties naar elkaar toe van beide ouders	Vriendinnen, uitlaatklep, dingen gaan doen	Beeld over gezins toekomst
Nee, mijn vader was gewelddadig.	Ja, ik moest mijn moeder beschermen en zien hoe ze pijn werd gedaan.	Nee	Nee	Altijd naar mijn vader gaan.	Dat ik in de week altijd bij mama was.	De scheiding heeft mij geleerd dat ik mijn kinderen zo iets nooit wil aandoen. Ik wil een vaste partner en een gezin. Ik wil niet dat mijn kinderen later eindigen zoals ik vroeger.
Nee	Nee	Nee	Nee	Dat mijn mama nog steeds niet normaal kan doen tgo mijn vader	Grootouders	Ja
Neen, het is beter zo.	Neen, ik was te klein.	Nee	Weet ik niet	Mijn vader niet veel zien.	Naar school gaan.	Mijn vader niet veel zien, omdat hij in het buitenland nu woont.
Nee. Mijn vader is een egoïst, daar kan ik niets aan veranderen.	Nee. Hun ruzie had niets met mij te maken.	Nee	Nee	Mijn vader probeerde zijn gevoelens op mij te dumpen.	Mijn vader vermijden.	Positief.
Neen, ze leefde als broer en zus samen. Als er geen liefde meer is kun je dit niet tegenhouden	Nooit	Nee	Weet ik niet	Ik heb nooit geweten hoe het is om mijn ouders samen te zien	Geen idee, was te jong	Ja, ben wel niets anders gewoon nu. Maar vooral met de feestdagen is en blijft dit wel een probleem.. je moet altijd naar 1 vd 2 familie's gaan..
Nee want mijn mama was vreemd gegaan & dan vond ik het ook wel terecht maar nog steeds jammer	Soms	Ja	Nee	Dat mijn mama het niet wou & depresief werd	Afspreken met vriende & leuke dingen doen om gedachtes te verzetten	Slecht
Nee. Het ging om ruzies tussen hen.	Nee, ze probeerden dit te verschuilen voor mijn broer en mij.	Nee	Weet ik niet	Dat mama en papa niet meer in hetzelfde huis zouden wonen.	Praten met mijn ouders en plezier maken met vriendinnetjes.	Ja, beide ouders kregen een nieuwe partner. Met de vriendin van papa klikt het absoluut niet.
Neen , ik had er geen invloed op	Neen, dat lag niet aan mij	Nee	Nee	Ruzie tussen te ouders	Vrienden	Heeft mijn volgende relaties beïnvloed en onzeker gemaakt
Neen. Ze waren heel lang samen en hadden een andere visie op wat ze willen in het leven en dit werkte niet meer.	Ja. Werd er vaak in meegesleurd	Nee	Weet ik niet	Dat ik constant meegesleurd werd in hun drama	Niet thuis zijn, bij vrienden zijn	Negatief. De sfeer tussen mijn ouders is heel raar nu. Zie of hoor mijn vader ook nog maar 1 keer om de 2 maand ofzo.
Nee, het probleem lag volledig aan mijn moeder haar gedrag	Nee, was altijd persoonlijk tussen hun 2.	Ja	Nee	Snapte het gewoon niet als kind	Eens we in een nieuw appartement zaten ging het ok, toen snapte ik dat het definitief was	Slecht (fysiek en mentaal), moeder kreeg het hoederecht die ze nooit had mogen krijgen.

Heb jij nog steeds last van de scheiding? Zo ja, leg uit waar je nog last van hebt.	Ben jij wel eens als postduif gebruikt om boodschappen van de ene ouder naar de andere over te brengen?	Vind je het vervelend boodschappen over te brengen naar de andere ouder?	Heeft 1 of beide van je ouders een nieuwe partner?	Hoe verloopt de omgang met hen?	Hoe kan deze beter verlopen?	Heb je nieuwe stiefbroers/ stiefzussen/ halfbroers of halfzussen?
/	Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	/	Niet van toepassing
Nee	Nee	Nee	Ja	Goed	Verloopt goed nu	Ja
Bwah	Ja	Nee	Ja	Goed	Nvt	Nee
Frustraties hoe ze over elkaar praten of mij gebruiken	Ja	Ja	Ja	Goed	Meer op achtergrond	Ja
Nee, ik ben weg gegaan van mijn vader en dat was de beste beslissing ooit!	Ja	Ja	Ja	Goed	Mijn mama is getrouwd en wij zijn een nieuw samengesteld gezin met 3.	Ja
Ik wil graag dat het niet gebeurd was	Nee	Nee	Ja	Goed	Tja	Ja
Ja, mijn vader zie ik nu enkel 1 maal in het jaar, omdat hij in het buitenland woont.	Ja	Soms	Ja	Goed	Hoeft niet.	Ja
Nee.	Nee	Ja	Ja	Slecht	Ik heb nog maar weinig contact met mijn vader en zijn nieuwe vrouw.	Ja
Zoals hierboven vermeld.. feestdagen zijn iets waar je altijd last mee gaat hebben.	Nee	Nee	Ja	Goed	Mijn stiefpapa is mijn tweede papa.. beter kan niet	Ja
Ja ze gedrage zich anders & het is ni zoals vroeger	Nee	Ja	Ja	Goed	Weet ik niet	Ja
Ja, met de vriendin van papa klikt het absoluut niet.	Ja	Soms	Ja	Goed	Hij verloopt goed met de vriend van mama maar niet met de vriendin van papa. Dit valt naar mijn mening niet meer op te lossen.	Ja
Neen niet meer	Ja	Ja	Ja	Geen idee	Geen idee	Nee
Zie vorige vraag	Ja	Ja	Ja	Slecht	Mij gewoon de tijd geven om hieraan te wennen	Ja
Ja, geen contact meer met moeder	Ja	Ja	Nee	Niet van toepassing	niet van toepassing	Niet van toepassing

		Als je nog een opmerking hebt kan je deze hier nog even achterlaten.
Hoe verloopt deze omgang met elkaar?	Hoe kan deze beter verlopen?	
Niet van toepassing	/	
Goed	/	
Niet van toepassing	Nvt	
	Ik zie ze zelden, wat het voor mij niet moeilijk maakt omdat ik zie niet zie als broer of zus	
Goed		
	Sinds ik ben weggegaan bij mijn vader, heb ik niets meer van mijn stiefbroer vernomen. We ware vroeger echt dikke vrienden en er altijd voor elkaar.	Ik ben heel eerlijk over de scheiding van mijn ouders, mijn vader was gewelddadig tegenover mijn mama en ik vind dat vrouwen/mannen sneller moeten opkomen voor zichzelf als ze bedreigd worden. Er zal altijd iemand staan om je op te vangen.
Slecht		
Goed	Tja	
Goed	Hoeft niet.	
Slecht	Ik heb mijn halfzus 1 keer gezien. Ik hou niet van kinderen.	
	Mijn halfbroertje zie ik als mijn echte broer, zou hem graag vaker zien	
Goed		
Goed	Weet ik niet	
	Dit ligt aan de situatie tussm mijn broer, mij en hun mama. Dit valt naar mijn mening niet meer op te lossen.	
Goed		
Niet van toepassing	Geen idee	
Niet van toepassing	Heb ze nog niet ontmoet	
		Ik zou het ik niet erg hebben gevonden/vinden moest ik een stiefmoeder hebben.
Niet van toepassing	niet van toepassing	

1/17/2019 15:56:48	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	22	Mama	Niet verbaasd maar blij dat er een 'oplossing' kwam	Nee
1/17/2019 16:24:10	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	24	Mama	Opluchting	Nee
1/17/2019 16:29:51	Man	2 - 4 jaar (peuter)	23	Mama	Weinig herinneringen	Nee
1/17/2019 16:46:47	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	16	Beide ouders	Verdrietig	Ja
					Ik begreep het op deze leeftijd nog niet, omdat niemand van mijn vriendjes en vriendinnetjes gescheiden ouders had.	
1/17/2019 16:53:09	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	20 jaar	Mama		Nee
1/17/2019 16:54:40	Man	4 - 6 jaar (kleuter)	67	Mama	te jong om het te beseffen	Nee
1/17/2019 17:37:41	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	17	Beide ouders	Ik vondt dit niet leuk	Nee
1/17/2019 18:12:39	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	13 jaar	Papa	Verdrietig	Ja
					Ik vond dat niet leuk mar ik besepte het nog niet goed	
1/17/2019 18:32:26	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	16	Beide ouders		Ja
1/17/2019 18:48:07	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	12	Mama	Verdrietig en bang	Ja
1/17/2019 18:55:57	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	20	Mama	Verdrietig	Ja
1/17/2019 19:10:04	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	17	Mama	verward en verdrietig	Nee
1/17/2019 19:19:38	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	18	Beide ouders	Zeer verdrietig	Ja
1/17/2019 19:24:04	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	14	Beide ouders	Ik dacht dat het eerst een grap was	Ja

Nieuwe woonst papa, blijven wij in het huis wonen ja of nee... praktische zaken		Ja	Geen	Andere	Praten	Ja
Hoe verder	Geen behoefte aan	Nee	Nog grotere ruzies	Familie	Mijn zussen trooste mij	Ja
Meestal negatief, over welke tijd bij welke ouder te spenderen	Ouders niet nog meer willen belasten met mijn gevoelens	Nee	/	Grootouders	Oppas en ondersteuning thuis	Ja
Over hoe het proces van de scheiding ging gaan, over regeling wanneer we waar zijn, over wie in het oorspronkelijke huis blijft.		Ja	Dat ik een van mijn ouders niet meer zou zien of dat een stiefmama/-papa de plaats zou innemen van de andere ouder of kinderen.	Beide ouders	Veel praten over de gevoelens en mijn ouders zijn bevriend gebleven	Ja
	Omdat ik het nog niet begreep.	Ja	Ruzie.	Grootouders	Er altijd zijn.	Ja
gebeurde niet	dit werd niet als een probleem voor het kind aanzien	Nee	als ik het besepte waren ze al gescheiden	Andere	ben zelf nogal positief ingesteld, dus heb geen hulp gekregen/gezocht	Ja
	Ik had schrik voor hun reactie	Nee	Dat alles niet meer zoals vroeger ging zijn	Andere	Mij steunen	Ja
De reden	Weet in niet	Ja	De regeling	Papa	Troosten	Ja
Geld		Ja	Dat ik moest kiezen tussen mama en papa	Andere	Mijn broer en zus zijden dat alles goed kwam	Ja
Ik was bang wat er ging gebeuren		Ja	Omdat ik moest verhuizen	Andere	Praten	Nee
Nieuwe partners, verhuizen, bedrog, spijt		Ja	Nieuwe partners van ouders	Andere	Praten, troosten	Ja
over wie waar ging wonen	ik prate er meer over tegen mijn vrienden, bij hun kon ik steun vinden	Ja	dat we nooit meer een heel gezin zoude kunnen vormen	Andere	me troosten en steunen waar nodig	Nee
Het gevolg voor ons (mijn broer en ik) en waarom ze gingen scheiden		Ja	Om mijn vader te verliezen	Grootouders	Ze waren er voor ons als we hun nodig hadden, we konden alles zeggen terwijl hun neutraal bleven	Ja
Dat mijn vader alleen aan zich zelf dacht		Ja	Dat ik mijn vader kwijt zou raken nu wel gebeurd	Andere	Mij op aan andere dingen laten denken	Ja

Nee, scheiding kan je niet tegenhouden als de beide personen geen energie en moeite meer in hun relatie willen steken	Nee	Nee	Weet ik niet	Ruzie	Praten met vrienden	Vermoeiender contact tussen mama en papa, papa minder zien
Nee vader was alcoholist en agressief	Nee	Nee	Ja	Het uitspelen	Mijn zussen	Onzekerder in relatie
Neen, soms verbaasd hoe ze ooit getrouwd zijn wetende hoe hard ze nu verschillen	Ja, omdat het ging over ons en wanneer we bij wie waren	Nee	Nee	Vijandigheid vanuit moeder, vader was bemiddelender	Mezelf	Ja
Nee, mijn papa is vreemdgegaan met iemand van op werk dus dot kon ik niet tegenhouden.	Nee	Nee	Weet ik niet	Dat mujn papa bij de vrouw is gebleven met wie hij vreemd gegaan is.	praten	Ik denk het wel maar ik kan niet goed zeggen hoe juist.
Neen.	Neen.	Ja	Nee	De ruzie.	Mijn hond.	Je hebt 2 aparte levens.
				niet zo veel behalve dat dit een financiële ramp was met een vader die zelfstaandige was en zogezegd niks verdiende	broers & zusters	Niet tot weinig
Nee	Nee, gebeurde buiten mijn leefwereld	Nee	Weet ik niet	Dat we onze hond hebben moete wegdoen en dat ik mijn papa niet meer of niet veel ging zien	Niks	Ik ben nu toch niet veel thuis dus niet zo veel
Deels ja	Ja omdat het meestal over mij ging	Nee	Weet ik niet	De ruzie	Praten	Niet echt veel
Nee, omdat dat besloten was	Nee, omdat ik dat niet dacht	Nee	Weet ik niet	Dat ze ons er bij betrokken	De steun van mijn broer en zus	Heel veel alles is anders
Ja dat ze er over hadden gepraat	Ja ze gebruiken ons om alles aan elkaar door te geven	Ja	Weet ik niet	Ruzie	Praten met de juf	Het heeft mijn leven beter gemaakt
Nee	Nee	Ja	Weet ik niet	Verhuizen	Vrienden	Negatief
Nee	Nee	Nee	Weet ik niet	dat ze de hele tijd ruzie maakte en niet meer op mij letten	mijn gedachte op iets anders richten	ik had in de periode zelf nergens zin in dus ook slechte punten op school
Nee, mijn vader is vreemdgegaan	Ja, mijn vader zei veel slechte dingen over mijn moeder tegen mij. Ook kreeg ik straf als mijn moeder iets slechts had gedaan in mijn vaders ogen.	Ja	Ja	De ruzies tussen mijn vader en moeder. Vader speelt de rol van slachtoffer.	Afleidingen zoals sport, hobby en vriendinnen	Ik ben sneller volwassen moeten worden wat op die leeftijd niet zou moeten. Ook ben ik sterker geworden omdat ik voor mezelf ben moeten opkomen.
Ja want mijn stiefmoeder was is gekomen toen ik aan het sporten was en bleef slapen ik was te jong om dit te begrijpen	Ja ze vertelden alles wat de andere slecht dee	Ja	Weet ik niet	Dat ze niet wouden toegeven dat ze ruzie hadden	Sporten	Mijn sport die ik toen dee ben ik meteen mee gestopt

Nee	Ja	Ja	Nee	Niet van toepassing	/	Niet van toepassing
Nee	Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	Alimentatie	Nee
Uiten van gevoelens	Nee	Ja	Ja	Goed	Is goed genoeg	Ja
Nee	Nee	Nee	Ja	Geen idee	Mijn stiefmama valt wel mee.	Ja
Ze komen nog altijd niet met elkaar overweg.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Minder kinderachtig tegen elkaar doen.	Ja
Nee, ik heb er geen rugzak aan overgehouden, sommige broers/zusters wel	Ja	Ja	Ja	Niet van toepassing	t is te laat hiervoor, zijn allemaal overleden	Nee
Ja ben nog altijd postduif	Ja	Soms	Ja	Goed	Het gaat goed	Ja
Nee	Nee	Nee	Ja	Goed	Goed	Ja
Ja wij zijn postboden tussen hun	Ja	Ja	Ja	Geen idee	Geen idee	Ja
Nee het gaat allemaal goed	Nee	Nee	Ja	Goed	Het gaat goed	Ja
Nieuwe partners van ouders	Ja	Soms	Ja	Slecht	Meer respect van hun naar mij toe.	Ja
ik leerde er mee leven	Nee	Ja	Nee	Geen idee	geen idee	Nee
Ik heb 2 jaar geen contact gehad met mijn vader. En hoe vaak ik dingen ook uitleg, hij lijkt er niet te luisteren	Ja	Soms	Ja	Goed	De omgang met mijn stiefvader is soms zeer goed en soms kunnen we elkaar niet uitstaan. Ik/we moeten allebei minder koppig zijn.	Ja
Dat mijn vader mij en mijn zus niet komt ophalen	Ja	Ja	Ja	Goed	Dat mijn stiefmoeder mijn vader niet gek maakt om ons niet op te halen	Ja

Niet van toepassing	/	
		Mijn vader liet op een gegeven moment niets meer horen. Alimentatie betaalt hij 300 euro ondanks het feit dat we allemaal nog studeren. 3 kids. Daar kan je weinig mee doen. Eigenlijk heeft hij het makkelijk. Vind dat hij meer zou moeten opdraaien want mijn moeder offert zich wel op voor ons. Ze zet zichzelf op de laatste plaats en dat is erg.
Niet van toepassing	Alimentatie	
Goed	Is al erg goed	Succes met de proef!
Goed	ik zie mijn stiefzus niet vaak	
Goed	Geen problemen.	
Niet van toepassing	niet van toepassing	
Goed	Het gaat goed	
Goed	Soms	Niet nodig
Slecht	Dat hij minder asosjaal is	
Goed	Met de stiefzus kan ik niet goed overweg	
Goed	Het verloopt heel goed	
Niet van toepassing	geen idee	
Goed	Mijn stiefzus staat naïef in het leven en daar heb ik wel moeite mee. Ik laat de naïviteit over aan haar en probeer me gewoon op haar persoonlijkheid te concentreren.	
Goed	Niet	

1/17/2019 19:51:13	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	24	Papa	Ongeloof, dacht niet dat dit echtging gebeuren	Nee
1/17/2019 19:55:20	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	35	Mama	Raar, ongelukkig, triest	Nee
1/17/2019 19:58:10	Vrouw	17 - 20 jaar (adolescent)	20	Mama	Heel verdrietig	Nee
1/17/2019 20:50:02	Man	0 - 2 jaar	18	Mama	Nog geen besef ik was te jong	Ja
1/17/2019 23:05:52	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	17	Beide ouders	Slecht	Nee
1/18/2019 0:31:17	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	20	Mama	Bang, alleen en verdrietig	Ja
1/18/2019 7:27:00	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	26	Mama	Verdrietig, boos, en veel vragen	Nee
1/18/2019 11:18:39	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	21	Mama	Ik was te klein om er iets van te voelen. Ik was 2.5j	Nee
1/18/2019 14:48:34	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	23	Beide ouders	Heel slecht, stond erbij	Nee
1/18/2019 16:45:17	Vrouw	17 - 20 jaar (adolescent)	40	Mama	Vreselijk	Nee
1/18/2019 17:52:11	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	37	Beide ouders	Vreselijk	Ja
1/21/2019 20:20:42	Man	4 - 6 jaar (kleuter)	16	Beide ouders	Het was verwarrend, en stresserend	Nee
1/21/2019 21:24:19	Vrouw	0 - 2 jaar	16	Beide ouders	Ik heb het zelf nooit bewust meegemaakt daar was ik te jong voor	Ja

	Ik wou niemand kwetsen	Ja	Het heen en weer gereis tussen de 2	Andere	Heel veel praten maar ook vooral over andere dingen en veel plezier maken	Ja
Er werd niet over gesproken	Mocht niet, was geen gespreksthema	Nee	Angst voor het onbekende	Grootouders	Er zijn als het thuis bij de ouders niet ging	Nee
		Nee	Dat iemand een andere vriend/vriendin had.	Mama	Erover praten	Ja
Het was normaal want ik was niet anders gewend		Ja	Niets	Beide ouders	Eerlijk zijn en goed overeenkomen, geen negatieve invloed van mijn ouders over elkaar	Nee
Spullen verhuizen	Gevoelens opkroppen	Ja	Over het missen van je twee ouders week om week	Andere	Me troosten	Ja
Praktische zaken		Ja	Heimwee naar de andere ouder	Beide ouders	Knuffelen	Ja
Hoe dat alles zou verlopen en hoe dat alles geregelt ging worden. Ook wanneer dat papa zou vertrekken	Papa zagen we heel weinig ivm veel werken en mama die sprak er zelf nooit echt over.	Nee	Dat we de andere ouder die uit huis ging niet meer zouden zien.	Papa	Papa kwam vooral ons gerust stellen dat alles goed zou komen.	Ja
Hoe het vroeger was en waarom ze gescheiden zijn, wat mijn papa fout had gedaan.	Er werd weinig over gevoelens en emoties gepraat bij ons thuis.	Nee	/	Mama	/	Ja
Over de regeling hoe verder	Omdat niemand luisterde naar wat ik wilde	Ja	Waar ik ging wonen	Familie	Te praten en luisteren naar me	Ja
Er werd niet over gesproken	Geen openheid	Ja	Dat mijn moeder zo verdrietig zou zijn / alle veranderingen / onzekerheden	Andere	Gesprek	Nee
Terug samen een relatie beginnen	Moeilijk onderwerp	Nee	Gescheiden worden van een van de ouder.	Papa	Er zijn.	Ja
Bij wie ik zou blijven en waarom dat is gebeurt (een paar jaar na de scheiding)	/	Ja	Dat ik de ene ouder niet meer zou zien	Beide ouders	Ze maakte het makkelijker door het ruziën te doen wanneer we er niet bij waren in het begin maar naar mate deden ze dat niet meer, ze maakte het ook makkelijker door 'vals' overeen te komen als we er bij waren	Ja
hoe het verder zou verlopen tussen mijn ouders	angst dat er dingen gezegd gingen worden dat mij zouden kwetsen	Ja	dat ze ruzie gingen maken en de nieuwe partners dat ze gingen krijgen	Andere	er met mij over praten en tonen hoe ik hier mee om kon gaan	Ja

Ikzelf misschien niet maar Ik denk moest mijn grootmoeder nog geleefd hebben zou zij mijn papa eens op zijn plaats hebben gezet	Nee	Nee	Niet van toepassing	De nieuwe vriend en vriendin die na een tijdje kwam	Mijn vriend	Ik denk dat hij mij sterker Heeft gemaakt en ik wil ook meer vechten voor mijn relatie zodat wij wel samen oud worden
Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	Alles achter te moeten katernen mee verhuizen.	Stilzwijgen	Het heeft me gemaakt tot wie ik ben.
Neen	Ja	Nee	Niet van toepassing	De ruzie's na het scheiden	Mijn familie	Heel onzeker
Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	Niets	De verstandhouding tussen mijn ouders	Weinig invloed
Nee	Ja, omdat er ruzie was en ik er altijd bij was	Ja	Weet ik niet	Elke week wisselen van huis en je aanpassen	Sporten	Heel hard, ik was er altijd mee bezig
Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	Ruzie en verhuizen elke week van ouder	Vriendinnen en sporten	Ja toch wel realistischer geworden
Nee dat had niet gekunnen. Mama had een grote fout begaan waar wij zelfs niks aan konden doen. De enige persoon die er iets aan had kunnen doen was mama zelf	Nee	Nee	Niet van toepassing	Dat de mama regelmatig slecht moest praten over de papa	Ben er zelf over gaan nadenken en zelf er boven op gekomen	Nee deze heeft mijn leven niet echt beïnvloed
Neen. Ik was ook te klein.	Ja, er werd altijd ruzie gemaakt wanneer ik en mijn zus naar mijn papa gingen. Hoe lang, etc...	Nee	Weet ik niet	Over en weer 'verhuis' & de ruzie's.	Niets	Geen familie-gevoel, vertrouwen in personen is heel laag, was een enorme puber.
Neen, mijn vader had al 1,5 jaar een relatie met een andere vroeg.	Nee	Ja	Ja	Mijn ouders kwamen niet meer overeen en het werd een vechtscheiding beide luisterde niet naar de wensen van mij en werd tot sommige dingen verplicht om te gaan.	Vrienden en hobby's	Redelijk slecht, door alles ben ik redelijk snel volwassen geworden.
Nee	Nee	Nee	Niet van toepassing	De wissels tijdens het co-ouderschap	Mijn vrienden	Ik geloof niet in het huwelijk /
Nee, was te jong.	Ja, de ruzie ging altijd over ons.	Nee	Nee	Gescheiden zijn van mijn zus. En de vechtscheiding.	Er niet te veel aan denken, voort gaan met je leven.	Ik weet hoe je het zeker niet moet doen.
Ja, en daar heb ik het liever niet over	Vaak wel omdat het ging over hoe het geregeld ging worden wanneer we bij wie waren, of over mijn papa's drink gedrag	Nee	Weet ik niet	De ruzies	Me zelf afglijden door het gebruik van games op latere leeftijd	Het gaf op een manier wat meer structuur door dat het week/week was maar het was ook moeilijk om elke vrijdag de ene achter te laten maar dat went wel
nee, mijn ouders zijn twee enorm verschillende persoonlijkheden en het was beter voor hen om uit elkaar te gaan.	ja, vaak ging het over ons en hoe de ene ouder de andere verwijten maakten.	Ja	Ja	dat ze enorm veel ruzie maakten	mijn psychologe en mama	op vlak van relaties aangaan, emotionele stabiliteit, ..

Nee niet echt	Ja	Soms	Ja	Slecht	Ze hebben allebei een heel ander karakter dan mijn papa en mama dat maakt het voor mij moeilijk	Ja
Moeilijk het vertrouwen vinden in mensen. (Angst ze te verliezen)	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	Niet	Ja
Ja, nog steeds onzeker	Ja	Ja	Nee	Slecht	Betere gommunicatie	Nee
Nee	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Stiefvader heeft depressie soms moeilijk	Ja
Ja, ik heb het er nog altijd lastig mee om van huis te wisselen	Ja	Ja	Ja	Goed	Meer blootgeven	Ja
Nee	Ja	Ja	Ja	Goed	Het loopt goed	Ja
Nee last heb ik er niet meer van. Hoe ouder je word en hoe meer je erover nadenkt begin je wel door te hebben waarom ze uit elkaar zijn en dan weet je ook dat dit de juiste keuze was.	Nee	Ja	Ja	Goed	Deze verloopt nu heel goed. Toen de nieuwe partner er net was ging dit helemaal niet want ik vond dat ze mijn papa had afnomen van mijn mama. Ook hier hoe ouder je word hoe beter dat je er over nadenkt.	Ja
Het familie gevoel, ...	Ja	Soms	Ja	Goed	/	Ja
Neen.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Het heeft veel tijd gekost om deze partners te leren kennen doordat er al veel gebeurd is en ik niets wou overhaasten	Ja
Nu ik zelf kinderen heb , nog steeds gedoe op hun verjaardag	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Geen idee	Ja
Nee, ben het gewoon nu.	Ja	Ja	Ja	Niet van toepassing	Moet van langs beide kanten komen.	Ja
Nu niet meer want ze praten niet meer in persoon(alleen mail)	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	/	Ja
Door mijn ouders ben ik iemand geworden dat heel onzeker is over mijn relaties die ik aanga en hoe ik op sommige situaties reageer met een vlucht reactie omdat ik nooit heb geleerd mijn problemen onder ogen te zien. Ik ben ook vaak onzeker en bang bang dat ik ga worden zoals hun.	Ja	Soms	Ja	Goed	/	Ja

Goed	/	
Niet van toepassing	Niet	
Niet van toepassing	\	
Niet van toepassing	Ze komen niet bij mijn vader	
Goed	Iets opener zijn tegen elkaar	
Goed	/	
Goed		Altijd met beide ouders om blijven omgaan. Zeker voor jezelf. Als je minder naar 1 ouder gaat ga je veel missen waardoor het contact heel slecht begint te verlopen. En dat is niet altijd even gemakkelijk om dit terug op te bouwen.
Goed	Deze verloopt al goed.	
Goed	/	
Niet van toepassing	Ik heb deze nog niet ontmoet	
Goed	Alles prima	
Niet van toepassing	Ik zie ze niet meer.	
Goed	Ik ben Peter van men ene half zusje	/
Goed	ik heb 2 geweldige pluszussen en een plusbroer	Als kind van ouders die uit elkaar zijn gegaan zou ik zeggen dat ik dit niemand zou toewensen en dat volwassenen met gezamenlijke kinderen soms heel goed moeten nadenken over dit soort beslissingen want ookal ga je als "vrienden" uit elkaar het gaat altijd effect hebben op je kind(eren) bewust en ook onbewust.

1/21/2019 22:49:34	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	17	Beide ouders	Verdrietig, het leek of ik veel verloren was toen. Mijn vertrouwen op het vlak van liefde was geschonnen, waar ik nu nog steeds de gevolgen van ondervind.	Ja
1/22/2019 7:51:17	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	17	Beide ouders	Heel boos, ik ben meteen naar mijn kamer gelopen.	Ja
1/22/2019 16:07:07	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	16	Beide ouders	Heel droevig, veel wenen	Ja
1/22/2019 18:59:51	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	16	Beide ouders	ik had er geen besef van	Nee
1/22/2019 19:39:23	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	16	Beide ouders	Triestig	Ja
1/23/2019 18:21:02	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	16	Beide ouders	ik had het gevoel dat ik oest gaan kiezen omdat ik anders een van de 2 in de steek liet	Nee
1/23/2019 19:21:36	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	17	Beide ouders	ik kon het mij moeilijk voorstellen dat mijn ouders niet meer bij elkaar zouden wonen en daardoor voelde ik vooral woede	Ja
1/24/2019 12:23:33	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	24	Beide ouders	Ik was zo jong, dat ik met dit niet echt kan herinneren. Ik weet eigenlijk ook niet meer wie het me vertelde. Ik weet wel dat het gevolg was dat ik problemen kreeg met eten, zoals bv emotie-eten e.d.	Ja
1/24/2019 14:32:04	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	20	Papa	Triest, mijn wereld stortte in	Ja

Alleen over het feit dat ik verdrietig was dat ze uit elkaar gingen en we aan de hand van co-ouderschap hen zagen.	Ze zouden er niets aan kunnen veranderen, het is een zwakke plek van mij waar ik het liever met niemand over heb. (Vertouwen op het vlak van liefde tussen 2 mensen)	Ja	Dat ik niet meer met mijn mama en papa samen zou wonen in 1 huis. Uitstappen niet meer met hen samen kunnen doen,...	Mama	Me er steeds van overtuigen dat papa me nog steeds graag ziet.	Ja
Over hoe we week week gingen leven bij papa en mama. Wie er weg ging uit huis en wie er bleef wonen.		Ja	Dat ik niet meer naar de Ksa zou kunnen gaan in het weekend bij mijn vrienden, omdat één van mijn ouders ver zou kunnen gaan wonen.	Mama	Er veel over praten samen.	Ja
Wiens schuld het is	Angst	Nee	Mijn toekomst	Papa	veel helpen en troosten	Ja
Waarom ze uit elkaar gingen.	Nergens	Ja	nergens want ik had er geen besef van.	Mama	Erover praten	Nee
Bij wie ik moest gaan wonen.		Ja	Wat er met mij ging gebeuren.	Familie	Erover praten.	Ja
waarom het is gebeurd	Ik kan moeilijk over mijn gevoelens praten	Ja	dat ik een van de 2 niet meer zou zien	Mama	veel praten en mij geruststellen.	Ja
over de ruzies die ze hadden, omdat ik als tussenpersoon werd gebruikt en dit waren vooral ruzies om het financiële	aan het feit dat ik mij niet te kwetsbaar wou openstellen en niet wou tonen dat het mij zoveel deed.	Nee	voor te kiezen bij welke ouder ik moest gaan wonen, ik wou geen van beide kwetsen	Andere	met mij erover praten	Ja
Ik begin er nooit echt zelf over, maar vak zijn het verwijten naar elkaar toe. Vooral mijn mama heeft veel wrok.	Ik vermijd het vooral, omdat ik het niet leuk vind. Het zou fijner zijn als ze hun goede herinneringen deelde ipv de slechte.	Ja	Ik heb al van kleins af aan vaak problemen gehad met mijn stiefmoeder.	Beide ouders	Ze hebben allebei wel altijd goed voor mij gezorgd en ik weet dat ze me heel graag zien.	Ja
Hoe het er in de toekomst ging uit zien en wat er zou gaan veranderen		Nee	Dat ik één van de twee minder zou zien	Beide ouders	Door vrienden te blijven en nog altijd lief te zijn voor elkaar	Ja

Neen, mijn papa is meerdere keren vreemd gegaan. Mijn mama heeft dus de beste keuze voor zichzelf gemaaktn, wat correct is.	Neen, ze maakten ruzie toen ik sliep. Ik was te klein om dit te beseffen, maar toen ik ouder was hoorde ik het van mama dat dit gebeurde tijdens dat ik sliep. Overdag waren er ook vele spanningen die ik niet besepte door mijn leeftijd.	Nee	Niet van toepassing	Papa die zijn taak van het "papa zijn" niet meer vervulde.	Mama die ons steeds bevestigde dat papa ons nog graag zag.	over Het algemeen slecht maar niet dat ik hierdoor grote problemen heb in het leven. Geen leuke dingen waar ik helaas mee moet leren omgaan.
Neen	Ja vaak wel. Mijn papa werd heel vaak boos. En dan had ik het gevoel dat dit altijd over ons ging en over geld. Vaak waren we soms een beetje bang.	Nee	Niet van toepassing	De ruzie's en wij die vaak moesten communiceren als tussenpersoon, nu nog steeds.	De vele babbels met mijn mama.	Je moet altijd rekening houden met materiaal. Bij wie liggen je schoolboeken, kleren, schoenen, ... Soms is dit moeilijk op school. En vaak vergeet je wel eens iets, en dan is het moeilijk om daar aan te geraken.
Nee, het is 100% mijn moeder haar schuld	nee de ruzies waren nooit door/om mij	Nee	Niet van toepassing	het verhuizen elke week	Vader	Ja, het sociale leven zeker
Neen, want ik was 3 jaar.	Neen	Nee	Niet van toepassing	Het over en weer verhuizen week om week.	Geen idee	Ja
Nee, mijn mama had iemand anders.	Nee.	Nee	Niet van toepassing	Dat ik co-ouderschap had.	Mijn broer.	Ik ben tot besef gekomen hoe mijn vader werkelijk is.
nee, ik was nog klein en mijn papa had mijn mama veel bedrogen, dus ik denk dat ikzelf er niks aan zou kunnen veranderen.	ja soms, ik weet nog een ruzie dat ik naar de film wou en dat mama en papa daarover aan het ruzie maken waren	Nee	Niet van toepassing	Dat het zo moeilijk was om voor allebei goed te doen precies	vienden die naar me luisterden	ja toch wel, daardoor heb ik nu scheidingsangst en vind ik het moeilijk om jongens te vertrouwen, als ze bv gewoon bij een vriendin staan
nee, het lag aan hun, zij hielden niet meer van elkaar	ja, zoals ik al zei word ik vaak als tussenpersoon gebruikt tussen hun ruzies.	Nee	Niet van toepassing	de stress die ik onbewust kreeg	niets	ik moest veel zelfstandiger worden en moeilijke keuzes maken
Nee, ik denk niet dat ik het had kunnen tegenhouden. lvm de vraag hierboven, ze geven me beide redenen, die allebei andere redenen zijn, dus ik weet niet wat nu juist de exacte reden is..	Ja dat wel, vaak gingen ruzies (na de scheiding) over mij, mijn gezondheid, opvoeding, ...	Ja	Weet ik niet	De ruzies die nadien volgde. Het krijgen van stiefouders die ineens alles beslisten.	Met mama of met papa leuke dingen gaan doen.	Ja, ik ondervind er nu nog steeds gevolgen van. Ik heb nog veel problemen met mijn gewicht, doordat ik vaak uit overvloedige emoties ga eten. Er zijn nu zelfs nog steeds vaak ruzies.
Geen idee	Nee	Nee	Niet van toepassing	De onzekerheid over de toekomst	Afleiding. Ik was een kind	Ik weet niet hoe een normale gezinssituatie is

Ja, mijn papa laat veel te weinig van zich horen. Ik heb soms het gevoel dat hij men papa niet meer is.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Niet, mijn karakter botst met dat van de vriend van mijn mama.	Ja
Ja, papa is niet neutraal tegenover mama. En papa en mama kunnen elkaar niet horen of zien. Alles gebeurt dus via mail, brieven of ons. En vaak wordt hier dan een vraag naar ons toe over gesteld en dan is het ruzie. De band tussen mij en mijn papa is helemaal anders als die met mijn mama. Ik heb dit jaar besloten dat ik om emotionele redenen maar ook om praktische redenen, maar 4 daagjes meer bij mijn papa ga en een week en een half bij mama. De regeling met mijn zus is dus anders en dat is soms moeilijk om mee rekening te	Ja	Soms	Ja	Goed	De opvoeding moet door papa en mama gebeuren. Er kan wel in geholpen worden. Maar ik vind dat de eindbeslissing nog steeds bij de ouders ligt.	Ja
De twee verschillende persoonlijkheden die mijn ouders hebben	Nee	Soms	Ja	Slecht	niet, stiefpa is een klootzak	Nee
Last niet, maar ik moet nog wel altijd van hier naar daar verhuizen.	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Geen idee	Ja
Ja, ik wil niet meer naar mijn vader maar hij houdt het tegen puur voor het geld.	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	Het zal pas beter gaan als mijn vader me gerust laat.	Ja
ja, ik heb nu een vriendje en ik heb het daar soms wel wat lastig mee. ook met wisselen van huis, ouders....	Ja	Ja	Ja	Goed	meer met elkaar praten	Ja
ja omdat ik mezelf nog niet helemaal goed in mijn vel voel maak ik fouten en als mijn ouders dan ruzie hebben is het volgens hun mijn fout.	Ja	Ja	Nee	Niet van toepassing	niet van toepassing	Nee
Zie antwoord vorige vraag.	Ja	Soms	Ja	Geen idee	Met de vriendin van mijn papa heb ik jaren een slecht contact gehad en ik heb nu vaak nog steeds mijn bedenkingen en ik ben er achterdochtig over, maar tegenwoordig kunnen we wel beter met elkaar omgaan.	Ja
Nee	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	Dat zij een normaal, emotioneel stabiel mens zou zijn	Ja

Slecht	Niet, zij komt niet meer langs bij ons thuis.	Doordat dit al een hele tijd geleden is dat men ouders gescheiden zijn valt alles goed mee. De afgelopen jaren zijn zonder ruzie verlopen. Mama en papa konden nog steeds met elkaar dingen bespreken over geldzaken. Helaas is dit de laatste jaren slechter en gaat alles via ons. Hierdoor komen wij ik een slecht positie terecht.
Goed	/	
Niet van toepassing	niet	Het is snel gewoon geworden
Goed	Niet het is goed zoals het is nu.	niet van toepassing
Slecht	Niet want ik ga niet meer naar mijn vader.	
Goed	elkaar vaker zien	/
Niet van toepassing	niet van toepassing	
Goed	Mijn stiefbroer heeft afgelopen jaar een kindje gekregen, dus dit is zeer fijn. Daarvoor was het contact de afgelopen jaren ook al wel goed. Hij is 6 jaar ouder dan ik.	De antwoorden voor de vragen zouden soms iets uitgebreider mogen ipv enkel ja/nee, bv een 'andere' waar de persoon zelf iets kan invullen. Ook al begrijp ik wel dat dit achteraf niet makkelijk is voor je grafieken e.d.
Goed	Elkaar meer zien	

1/24/2019 18:51:00	Vrouw	0 - 2 jaar	16	Mama	Ik was nog te klein om dat te beseffen.	Nee
1/27/2019 15:16:46	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	20	Beide ouders	verdrietig, geschroken	Nee
1/27/2019 16:18:01	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	16 jaar	Beide ouders	Ik was nog klein en kon het me niet goed voorstellen ik was vooral in paniek toen mijn zus zo hevig reageerde zij was namelijk toen in de pubertijd	Nee
1/30/2019 14:50:47	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	17	Beide ouders	ik dacht dat het mijn schuld was dat mijn ouders gingen scheiden	Nee
1/30/2019 19:51:40	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	23	Mama	Verdrietig	Nee
1/30/2019 23:38:24	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	20	Papa	Vreselijk, heel verdrietig en ook boos	Ja
1/31/2019 1:00:16	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	21	Beide ouders	Kan me daar niets meer van herinneren, achteraf kwam dat hard aan	Ja
2/1/2019 17:16:52	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	22	Beide ouders	Weet ik niet meer was te jong	Nee

Dit was wel pas toen ik al wat ouder was, maar het eerste gesprek ging over wat de reden was van de scheiding.	Met mijn mama kon ik er altijd over praten met mijn papa heb ik dit nooit gedaan.	Ja	Ik besepte het toen nog niet.	Mama	Dit was wel toen ik al wat ouders was, maar mijn mama en ik hebben altijd naar elkaar geluisterd en altijd elkaar gesteund tot vandaag nog.	Ja
Het ging er voornamelijk over dat beide ouders niet meer met elkaar overeen kwamen en dat een van de partners iets deed dat de andere niet kon aanvaarden, of dat de andere niet meer gelukkig was.	/	Ja	Dat de band met mijn ouders zou verminderen.	Andere	Ik heb enorm veel gehad aan vrienden, deze zorgde ervoor dat ik met andere dingen bezig was, hierdoor zat ik niet steeds te denken aan deze situatie.	Ja
Over wanneer we waar zouden zijn en hou alles zou verlopen		Nee	Bij de meeste scheidingen haten de ouder elkaar maar ik dacht misschien kunnen ze nog gewoon overeen komen maar dat is duidelijk niet het geval. Ik heb het er soms nog moeilijk mee want de ene praat slecht over de andere en jij zit daar tussen als kind	Grootouders	Ik ging vaak naar mijn opa om mijn gedachten te verzetten mijn ouders maakte constant ruzie waar ik en mijn zus gewoon op stonden te kijken ik kan toch wel zeggen dat ik geschokt was daardoor	Ja
over het geruzie en discussies tussen beide ouders		Ja	dat ik een boze stiefmoeder en stiefvader zou krijgen	Mama	mij veel aandacht en liefde geven	Ja
	Mama had haar gelijk. En sprak er nietmeer over	Ja	Dat ik voorgoed naar mijn papa moest.	Grootouders	Leuke dingen doen, er over prsten op de goede manier	Ja
Over waarom het gebeurde	Ik kon moeilijk praten over emoties dus schreef soms brieven	Ja	Voor de ruzie's die nog gingen volgen en het heen en weer reizen	Andere	Vooral luisteren naar wat ik zei	Ja
Dat ik papa mis, of dat ik wil dat ze beter overeen komen met elkaar		Ja	Eenzaamheid, ruzie	Familie	Je liefde geven en je steunen	Ja
Dat het goed zo is		Ja	Niks	Beide ouders	Voor me zorgen	Ja

Nee, mijn papa heeft deze beslissing genomen, mijn mama en zeker ik konden er niets aan doen.	Ik was toen nog te klein.	Nee	Niet van toepassing	Dat mama en papa niet meer met elkaar praten.	Mijn mama was er altijd voor mij.	Ja
Neen, Gevoelens voor iemand zijn er of zijn er niet. En als je begint te ergeren aan kleine dingen van elkaar en als je door te babbelen er niet uitgeraakt is er niets aan te doen. Verder was ik zelf jong en heb je op zulke situaties geen inspraak.	Ja, Omdat je nog steeds iets bent van beide ouders. Als ouder neem je bepaalde verantwoordelijkheden op (ieder op zijn manier), waardoor je dingen blijft doen in het voordeel van je kinderen. En zo waren er ook ruzies over ons, gaande van betalingen, tot wie er wanneer rijdt,... Zelfs vandaag de dag worden we er nog in betrokken, wij zijn namelijk boodschappers tussen beide partijen. Ze willen niet meer communiceren met elkaar en als ze dat wel doen dan gebeurt dit op een manier waar ik me afvraag wie de	Nee	Niet van toepassing	Ruzies	Plaats en tijd voor mezelf	Ik ben mezelf op bepaalde vlakken beginnen afsluiten van de buiten wereld. Door me meer te focussen op school, of door te gaan sporten om alle frustraties en gevoelens kwijt te kunnen. Vervolgens kon ik door muziek te luisteren terug tot mezelf komen. Verder ben ik door de scheiding meer zelfstandig geworden, dit omdat de ouders in shiften werkte en we dus soms zelf ons potje moesten koken, of door dat we meer taken kregen zoals kuisen, onkruid uittrekken gras afrijden,... Verder is mijn zelfvertrouwen
Ik denk van niet mijn ouders hebben het beide te ver laten komen om er nog iets aan te kunnen veranderen	Ja soms wel want het ging vooral over dat mijn moeder altijd iets alleen moest doen met de kinderen omdat mijn vader werkte dus het gaat wel over ons en dan denk je van wat als ik er niet was geweest?	Nee	Niet van toepassing	Het verhuizen elke week en mijn mama haar nieuwe vriend leren kennen maar vooral de ruzies en haat boodschappen van mijn beide ouders	Vooral mijn opa en mijn zus maar mijn zus had het veel moeilijker dan mij	Ja mijn leven ziet er helemaal anders uit en ik mis het wel om een gezinnetje te zijn
nee omdat beide ouders hun meningen te vaak verschilde en dat kon niet veranderd worden	neen want de ruzie's gebeurden meestal wanneer ik niet was	Nee	Weet ik niet	dat ik voor mijn nieuwe stiefmoeder niks goed kan doen	computerspelletjes spelen	ik ben meer computerspelletjes beginnen spelen en ik heb wat liefdesangst ontwikkeld
Nee, papa was altijd dronken en sloeg mama en mijn broers	Nee	Nee	Niet van toepassing	Dat ik mijn papa noooit meer heb gezien	Met vriendinnetjes gaan spelen	Slecht. Ik zie alles verkeerd en op een slechte manier. Verwst heel weinig van mensen omdst ik weinig aandacht gekregen heb.
Neen, daar kan je als kind niet veel aan veranderen	Ja omdat ze wilden dat je een kant kiest terwijl dat niet gaag	Nee	Weet ik niet	De nieuwe vriendin van mijn papa	Mijn zus	Ik ben sneller zelfstandig geworden heb meer dingen zelf moeten regelen of betalen
Nee, is iets tussen hun twee	Nee, hoop ik toch niet	Ja	Weet ik niet	Hun kinderlijk gedrag en ruzie	de steun van mijn zus, dat we hier samen door kwamen	Het heeft er voor gezorgd dat ik nu deze persoon ben en veel op mijn schouders draag
Nee	Nee ze hebben nooit ruzie	Nee	Niet van toepassing	Elke keer verhuizen	Praten	Op een goede manier

Ja, als er dingen moeten geregeld worden zit ik er altijd tussen want ze praten niet meer met elkaar.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Mij meer privacy geven, ze bemoeien zich te veel met mij en ik vind dat zij zich daar niet mee moeten bemoeien alleen mijn ouders zelf.	Ja
absoluut, Ik wordt nog steeds lastig gevallen meet dagelijks, wekelijks ruzies. Ik veronderstel dat dit nog enige tijd ga duren. En hoop ik dat ik er minder last van ga hebben als ik kan gaan werken en op mezelf kan wonen. Al zal dit steeds stress met zich meebrengen als ik denk aan later waar je voor familie feestjes moet zorgen en tegen je kinderen moet uitleggen dat beide ouders niet met elkaar om kunnen gaan.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Als je een eigen mening mag hebben en als je op een volwassen manier benaderd word kan er denk ik veel meer bereikt worden en blijft de relatie tussen beide partijen optimaal. Hierdoor zullen er geen frustraties opstappelen waardoor er bepaalde woede uitbarstingen vermeden kunnen worden. Verder zijn er regels voor iedereen en niet enkel voor de kinderen. Dus als ze al beginnen met zichzelf niet boven deze regels te zetten zou er ook al het een en het ander ten goed komen	Ja
Ja, mijn ouders hebben het nog steeds over elkaar van u pa vroeger dit of u ma is een kiekeen	Ja	Ja	Ja	Slecht	Geen idee, er is geen band. Misschien moet ik er me meer voor open stellen	Ja
ja ik heb nog steeds liefdesangst	Ja	Ja	Ja	Slecht	niet ik heb geen inspraak daarop	Ja
Jaa. Ik heb nooit meer een warm nest gehad van gezin.	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Niet	Ja
Ja het heen en weer reizen, familiefeesten,...	Ja	Ja	Ja	Goed	Geen idee is normaal dat dat wat onwennig ks	Ja
Ja, blijft in mijn hoofd zitten. Vind het jammer dat hierdoor de band met mijn papa minder is	Ja	Ja	Ja	Goed	Verloopt goed	Ja
Nee	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Hij is al heel goed	Ja

Goed	Deze verloopt zeer goed.	Sommige vragen waren nog niet van toepassing omdat ik hier toen nog niets van wist omdat ik nog zo jong was.
Goed	Door al dat achterbaks gedrag te vermijden en gewoon op een deftige manier te zeggen wat je dwars ligt en niet via een omweg dit te zeggen. Of dit te laten zeggen door iemand anders.	Ik vermoed dat alles gezegd is
Slecht	Dat we meer dingen samen doen	Succes!
Slecht	zij moeten minder denken dat zij alles mogen en met alles weggeraken	Dit is een zeer goede enquête ik hoop dat je goed scoort met jouw Bachelorproef veel succes Yasmine!!
Goed	Meer samen doen	
Goed	€	:
Goed	Verloopt oke	
Goed	Vakker langs komen	

2/6/2019 3:00:01	Man	12 - 17 jaar (puber)	23	Mama	Vooral gefrustreerd (doordat mijn vader degene was die in fout ging)	Ja
2/20/2019 21:54:16	Vrouw	17 - 20 jaar (adolescent)	21	Mama	Enorm slecht en teleurgesteld in mijn mama	Ja
2/20/2019 22:31:51	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	25	Mama	Verdrietig, kwaad	Nee
2/20/2019 22:42:09	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	22	Papa	Huilen , huilen . Maar ergens worden omgepraat als klein kind over de voordelen ervan ... geen of weinig	Ja
2/20/2019 23:06:51	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	21	Beide ouders	Ik wist niet goed wat dat was.	Nee
2/20/2019 23:55:42	Vrouw	2 - 4 jaar (peuter)	23	Beide ouders	Geen besef, ik was te jong..	Nee
2/21/2019 1:35:36	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	43	Beide ouders	Verdrietig. Eenzaam. Boos	Nee
2/22/2019 11:30:19	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	17	Beide ouders	droevig en boos	Ja
2/22/2019 11:34:56	Man	4 - 6 jaar (kleuter)	18	Beide ouders	ik besepte nog niet wat dat was	Nee
2/22/2019 11:42:58	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	18	Mama	ik voelde me niet lekker in mijn vel ik wist niet meer wat ik moest	Nee
2/27/2019 9:13:44	Vrouw	0 - 2 jaar	16	Mama	ja ik heb nooit mijn vader ontmoet dus ik heb daar nooit echt een heel probleem mee gehad zeg ma	Nee
2/27/2019 9:15:06	Man	12 - 17 jaar (puber)	16	Beide ouders	heel slecht alles rond mij voelde dood aan.	Ja
2/27/2019 9:15:43	Vrouw	4 - 6 jaar (kleuter)	15	Mama	ik vondt het niet erg want ik had geen band met mijn papa	Nee

Wat er precies gebeurd was en waarom ze gingen scheiden. Achteraf ook over hoe het verder ging in de toekomst.	/	Ja	Het eventueel verhuizen of het om de week wisselen van omgeving door co-ouderschap.	Grootouders	Veel praten over de situatie en mij vooral uitleggen wat er éxact gebeurd is.	Ja
Ik praatte vooral met mijn papa over de dingen die waren gebeurd en hoe we ons er beide over voelde		Ja	Voor de vrouwelijke parter van mijn mama, en de reacties van anderen	Familie	Veel met mij gepraat en me altijd met open armen ontvangen.	Ja
	Niet erover kunnen praten	Nee	Om 1 van de 2 nooit meer te zien	Grootouders	Niets speciaal, samen wat leuke dingen doen	Ja
Waarom...		Ja	Dat ze allebij ongelukkig waren en of ze daarna gelukkig gingen zijn . En naar waar we gingen verhuizen of we dichtbij men vriendjes bleven .	Papa	Veel praten normaal doen over beide partijen niet de ander zwart maken .	Ja
Hier hadden we het nooit over, ik was te jong	De leeftijd	Nee	Kiezen	Familie	Er zijn voor ons	Ja
Waarom ze uiteen zijn gegaan		Ja	Ruzie	Grootouders	Mij opvangen	Ja
	Omdat ik zag dat papa zelf verdrietig was en ik boos was op mama	Nee	Dat ik moest verhuizen. School veranderen	Andere	Huisdier	Ja
geen idee	aan hun vooral	Nee	dat ik een van men ouders niet meer ging zien	Familie	praten	Ja
dat ik bij mijn mama ging blijven wonen tot papa een dergelijk huis had	omdat ze het zo makkelijk mogelijk voor mij wouden maken	Ja	dat ik iemand van de 2 minder ging zien	Familie	voor afleiding zorgen	Ja
-	ik kan dar niet bij mijn ouder over praten	Ja	voor wie ik most kiezen	Andere	al sik het moeilijk had dan kon ik altijd terecht bij mijn nonkel en hebben er over gepraat over die dingen waar ik het moeilijk bij had	Ja
Dat hij geen kind wou	is nooit echt een onderwerp bij ons geweest	Ja	ja, dat ik nooit een vader zou hebben	Andere	mijn beste vriendin en ik hadden dezelfde situatie dus met haar kon ik praten want ze begreep het	Ja
wat ik ga doen als het zover was.	/	Ja	dat ik mijn hond niet meer ging zien	Grootouders	hele fijne dingen samen doen (bv: fietsen)mijn gedachten veranderen.	Ja
dat ze niet meer gelukkig was en dat ze blij is met mijn stiefpapa nu en dus ik hou meer van mijn stiefpapa als van mijn gewone papa dus ik ben ook blij	aan de ruzie of als er gewoon niks meer gebeurde	Ja	ik had eigenlijk geen schrik ik was eerder gelukkig om een nieuwe papa te krijgen	Mama	we praten der toen veel over	Ja

Nee, doordat het in mijn situatie draaide rond bedrog, kon ik zelf niet erg veel doen om alles goed te trekken of te ondersteunen. Bedrog vergeef/vergeet je niet zomaar. Hoewel mijn beide ouders geprobeerd hebben alles terug goed te maken, liep het snel weer erg mis.	/	Nee	Weet ik niet	Het al-dan-niet ongewild ontmoeten van mijn vader	Over de situatie praten en het proberen te begrijpen.	/
Ik weet het niet.	Nee, mijn ouders hadde vooraf nooit ruzie en ze zijn ook niet met grote ruzie uit elkaar gegaan,	Nee	Weet ik niet	Dat mijn mama samen was met een vrouw.	De vele babbels die ik met familie had.	Ik ben veel mensen kwijt gespeeld doordat ze enorm tegen holebi koppels zijn.
Nee, omdat ik er niks aan kon doen	Nee helemaal niet	Nee	Niet van toepassing	De ruzies achteraf	Wat leuke afleiding	Niet speciaal
Nee	Soms . Als kind wek je wel eens discussies op over da meest kleine dingen.	Ja	Ja	Dat ik toen de enige was in de klas en sommige kinderen ermee lachten	Spelen , anders beginnen nadenken over dingen	Door na te denken ook wel sneller groot geworden en zelfstandiger
Nee ik was te jong	Nee, te jong	Nee	Niet van toepassing	Ruzie, moest kiezen	Aandacht eerlijk verdelen	Heel sterk, ik sta nu veel sterker in het leven door de vele ruzies met mijn ouders.
Neen. Ik was te jong.	Neen.	Nee	Niet van toepassing	Het heen en terug reizen van mama naar papa	Papa	Neen
Neen. Ontrouw	Neen	Nee	Niet van toepassing	Iedereen medelijden met mij	?	Zelf onzeker in relaties
nee helemaal niet ik was jong en het was door veel ruzie	nee	Nee	Niet van toepassing	de ruzie	afleiding van vrienden en men zus	goed
nee omdat het vooral om de stress ging bij hun	nee	Nee	Niet van toepassing	dat ik mijn papa minder zag	gewoon om het weekend mijn papa zien	nee niet echt
nee want ik was te jong toen ik dat mee maakte	ik weet het niet echt	Nee	Niet van toepassing	dat er elke week wel ruzie is/was	nonkel en de tante van mijn papa	door de scheiding met mijn ouders hen ik de ruzies zelf gezien en door dat mijn papa constant over mijn mama zat te rodelen woon ik nu bij mijn mama
nee ik was toen niet geboren	ja want miujn vader wou geen kind	Nee	Weet ik niet	mijn moeder en ik waren altijd alleen	mijn beste vriendin	niet weten hoe het is om een vader te hebben
nee het ging niet meer goed tussen ze.	nee	Nee	Niet van toepassing	altijd de ruzies en dat ik dan altijd de duppe was van alles. ik zat altijd alleen daardoor.	dat ik mijn gedachten kon verzetten door iets anders te gaan doen.	voor mij heeft het het beter gemaakt ik ga nu met mijn mama ergens naar toe zonder ruzies zonder iets.
neen zij was niet meer gelukkig en ik ook ni	neen dat had ik niet	Nee	Weet ik niet	dat mijn papa nog steeds thuiswoonde	dat hij daarna weg ging	ik ben gelukkiger geworden

/	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	/	Ja
Ja, als ik vaak tegen mensen zeg dat mijn mama samen is met een vrouw kijken ze me slecht aan.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Ze zou meer respect moeten tonen voor mij en mijn broer	Ja
Nee	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	Gaat niet	Ja
Neen	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	.	Ja
Ja, ze kunnen niet met elkaar praten en dit is voor mij heel zwaar.	Ja	Ja	Ja	Goed	Het gaat super	Ja
Neen	Nee	Niet van toepassing	Ja	Slecht	Geen idee.	Nee
Onzekeer in relaties	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	Is ok	Ja
nee totaal niet	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	niet van toepassing	Ja
nee	Ja	Soms	Ja	Goed	geen slechte omgang	Ja
ja mijn papa is en narcist en wilt altijd ruzie bij mama en hij wilt altijd mijn mama financieel alles afpakken waaronder geld en betaalt geen rekeningen enzovoort	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	-	Ja
ja je ziet wel altijd gezinnen hoe gelukkig ze zijn en dan heb je ons	Nee	Nee	Nee	Geen idee	daten	Nee
ja ik denk nog teveel aan de tijden met mij beide ouders samen.	Ja	Ja	Nee	Goed	/	Niet van toepassing
nee	Nee	Niet van toepassing	Ja	Goed	mijn stiefpapa is veel beter dan mijn gewone papa dus da maakt mij gelukkig	Ja

Goed	/	/
Goed	soms Gaat het wat minder, maar dit is vooral door het leeftijdsverschil.	
Goed	Gaat super	
Goed	.	
Goed	Gaat goed.	
Niet van toepassing	N. V. T.	
Goed	Is ok	
Goed	niet van toepassing	
Goed	geen slechte omgang	
Goed	-	-
Niet van toepassing	ik heb geen idee	ik heb er geen
Niet van toepassing	/	Iedereen die in deze situatie zit probeer je gedachten op andere dingen te zetten ga iets doen wat je toff vind trek het je niet te veel aan aan wat er tussen je ouders aan het gebeuren is.
Slecht	ik zie ze gewoon nooit dus ik ken ze niet echt	

2/27/2019 9:16:41	Man	6 - 12 jaar (lagere school)	ik ben nu 17	Mama	ik besepte het die dag niet echt het drong pas de dag erna door en toen was ik kei verdrietig	Nee
2/27/2019 9:20:21	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	15	Papa	geschrokken	Nee
3/9/2019 0:53:23	Vrouw	12 - 17 jaar (puber)	27	Beide ouders	Alsof het een slechte grap was, daarna gebroken	Nee
3/12/2019 18:18:59	Vrouw	6 - 12 jaar (lagere school)	21	Mama	Boos	Ja

bij wie ik ging wonen en wat er ging gebeuren	ik durfde het niet ik was bang dat het mij pijn ging doen	Nee	de ruzies die gingen komen en of ik een van de twee ouders niet meer ging zien	Andere	ze probeerde me te stroten ook al lukten dat niet echt niet goed	Ja
	dat ze te druk waren met ruzie maken	Ja	dat er veel zou veranderen en da ik zou moeten kiezen voor te wonen bij mama of papa	Andere	ik ging vaak slapen bij en vriendin	Ja
Mijn ouders maakten elkaar zwart, ik was het 'doorgeefluik'	Ze dachten dat ik oud genoeg was om het te begrijpen	Nee	Dat ik niet bij mijn broer en zus kon blijven	Andere	Ik heb vooral mezelf moeten helpen. Later in therapie bij de psycholoog.	Ja
Over waarom ze uit elkaar gingen en of we in dat huis bleven wonen		Ja	Of we papa nog gingen zien	Grootouders	Veel praten, een vertrouwelijk band opbouwen, en financiële ondersteuning bieden	Ja

nee papa deed nisk in het huishouden dat heb ik pas later ingezien	nee het ging nooit over mij dus ik vind van niet	Nee	Niet van toepassing	dat ik niet wist hoe ik mij moest voelen	mijn broer om mee te praten	ja heel zeker wel
neen. het was omdat papa te veel werkten en mama vond het niet leuk dat die er nooit was ma papa werkte om het huis da ze hadden afbetalen altijd en als die thuis was was die natuurlijk heel moe en sliep die hij was weg om 5 tot 9 uur avonds dus ik kon er toen niks aan doen	soms wel soms roepte ze vanals van jha en hoe moe het me de kinderen en dit dat	Nee	Niet van toepassing	dat ze nog ruzie maakte als ze elkaar zage	eten	veel want nu ben ik gewoon om nooit en lange tijd op de zelfde plek te slapen iedere week moest ik naar en anderen plek
Nee. Achteraf gezien passen ze niet meer bij elkaar.	Ja. Ik was het oudste kind, en daarom het verstandigste. Ik heb mijn jongere broer en zus ook willen beschermen.	Ja	Weet ik niet	Het gebekvecht achteraf.	Mijn broer en zus die ik wilde beschermen	Ja
Nee, mama haar besluit stond vast	Ja, als het over financiële zaken gaat worden wij er altijd bij betrokken wat jammer is.	Ja	Weet ik niet	Dat de ruzie's achteraf precies nog erger waren dan ervoor	Uitstapjes met vrienden en een goede babbel met mijn grootouders	Sterk, ik vertrouw mensen minder snel, ik ben snel jaloers, ik wil altijd weten waar het opstaat, ik zoek in alles een zekerheid, ik zit steeds in een 2 strijd dus soms heb ik even tijd voor mezelf nodig.

ja een beetje wel ik moet nog naar papa gaan en ik wil niet meer gaan maar doe mijn best	Ja	Ja	Ja	Goed	niet ik heb een beter relatie met mij plus papa dan met mijn echte papa	Nee
jha ze praten al heel lang niet meer en ze praten via mij en als ze iets moeten doen moe ik het afgeven enzooo en ze praten nog altijd slecht over elkaar	Ja	Ja	Ja	Slecht	als mijn stiefmama weg zou gaan	Ja
Nee, het is goed zo	Ja	Ja	Ja	Geen idee	Met de stiefmoeder alles oké. De stiefvader is nogal egocentrisch ingesteld, hij denkt dat hij altijd gelijk heeft.	Ja
Ja, we staan steeds tussen de ruzie's in en spelen hierin vaak postbode als de ene niet antwoord op een mail of de gsm niet opneemt.	Ja	Ja	Ja	Slecht	Als er problemen zijn het niet tegen de partner te gaan zeggen maar meteen met ons op een beleefde manier bespreken. Eigen kinderen niet voor trekken maar gelijk behandelen.	Ja

Niet van toepassing	niet van toepasing	
Slecht	kwn	
Goed	We zien elkaar niet veel, ze zijn ook al volwassenen intussen. Maar het contact is ok	
Slecht	Sociaal zijn en praten met elkaar en u niet verstoppen achter laptop of op je kamer.	

Bijlage 4

Teksten sensibiliserings video

Meisje = Alyssa (ingesproken door Alyssa Calders)

Mama (ingesproken door Inge Calders)

Papa (ingesproken door Jorne Lauryssen)

Probleem 1:

Dialogoog één: (afstuderen)

Nu zijn jullie allemaal welkom in ons klasje voor een hapje en een drankje.

Dialogoog twee: (drink proclamatie)

Meisje: Was papa ook maar hier om mijn goed rapport te vieren...

Mama: Ik weet het schat, algoed ben ik er vandaag. Neem nog een koekje.

Meisje: Jullie komen nooit samen naar mijn school.

Mama: Je weet toch dat papa dat niet samen met mij doet.

Probleem 2:

Dialogoog één: (achter computer)

Mama: We hebben een familiefeestje bij de oma zaterdag. Mag ik Alyssa komen halen?

Papa: Het is mijn weekend daar moet je afblijven.

Mama: Ze zal het niet leuk vinden als ze niet mee kan naar oma.

Papa: (Geen reactie meer)

Mama tegen Alyssa: Stuur eens naar papa of je naar het familiefeestje mag komen want hij antwoord niet meer.

Dialogoog twee: (smartphone)

Meisje: Mag ik naar het familiefeestje bij oma?

Papa: Dit moet ik met mama bespreken.

Meisje: Ja maar mama zegt dat jij niet meer antwoord op haar berichten.

Probleem 3:

Dialogoog één: (park fontein)

Zaterdag 10/06, Een wandeling in het park.

Mama: Papa betaald zijn rekeningen weer niet. Wil jij er nog eens achter horen? Dat is hier altijd hetzelfde verhaal.

Meisje: Ja zeker.

Mama: Hij zal weer niet mogen van zijn nieuwe vriendin.

Meisje: (Denkt na en zwijgt.)

Dialogoog twee: (park bank)

Zondag 11/06, Een wandeling in het park.

Papa: Als jullie mama stuurt heeft ze altijd geld nodig anders hoor je ze niet.

Meisje: Nja, weet ik niet. Volgens haar betaal je steeds te laat.

Papa: Die moet niet zagen, de rekeningen worden altijd betaald.

Meisje: Ja maar steeds te weinig.

Papa: Nee, de mama zet altijd dingen op de rekening die niet betaald moeten worden.

Meisje: Het is ook altijd ruzie hé tussen jullie.

Dialogoog 3: (zetel)

Meisje: Pfff, mijn ouders zijn al gescheiden en nog stoppen ze niet met roddelen en ruzie maken.

Bijlage 5

07. Ontwerpfase Schetsen

Bachelorproef → Scheiden doet kinderen lijken
SDKL

SK

DL

SD

KL

SDKL

SD

KL

SDKL

SDKL

SDKL

Dafot :- keep calm

SD

KL

SDKL

SDKL

SDKL

Stix general

comproyco - 2019

SDKL

SDKL

SDKL

SD

KL

Scheiden doet kinderen lijken

SD

KL

SDKL

K oplichten

SD L licht uitfaden

SD

KL

SD

KL

Video

①

→

SDKL

→

SDKL

1 voor 1 in beeld komen

②

SDKL

R springt omhoog met balk eronder

③

lijn komt rondom het lag

SDKL

binnenkant

buitenkant

witte laag
witte laag
proef
problemen
Fasen
Gedrag

0101
patroon
op
op
foto

1/2 witte laag met
typen / pen
op behoren

50

94

96

17

420 - 297 A3

420 - 594 A2

A2

$$130 \times 130 = 520$$

$$130 / 2 = 65$$

585 mm - 210 mm

Stijpe websites op maat en
grafische / professionele vormgeving

A

2

130

130

0-6

130

6-20

patroon = kan langs 2 kanten

130

65

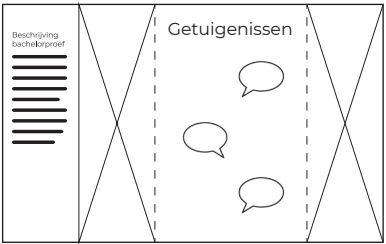
Bachelorproef 2019

Horizontale flyer
Open

Binnenkant

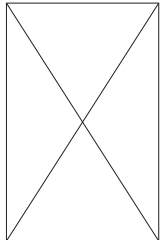

Buitenkant

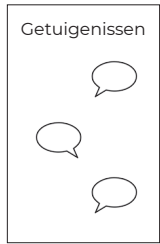

HORIZONTAL HALF ROLL MAILER FOLD
Gesloten

Voorkant

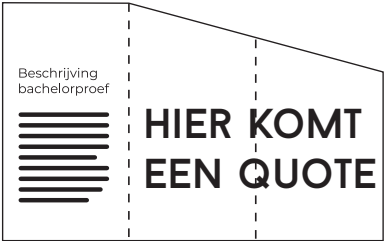

Achterkant

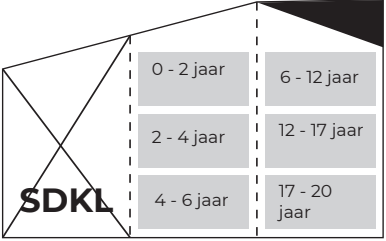

Horizontale flyer

Binnenkant

Buitenkant

DIE-CUT Z FOLD

Voorkant

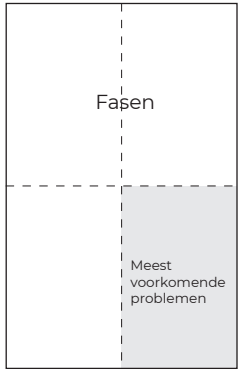

Achterkant

Verticale flyer

Binnenkant

Buitenkant

HALF-FOLD + HALF-FOLD

Voorkant

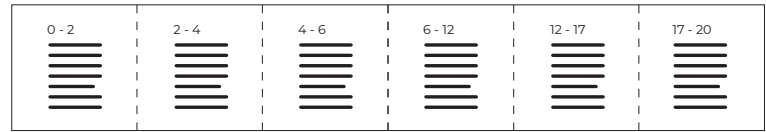

Achterkant

Horizontale flyer

Binnenkant

Buitenkant

Voorkant

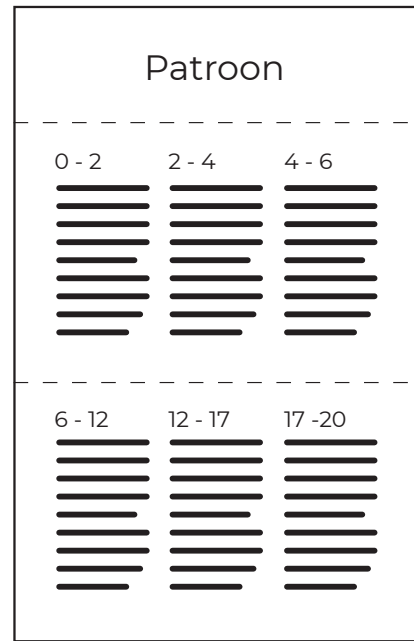
Achterkant

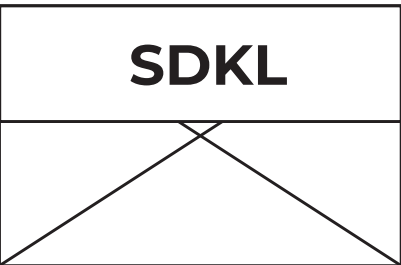
Verticale flyer

VERTICAL HALF ROLL MAILER FOLD

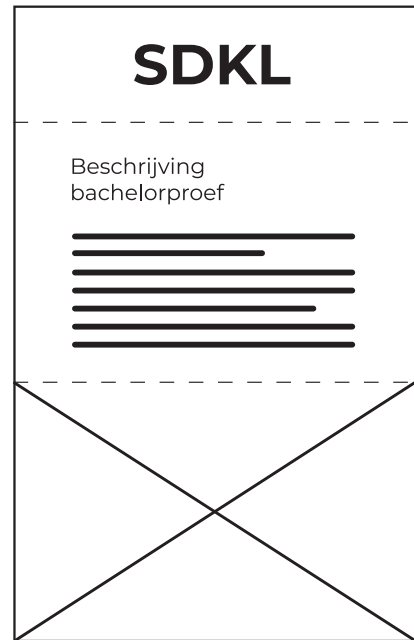
Binnenkant

Voorkant

Buitenkant

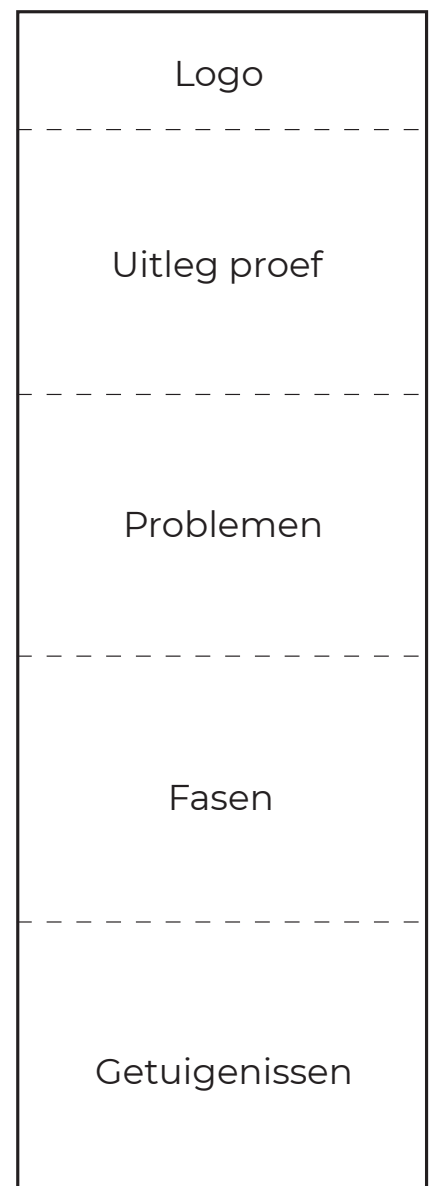
Achterkant

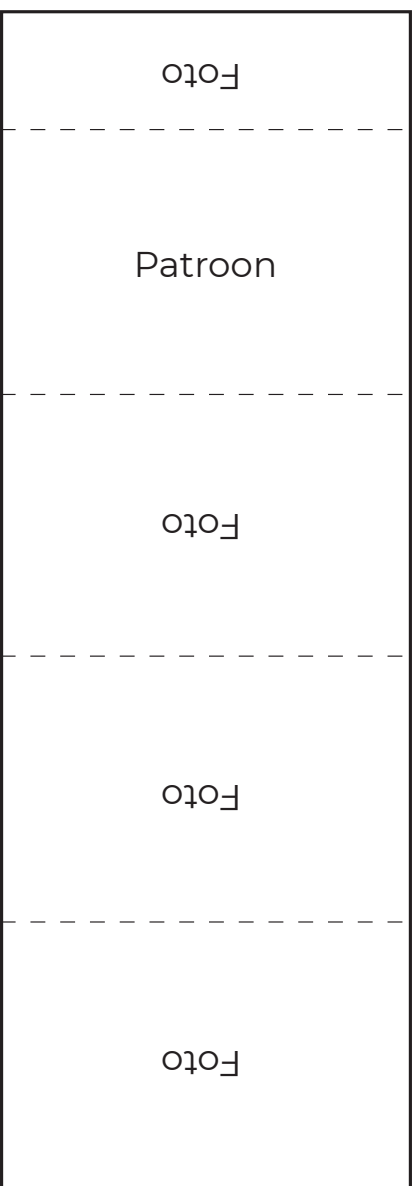
Verticale flyer

VERTICAL HALF ROLL MAILER FOLD

Binnenkant

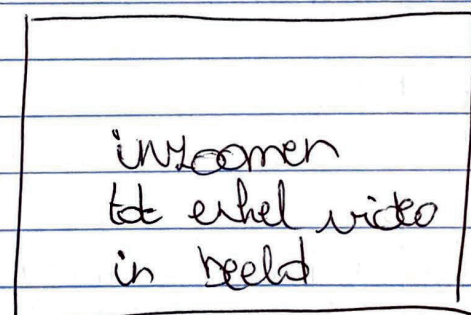
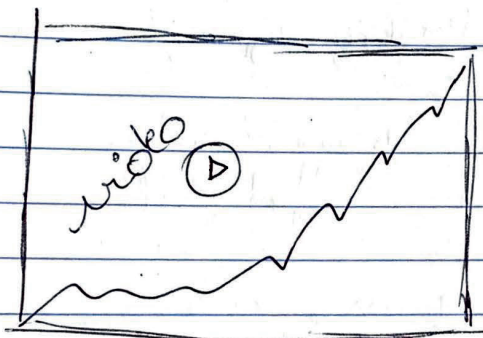
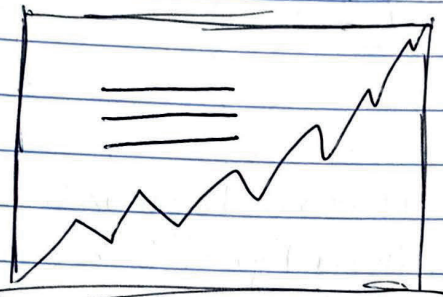
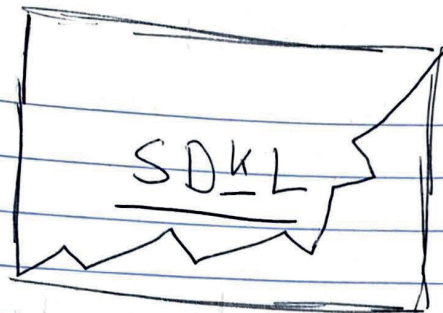

Buitenkant

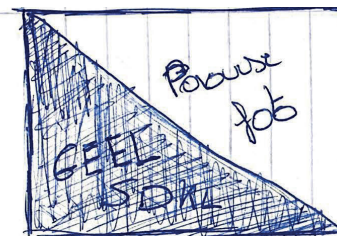

Intro

gebroken lijn, gebroken hart,
gebroken gezinnen

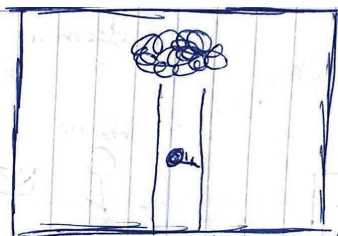
13
41
99

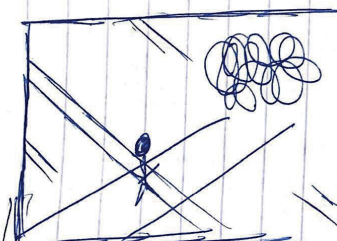
1. Raster job met
geel vlak: S D K L
animeren

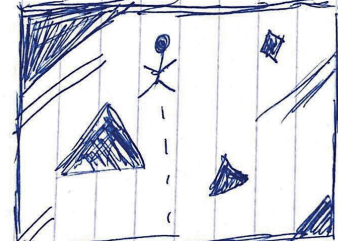
2. vlak verdwijnt
- intro video
verschijnt letter
per letter op vlak

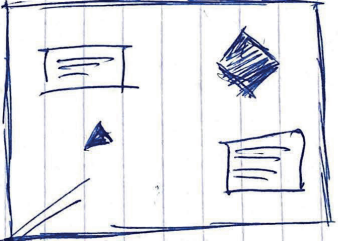
3. (3D) mannetje wandelt
Richting bewegen
→ bovenaanzicht

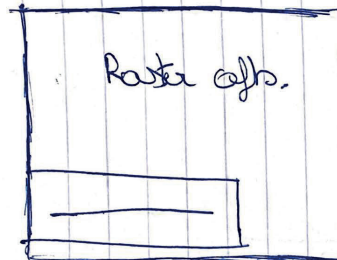
4. (3D) mannetje wandelt
naar boven
→ zijwaarts
+ door schijnende strepen

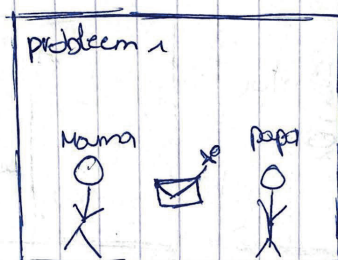
5. Vallen in heren
→ allemaal flitsend
vlakken

6. typografisch teksten
dieet verschijn
kromen (problemen)

7. mogelijke oplossingen

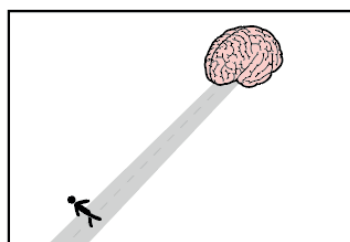
8. postduif: duif
vliegt weg met
enveloppe → ouders
praten

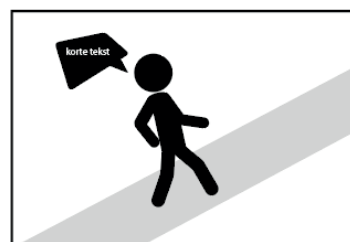
9. uitleg oplossing:
kinderafzijn altijd
de dupe "PRAAT"

Hoe kan ik ouders op een visuele manier triggeren en informeren over de processen/ fasen die in de kinderen hun hoofd afspelen om op deze manier de volgende generatie kinderen minder te laten lijden onder een echtscheiding doordat ze beter begrepen gaan worden door de ouders.

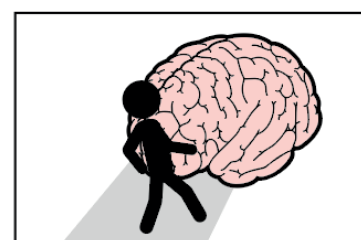
1. Korte beschrijving video/ onderzoeksvraag

2. Ventje dat naar hersenen wandelt -> langs achter gefilmd

3. Ventje dat naar hersenen wandelt -> langs de zijkant gefilmd, af en toe verschijnt er een tekstballon

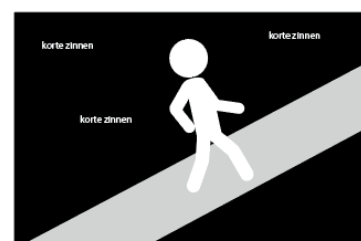
4. Ventje kruipt in hersenen

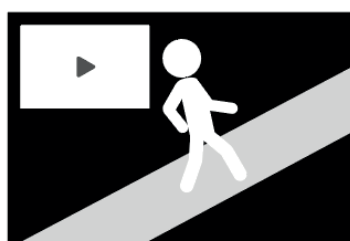
5. Ventje valt in zwart gat

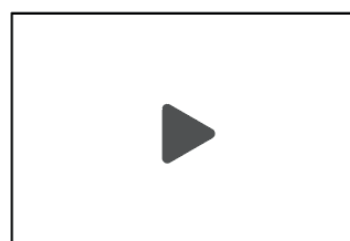
6. Ventje valt terug op een loper en wandeld richting korte video's

7. In de achtergrond verschijnen korte zinnen over wat er in de kinderen hun hoofd afspeelt

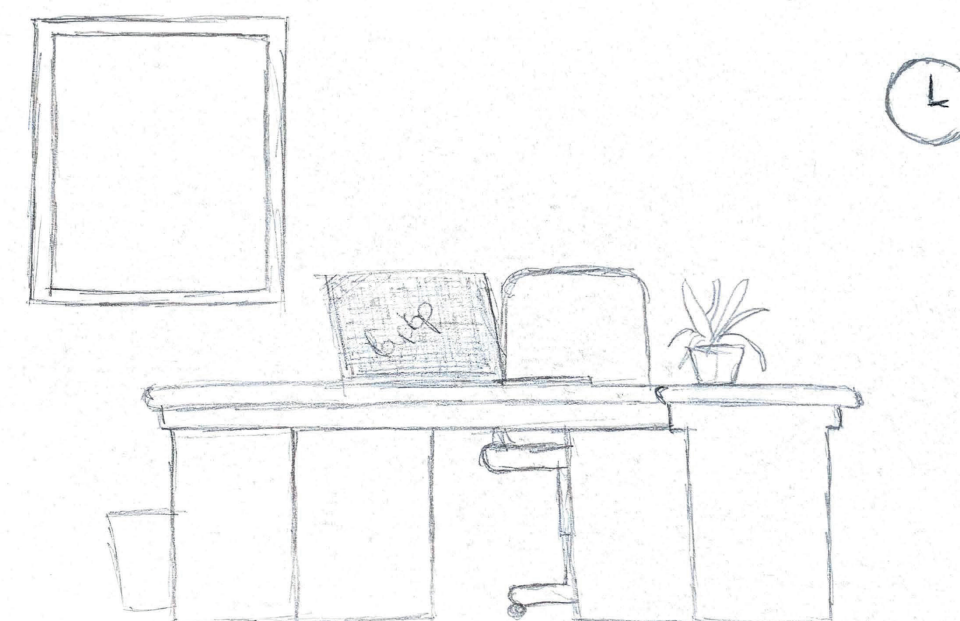

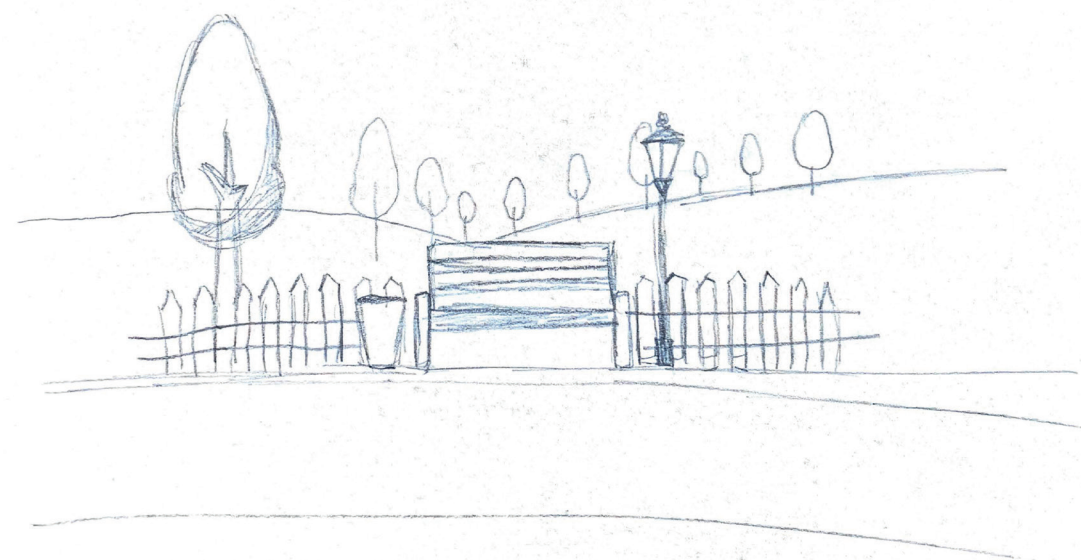
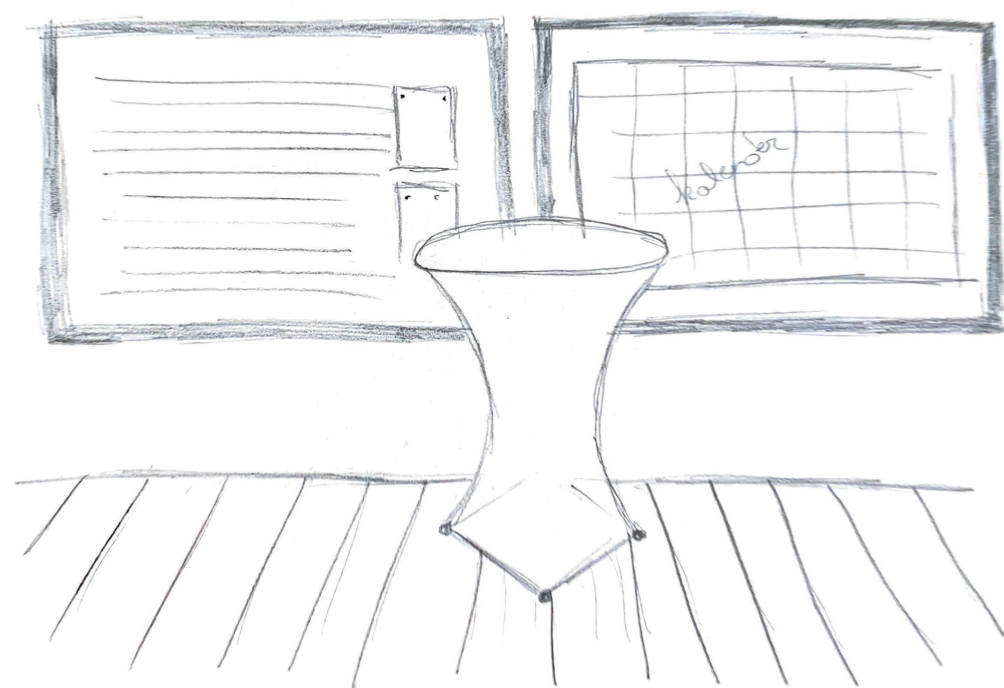
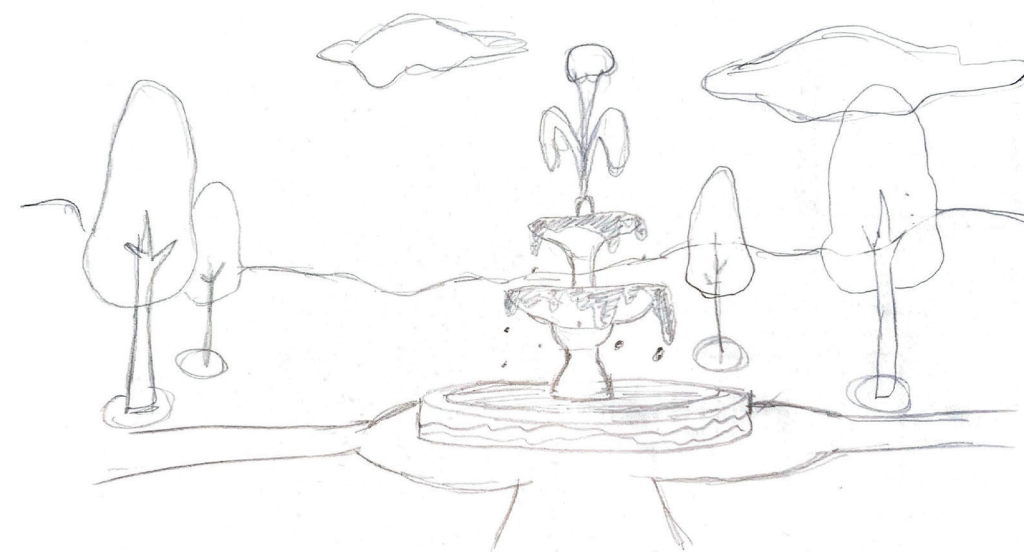
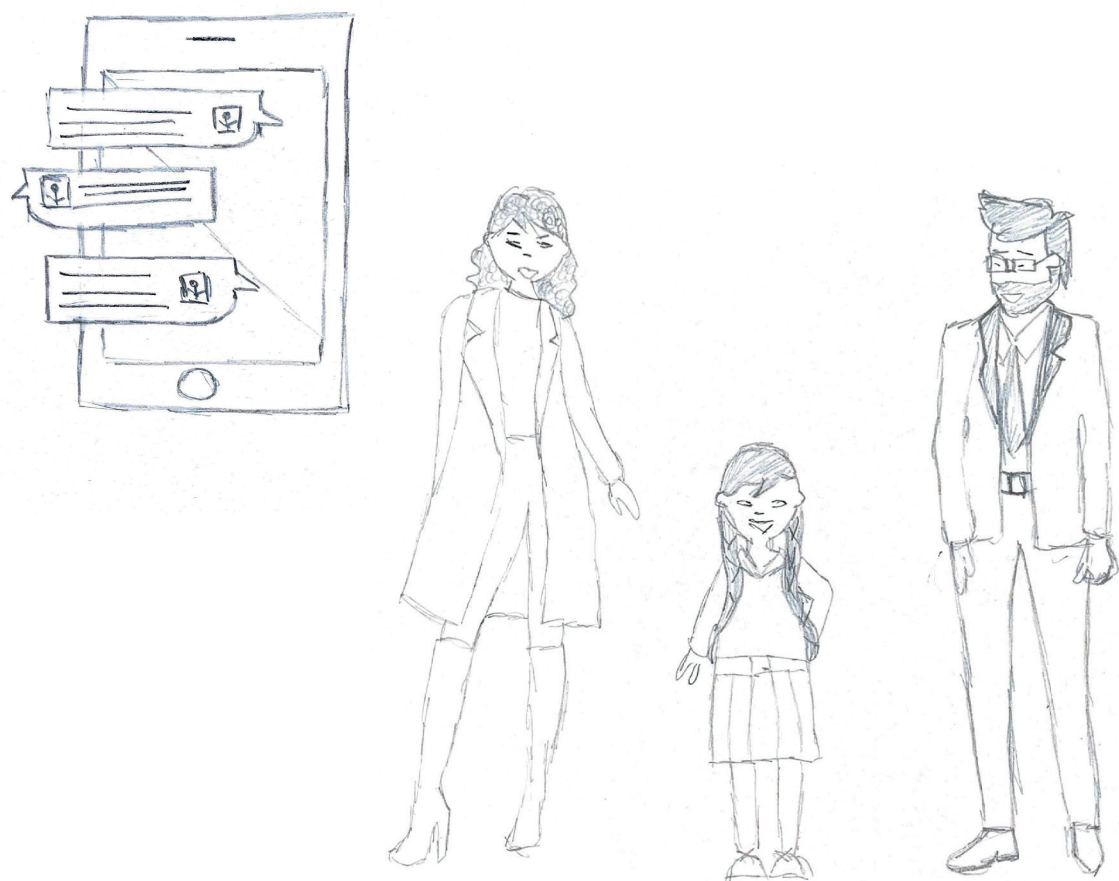
8. Er verschijnen korte video's (10sec)

9. Inzoomen op video

- * 7, 8 en 9 herhalen zich enkele keren
- * Ventje en hersenen 3D
- * Video en teksten 2D
- * Ventje gezichtloos = emotiesloos
- * Zwart-wit behalve de korte video's

Bijlage 6

Aanbevelingen

Feedback van professional Lilliane Van Loon (scheidingsbemiddelaar):

Fijn te zien dat een jongvolwassene hiermee aan de slag is gegaan.

Het filmpje is in elk geval mooi gemaakt, spreekt aan en zou ik zeker gebruiken als intro bij mijn klanten. - mits enkele kleine aanpassingen -

Ik weet niet of er beperking opgelegd werden in aantal schermen en tijd maar hierbij een aantal van mijn bemerkingen:

GEEEEEEEEEN DIALECT. Het kind praat behoorlijk oké maar mama en papa lijken door hun taalgebruik erg marginaal. De taal went niet na het meerdere keren zien van het filmpje, integendeel.

Feedback problemen en de oplossingen:

1. Interesse in school en hobbies samen: Dit zou ik onderbrengen in een rubriek 'behoud van zoveel mogelijke vaste waarden' (school hobby's rituelen edm). Daar kan je dan ook aan toevoegen dat 2 warme veilige omgevingen noodzakelijk zijn ondanks eventuele verschillen in huisregels. Het voorbeeld dat werd gebruikt is TOP. Dit gebruik ik ook in elke bespreking.

2. Juist communiceren:

Wat is dat? Graag had ik hier gezien wat voor een kind juist is?

3. Communicatie en roddelen:

Dit zou ik samenbrengen. Het gaat hier vooral om een positieve communicatie tussen beide ouders en naar de kinderen toe. Serene overgangen tussen de ouders, blijven praten met je kinderen op een positieve manier over de andere en zijn omgeving (familie en nieuwe partners) en vooral gebruik je kind niet als postbode. 'Don't shoot the Messenger' en blijven praten met elkaar op een niet mis-te-verstane manier.

Misschien is het ook mooi om het filmpje af te sluiten met een gelukkig kind en een gelukkige mama en papa, met een mama en papa zoals een kind dat wil ervaren en zien tijdens een scheiding. De meeste tieners geven in gesprekken met mij aan dat ze hun ouders gelukkig willen zien, is het niet samen, dan alleen of met een nieuwe partner.

Het filmpje kan tijdens een scheidingsproces echt een meerwaarde zijn, mits de bovenbeschreven feedback.

Feedback van Desie Vrints (kinderpsycholoog)

Prachtige video, ik ga hem morgen op mijn Facebookpagina delen. Hij is echt mooi gemaakt en ik hoop dat het tot bepaalde ouders terecht komt. Het dialect geeft echt een meerwaarde aan deze video, sterk werk.

Ik vind deze video een aanrader omdat het zo te horen, en te zien in het filmpje een eye opener kan zijn van ouders hun eigen gedrag. Het kan niet genoeg benoemd worden hoe belangrijk dit voor het kind zelf is. Ik heb pas nog een kindje gehad waarvan de papa niet op de communie was omdat het niet zijn weekend was. Zeer triest is dit.

Feedback van Bart Jacobs (expert)

Gebruik geen dialect. Het lijkt alsof elke KEMPENAAR OF ANTWERPENAAR gedoemd is om te scheiden. En het maakt je filmpje ook minder bruikbaar in bv. West-Vlaanderen. Ga voor Algemeen Nederlands!

Volgens mij kan je met deze feedback je eindwerk echt nog op punt zetten en zal je ook in de mogelijkheid zijn om je filmpje echt te laten scoren bij professionals. Het dialect moet er echt uit.

Bachelorproef 6 | 2018 - 2019
Laurysen Yasmine | 3CMOA

Opleiding Grafische en digitale media
Afstudeerrichting Crossmedia-ontwerp
Artesis Plantijn Hogeschool te Antwerpen
Mentor & expert Jacobs Bart
Begeleider Frantzen Dominique

©2019 Copyright Laurysen Yasmine